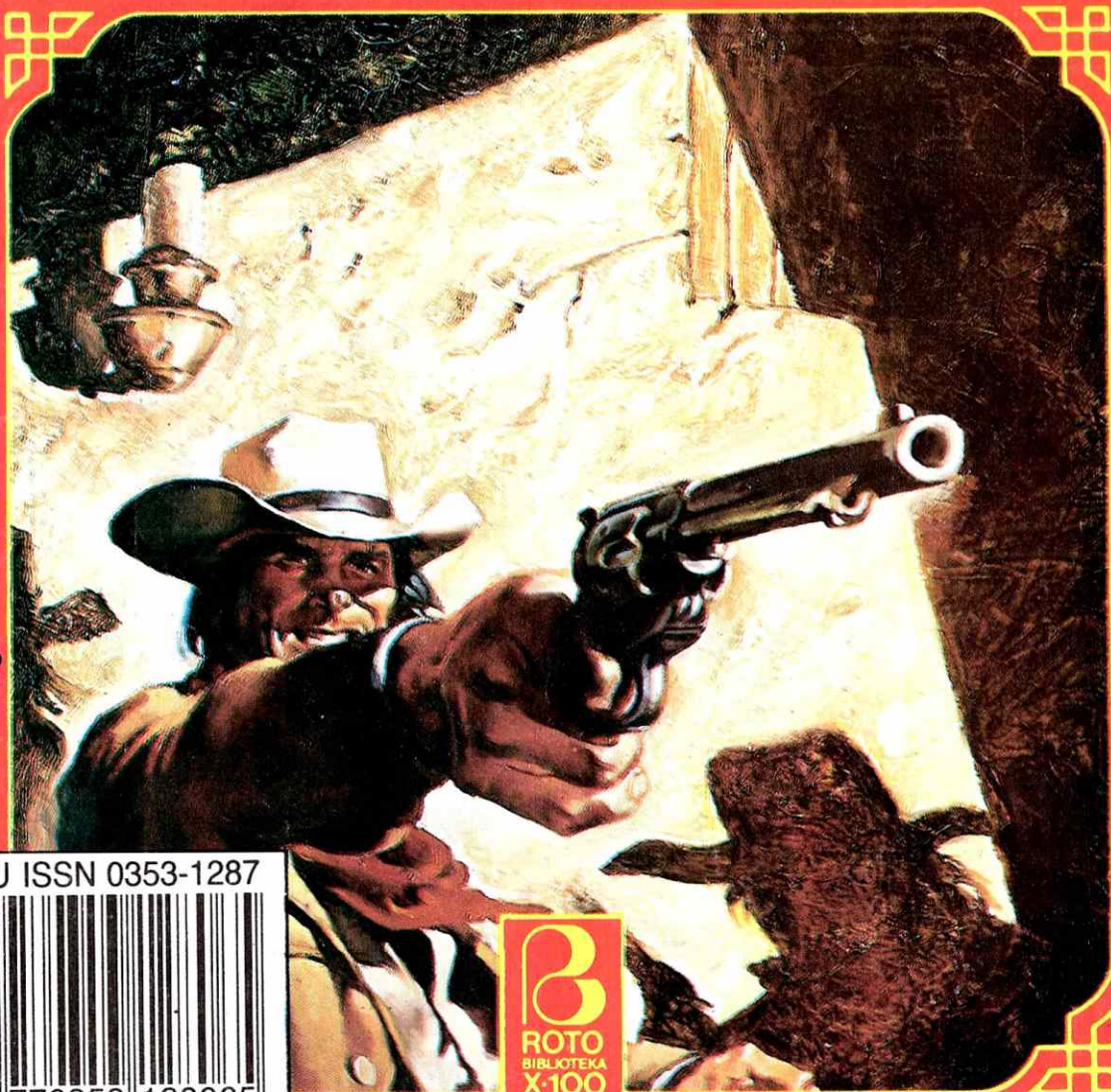

WESTERN

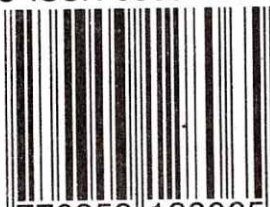
DŽ. Gilman

DESET NADGROBNIH SPOMENIKA

BROJ 144 • 4.600 DINARA

YU ISSN 0353-1287

9 770353 128065

ROTO
BIBLIOTEKA
X-100

VESTERN

144

1989

Džordž G. Gilman

**DESET
NADGROBNIH
SPOMENIKA**

X-100

Odgovorni urednik
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednici izdanja
PIROŠKA MATIĆ
JOVAN ČANADANOVIĆ

Recenzent
M. Zec

Izdaje i štampa NIŠRO »DNEVNIK«, OOUR Izdavačka delatnost, Vojvodanskih brigada 7. Novi Sad, telefon (021)621-555 ● Žiro-račun 65700-603-6350 ● Direktor NIŠRO »Dnevnik«: **Jovan Smederevac** ● Rukovodilac OOUR Izdavačke delatnosti: **Ilija Vojnović** ● Glavni i odgovorni urednik: **Todor Đurić** ● Grafički urednik: **Juliš Arvanitidis** ● Sekretar Redakcije: **Zdenka Karabasil** ● Korektor: **Jovan Uglješin**
● Tiraž: 32.000 primeraka

Džordž G. Gilman

DESET NADGROBNIH SPOMENIKA

Polumesec na nebu bez ijednog oblačka, a tamne, duboke senke su se preteći pružale između klisura i litica Siera—Nevade. Ali, Matilda i Mjuriel Tri su već davno naučile da je besmisleno plašiti se mraka. Izabrane su pogodno mesto na kome su nameravale da podignu logor za tu noć — na ravnom uzvišenom parčetu zemljišta ispod jedne oštre litice koja ih je, kao visoki kameni zid, štitila s juga. Prema severu se pružala široka dolina koju su prošle da bi došle do ovog mesta. Preko gomile prerovane zemlje, jedan čovek bi možda uspeo da se neopaženo provuče, ali ne i čitava banda. S leve i desne strane podizali su se kameni blokovi, koji su omogućavali da se na vreme primeti nečije nepoželjno prilazjenje.

— Da li se slažeš da je ovo dobro mesto za noćenje, tetka Meti? — pitala je mlada žena, pošto je izvršila još jedan detaljan pregled terena sa sedišta njihovih pokrivenih kola.

— Mislim da je lepo mesto, draga moja — odgovorila je tetka Meti podižući se malo sa sedišta da bi ispravila umorna leđa. — Mislim, takođe, da je pravo vreme za odmor.

— Kad bi jela malo više, kao što ti ja savetujem, ova ti vožnja ne bi tako teško padala — rekla je Mjuriel sa osmehom dok je vezivala uzde oko kočnice i hitro se spustila sa sedišta.

Starija žena je bila sporijih pokreta i, s bolnom grimasom na licu, odgovorila je:

— A ja ti lepo kažem da kad devojka ima lepo lice i zgodno telo, onda je prava glupost ako ne pazi na svoju težinu.

Mjuriel se osmehnula. Tetka Meti, sa svoje 62 godine, sigurno više nije bila mlada, ali zahvaljujući stalnoj brizi o tome šta i koliko, jede imala je figuru kakvu bi svaka devojka poželeva. Bila je uspravnog držanja, mada ju je to često koštalo priličnih napora, jer je reumatizam počinjao da je muči. Na nesreću, crte lica su joj bile u potpunom neskladu sa linijama tela. Okruženo tršavom, farbanom plavom kosom, lice joj je bilo skoro ružno: čelo nisko, oči sitne i razmaknute, nos krupan, usta velika s tankim usnicama.

Dok je još bila mlada pokušavala je da svoj izgled popravi šminikom, ali je to davno prestala da radi. Lju-

di kojima se dopadala, morali su je prihvatiti takvom kakva je bila. Pectorica su to i učinili vezujući se bracom za nju.

— Da li ja treba da ga nahranim? — upitala je Meti s druge strane kola.

Mjuriel je upravo završavala izviđanje celog terena. Bila je zadovoljna jer je utvrdila da su potpuno same na ovom izolovanom i, smatrala je, zaštićenom parčetu zemlje.

— Dobro znaš da treba — odgovorila je Mjuriel. — Morala bi već da shvatiš da ti on neće ništa.

— Nikada u to neću biti sigurna, draga moja — mrmljala je tetka Meti. — On ima đavolske oči i mrzi me, ja to osećam.

Predmet njihove prepirke bio je veliki, beli bik vezan za stranicu kola. Bio je krupan i težak, sa malim ušima i nešto većim povijenim rogovima. Stajao je nepomično iza kola i samo su se njegove tamne, duboke oči pokrenule kad mu je žena prišla.

— Lepi moj. Vreme je za večeru. Dobra, stara tetka Meti će ti dati da jedeš — govorila je oprezno se približavajući.

Bik je mahnuo repom. Žena se s mukom popela u zadnji deo kola. Tu je veći deo prostora bio zauzet džakovima sa stočnom hranom. Dok je noktima pokušavala da odveže džak, nije skidala oči sa životinje. Bik se nije ni pomakao. Najzad je uspela da odveže džak i sasula je skoro polovinu hrane na zemlju. S lakoćom je natovarila ostatak na leđa i sišla s kola. Brzo se odmakla od bika koji je sagnuo glavu i počeo da jede.

— Ti si jedna gomila mesa, eto šta si ti! — obrecnula se žena s pristojne udaljenosti.

— Jesi li ostala čitava? — upitala je Mjuriel šaleći se.

Tetka Meti je spustila džak i otresla rukave.

— Kažem ti, on me mrzi!

Konja se nije bojala, pa je vešto i spretno ispregnula četiri ždrepcu iz zaprege. Međutim, sve vreme je tiho mrmljala o đavolskim očima i naopakoj čudi bika. Mjuriel se na sve to dobruđušno osmehivala dok je, pevajući neku melodiju, palila vatru i nameštala šator.

Mjuriel je imala trideset godina i svojom pojavom nije nimalo ličila na tetku. Bila je lepo građena, ali su joj grudi i bokovi bili malo puniji, a struk poširok. Bila je za glavu niža od nje. Premda se ne bi moglo tvrditi da je lepa, imala je neku osobitu privlačnost: velike, zelene oči, lepo skrojen nos između ispupčenih jagodica, pune crvene usne i rupicu na bradi. Lice joj je bilo okruglo, preplanulo i u kontrastu sa prirodnim svetlom, kratko podšišanom kosom. Smiren osmeh, koji je titrao na njenim usnama, odlično je pristajao takvim crtama i naročito dolazio do izražaja. Ona je spravljala večeru, a tetka Meti se pobrinula da sve životinje budu dobro nahranjene i napojene.

Dve žene su sve svoje dužnosti obavljale rutinski i uvežbano, smenjajući se svake večeri. Koliko li je već večeri prošlo? — pitala se Mjuriel, dok je čistila povrće i stavljala u lonac meso. Nije mogla sa sigurnošću da utvrdi. Prošlo je već mnogo vremena otkad je poterala kola i prihvatila tetka Metin savet.

»Ne gledaj unazad, draga moja. To ti ne može pomoći da se bolje osećaš. Posle svega, ako budeš smatrala pametnim, možeš se vratiti.«

— Opet sanjariš, Mjuriel! — čuo se oštri ukor Meti.

Mjuriel se trгла. Shvatila je da treba brže da radi.

Tetka Meti se spustila na zemlju i pružila ruke prema vatri. Tek kada je osetila toplinu, shvatila je da je zahladnelo.

— Treba li ponovo da ti održim lekciju? — upitala je posle dužeg ćutanja.

— Ne treba, tetka Meti — odgovorila je Mjuriel. — Sve već znam napamet. Nadam se samo da će sve što si govorila u vezi sa sećanjima na Barnabija zaista i da se obistini.

Starija žena je stisnutih usnica klimnula glavom.

— Teksas je još daleko, draga moja. Rekla sam ti da će to možda trajati za vreme celog puta.

Mjuriel je očistila i poslednju šargarepu i ubacila je u kotlić, koji je već bio obešen iznad vatre. Uspela je čak i da se osmehne.

— Znam. Ovog puta bar nisam plakala, zar ne?

Tetka Meti se popustljivo nasmešila.

— Konačno počinje da deluje. U životu su me često zvali starom vešticom. Možda ja to i jesam. Mislim da stvarno imam neke posebne moći.

Smešak devojke se pretvorio u glasan smeh.

— Ali ne možeš da baciš čini na bika, je li?

Tetka Meti se namrštila.

— Nikada nisam pomišljala na tako nešto. To je đavolska ideja, Mjuriel.

Obe su se smejale i zvuci njihovog veselja su se odbijali od stene koja se dizala iznad njih.

Tetka Meti se bacila na posao da zakrpi neke njihove poderane stvari, pošto je uzela pribor za šivenje

ispod sedišta kola i stavila naočari na nos. Mjuriel je ušla u kola i iznela dva »kolta 44«, i pušku. Starija žena je preko naočara nezadovoljno pogledala u oružje, ali nije rekla ni reč. Mrzela je oružje, iako je bila svesna da je ono nužna potreba u ovoj divljini. Iako se Vic Evans i njegovi ljudi nisu oglašavali, bilo je i drugih opasnosti koje su pretile dvema usamljenim ženama.

Mjuriel je spustila jedan kolt kraj Meti na zemlju, a drugi je zadenula za pojas svog dugog, toplog kaputa. Vinčesterku je držala u ruci dok se udaljavala od vatre do ivice zaravni na kojoj su logorovale, da bi osmotrila još jednom okolinu prema severu duž cele doline. Tetka Meti se ćutke skoncentrisala na svoj posao i nije podizala glavu sve dok se Mjuriel nije vratila od šatora odakle je donela tanjire i pribor za jelo.

— Znaš — oglasila se starija žena — ja stvarno mislim da se Evans uplašio. — Klimala je zadovoljno glavom. — Što samo govori da sam ja opet bila u pravu, draga moja.

— Ti si uvek u pravu — bio je veseli odgovor — i ja te stvarno mnogo volim, tetka Meti.

— Dobro, ponekad i pogrešim — rekla je popustljivo tetka Meti — ali nikad kad su u pitanju muškarci.

Obe su začutale ponovo. Starija je nastavila da šije, a mlada se zagledala u vatru koja je veslo pucketala. Kad je jelo bilo gotovo, večerale su. Zatim su skuvale kafu i dok su je lagano pijuckale, proučavale su pocepanu i izgužvanu mapu, pokušavajući da utvrde svoj sadašnji položaj.

Tada su začule škripu šljunka između stena na zapadnoj strani.

— Oh, gospode! — uzviknula je Mjuriel uplašeno i zgrabila pušku. Uprla je prema stenama.

— Možda je samo zec — pokušala je tetka Meti da je umiri. Ali je ona dohvatila kolt.

— Ko je tamo?! — viknula je Mjuriel. Iznenada je shvatila da u pušci nema municije, pa je brzo napunila. Ponovo je uperila tešku pušku u istom pravcu.

Kao odgovor na njeno pitanje, začulo se rzanje konja. Nisu rzali njihovi konji, to je bilo jasno.

— Odgovori ili ćemo pucati! — povikala je Meti. Sedela je, ali je držala revolver na priljubljenim koljenima, obema rukama.

— Bio bih vam zahvalan da to ne činite — odgovorio je promukli muški glas.

Obe žene su brzo uperile svoje oružje prema levoj strani. Ali, sa te strane je dopirao samo dubok, crni mrak. Čovek se nije pojavio, a ni konj se više nije oglasio.

— Da li ste vi sa Evansom? — upitala je Mjuriel.

— Ja sam sam, gospodo.

— Šta želite?

— Prvo, želeo bih da ne držite to oružje upereno u mene. To nikako ne volim.

— To možete sami vrlo lako rešiti — rekla je tetka Meti. — Idite odavde, do đavola!

— To je druga stvar koju želim — rekao je čovek između stena. — Ali ste mi se vi našle na putu.

Dve žene su se upitno pogledale, pa zatim brzo ponovo prenele svu svoju pozornost na stene.

— Možete proći, gospodine — rekla je najzad tetka Meti.

— I hoću.

— Pa pokažite se već jednom, do vraga! — proderala se Mjuriel nestrpljivo.

— Sklonite oružje! — u glasu je bilo pretnje. — Obično samo jednom opomenem ljude.

— A šta onda uradite? — upitala je tetka Meti izazovno.

Ugledala je blesak samo trenutak pre nego što se oglasio pucanj.

Pucanj ih je prosto paralisao. Širom razrogačenih očiju gledale su u šolju za kafu koju je zrno podiglo sa zemlje i odbacilo u središte vatre. Konji su uplašeno zanižali, a veliki, beli bik je počeo da se otima vukući za sobom i kola za koja je bio zavezan.

Mjuriel je vrisnula i skočila, bacivši pušku na zemlju. Potrčala je do uplašene životinje.

— Mjuriel! — povikala je starija žena, prisilivši sebe da se, uz napor i bol u leđima, podigne na noge.

Mjuriel je dotrčala do kola, a drugi pucanj nije odjeknuo. Blago je počela da tepa pobesneloj životinji, sve dok nije potpuno uspela da je umiri i natera je da legne na zemlju.

— Ti, šašava budalo! — povikala je tetka Meti gledajući u pravcu stena. — Vidi šta si učinio.

— Mogli ste ga povrediti — dobacila je Mjuriel preko ramena milujući bika po vratu.

— Mnogo toga sam mogao uraditi — oglasio se čovek i njegov glas je sada dopro s desne strane. Začuo se metalni zvuk repetiranja.

— Kažite matoroj da spusti oružje! — proderao se besno.

— Matoroj! — ciknula je tetka Meti uvređeno podižući kolt u pravcu njegovog novog položaja.

— Matilda! — viknula je Mjuriel uplašeno: Ostavljajući bika, potrčala je prema ženi koja je držala kolt. Tetka Meti je vidljivo drhtala od besa.

— Spusti oružje — rekla je Mjuriel. — Molim te.

Suze su zablistale u očima starije žene, toliko je bila duboko povređena. Mjuriel ju je zagrlila pokazujući

joj svoje saosećanje, ali je čvrsto klimnula glavom u nameri da potvrdi svoj zahtev. Tetka Meti se još nekoliko trenutaka borila sa svojim osećanjima i najzad je pustila da joj ruke kliznu niz telo. Mjuriel je otstupila, tako da je čovek među stenama jasno mogao da vidi da kolt više nije uperen u njegovom pravcu. Iz mraka se čulo škljocanje, pa udaranje kopita o tle.

— Niste nikakav gospodin, kad se tako obraćate jednoj dami! — viknula je tetka Meti uvređeno.

Neznanac je kročio iz zaklona u mesečinom obasjani prostor. U prvom trenutku žene su videle samo njegovu siluetu. Konja je vodio, a pušku je držao obešenu o levo rame, ali tako da je svakog trenutka mogao upotrebiti ako se pojavi neka opasnost. Tek kada je stupio u krug obasjan vatrom, dve žene mogle su bolje da ga osmotre.

Bio je neobično visok i mršav, ali očito snažan, obučen u crne pantalone i košulju, i sa maramom oko vrata. Mnogo je prašine bilo na njegovom šeširu velikog oboda, koji je nosio zaturen. Ispod šešira se videla duga, ravna crna kosa koja mu je dopirala sve do ramena. Lice mu je odisalo snagom kao i celo telo. Bilo je to lice sa ostrim plavim očima, nadsvodenim gustim obrvama, povijenim nosom, visoko podignutih jagodica, tankih usnica stisnutih u okrutnu crtu, i kratkim brkovima. Koža mu je bila tamna, možda od vetra i kiše, a možda i od mešane krvi koja je tekla njegovim venama. Od svega pomalo — zaključile su žene svaka za sebe, iako nije bilo sumnje da je bio melez. Godine mu je teško bilo odrediti. Tridesetak godina — pretpostavile su žene, iako je hitrina kojom se kretao govorila da je, po svemu sudeći, i mladi.

Osim »vinčesterke«, nosio je i običan kolt, koji je visio u futrolu na njegovoj desnoj nozi. Vodio je lepog, crnog ždrepcu.

— Kažem da niste nikakav gospodin — ponovila je tetka Meti prkosno pošto ih je on odmerio svojim hladnim, plavim očima.

Žene su bile obučene toplo, spremne za hladnu planinsku noć. Kaputi su ih obavijali od grla do polovine njihovih visokih čizama. Ali su obe imale nelagodan utisak da su njegove prodorne oči bile u stanju da prođu kroz odeću.

— Ne bih bio tako siguran, gospodo — rekao je nemarno. U uglovima njegovih tankih usnica pojavio se neki neodređeni, podrugljiv smeh.

Prišao je bliže vatri s druge strane, nasuprot onoj na kojoj su stajale žene. Tu je vatra jače plamsala. Uvukao je pušku u futrolu okačenu na sedlu i obmotao uzde oko članka tako da je obe ruke mogao slobodno da pruži vrema vatri.

— Oblačimo se prema vremenu, gospodine — rekla je tetka Meti. Proučavala je neznanca sa istom merom nadmenosti s kojom je i on odmerio njih dve čas ranije.

— To je pametno, gospodo — klimnuo je čovek glavom i prišao bliže vatri.

— Iznenada ste učtivi! — primetila je Meti osorno.

— Nije učtivo ni uperiti pušku na čoveka, gospodo. Ja se ponašam onako kako se ljudi ponašaju prema meni — trljao je svoje tamne ruke, dugih prstiju, da bi ih zagrejao. Tetka Meti je ispustila uzvik neslaganja.

— Šta ste očekivali da uradimo? — upitala je. — Dve same žene, a nepoznati muškarac?

— Ne znam, ja nisam žena — odgovorio je suvo.

Mjuriel je najzad naterala sebe da progovori:

— Ne marim uopšte šta ste, ni ko ste — rekla je ljutito mada je to pokušavala da prikrije. — Sve što znam, to je da ovde niste poželjni. Rekli ste da želite da prodete, pa što onda ne prodete?

Čovek je svratio svoju pažnju sa starije žene na mladu, ali njegov izraz nije pokazivao da ga je dirnula lepota njenih zelenih očiju. Klimnuo je glavom.

— Hvala vam što ste dozvolili da se ogrejem.

Ispravio se.

— Čini mi se da ste se sami poslužili, gospodine — dobacila je tetka Meti.

Njegove usnice su se stegle. Zavukao je ruku u džep svojih pantaloana, izvadio novčić i bacio ga preko vatre. Pao je tačno između njih dve.

— Za upotrebu — promrmľao je i stavio čizmu u uzengiju. — Uvek plaćam...

— Nismo to mislile... — zaustila je Mjuriel zbunjeno.

— Mjuriel! — viknula je tetka Meti u trenutku kad je on uzjahao. — Nećeš mu se valjda izvinjavati. On je mene uvredio, a nije se ni izvinio.

— Opet tvoje stare priče, Matilda!

Ove reči su doprle sa ivice zaklona. Čovek koji je uzjahao konja ugledao je strah na licima obe žene dok se preko ramena osvrtao da utvrdi odakle dopiru.

— Evans! — viknula je Mjuriel uplašeno.

Tetka Meti je posegla da dohvati kolt. Četvorica muškaraca su se pojavila iza zaklona s uperenim puškama. Uglom oka čovek na konju je uočio još dvojicu koji su se približavali između stena, odakle je i on sti-

gao do logora. Oni su u rukama držali lasa umesto pušaka.

— Samo bez ubijanja! — začuo se isti glas.

Tri puške su opalile. Zrna su se zarila u samo središte vatre i rasturili ugarke. Četvrti kršum je udario u kotlić i odbio se pogađajući širom razrogačene oči uplašenog ždrepcu. Konj se propeo, ustuknuo unazad i srušio se na stranu. Jahačev izraz lica je postao još okrutniji, ali nije prozborio ni reč. Oslobodio je svoju nogu iz uzengije i stajući na zemlju počeo je da vadi vinčesterku iz futrole.

Beli bik, uznemiran po drugi put, divlje se otimao mašući glavom i repom, pokušavajući da se oslobodi lanca kojim je bio vezan. Konji su u strahu njištali pokušavajući da pokidaju veze kojima su bili sputani. A žene su u paničnom strahu vrištale, pošto su se bacile na zemlju.

— Baci pušku, visoki!

Glas drugog napadača je stigao sa istočne strane, u trenutku kad se visoki čovek ispravio pored svog mrtvog konja i počeo da izvlači pušku. Zastao je, okrećući samo glavu. Još trojica, sa uperenim puškama, stupili su u prostor obasjan mesečnom.

— Učinite kako vam kaže, gospodine — rekao je onaj koga je Mjuriel zvala Evans. — Ili ću promeniti naredbu da se ne ubija.

Ledene, plave oči su preteći zasijale kroz stisnute trepavice i visoki se okrenuo prema onom ko je očito bio šef ove bande napadača.

— Već ima ubijanja — rekao je mirno. — Moj konj više neće ustati.

Plamen koji je bio zahvatio Matildu Tri, bio je ugašen i jedini zvuci koji su dopirali od žene na zemlji, bili su jecaji. Konji su se umirili, a i bikova jarost je prestala.

— Konji se ne uzimaju u obzir — odgovorio je Evans.

Bio je visok, jakih i širokih ramena i grudi. Imao je lepo lice s crnim, kratko potkresanim brkovima. Bio je oko pedeset godina star. Kao i njegovi ljudi, svi mlađi od njega, nosio je jaknu od jagnjeće kože, duboke jahaće čizme i kaubojski šešir. Bili su svi dobro uhranjeni i odmorni.

— Ja uzimam, jer sam imao samo jednog konja. A sad nemam ni njega.

Evans mu je prišao, ne obraćajući pažnju na pušku koju je ovaj držao, jer je znao da ga njegovi ljudi pokrivaju.

— Imate samo jedan život, takode — dobacio mu je. Zastao je i preteći dodao: — Spusti tu pušku!

Vinčesterka je ostala uperena u njegove grudi, ali Evans više nije gledao u nje. Zagledao se u duboko usađene oči čoveka koji je držao pušku. U ledenom plavetnilu tog nepomičnog pogleda ugledao je spremnost na sve. Iznenada je osetio strah. Ljudi iza njega su prišli korak bliže. I trojica iz zaklona su pristupili. Oni koji su držali lasa, slobodnim rukama su se mašili revolversa ispod jakni.

— Ne izazivaj ga, stračne — začuo se glas Meti. Klimnula je glavom da bi uverila Mjuriel da je dobro i s mukom ustala — Vic Evans je smrdljivi tvor i nemilosrdni ubica.

Evans se trgao, bes se pojavio na njegovom licu, ali se savladao i začuđeno upitao!

— Stranac? Da li to znači da vi niste tu da biste štitili ove dve žene?

Čovek koji je stajao kraj svog mrtvog konja nije pomerio svoj ukočeni pogled.

— Da jesam, druškane, ti i tvoja banda ne biste prišli ni na pola milje.

— Pravi se važan! — dobacio je jedan od Evansovih ljudi.

— Zaveži! — viknuo je Evans. Zatim se osmehnuo i spustio svoju pušku.

— To iz osnova menja stvar, gospodine...

— Edž — čuo se odgovor.

— Edž? Samo toliko?

— Meni je dovoljno.

Evans je slegnuo ramenima, zatim je mahnuo slobodnom rukom, dlanom prema dole. Sve podignute puške su se spustile.

— Kao što sam rekao, gospodine Edž, to menja stvar. Ja imam nekih razmirica sa ovim ženama. Vidite, one su mi ukrade onog bika tamo...

— To je bio Barnabijev bik! — povikala je Mjuriel.

— Tačno — složila se starija žena.

Edž je zabacio vinčesterku preko levog ramena.

— Nisam zainteresovan za razgovor o biku — rekao je. — Upravo smo govorili o konju. To me mnogo više interesuje.

Evnas je bacio pogled prema ženama pa se nasmešio Edžu.

— Tako je, gospodine. Ono što se dogodilo vašem konju, čista je slučajnost. Žao mi je pošto ste samo nevina žrtva. Dva moja čoveka će jahati jednog konja, a vi izaberite nekog od naših konja. Da li vam to odgovara?

— Ne verujte tom kućinom sinu, gospodine! — povikala je tetka Meti.

— Možemo se dogovoriti — složio se Edž ne gledajući u ženu. Evans je bacio ljutiti pogled prema njoj.

— Brede! — viknuo je očito povređen poslednjom uvredom. — Odvedi gospodina Edža dole gde Džeb

pazi na naše konje. I postaraj se da dobije ono što traži.

— Svakako, gospodine Evanse — oglasio se jedan od muškaraca iza Evansovih leđa. Istupio je i palcem pokazao.

— Ovuda.

— Ne možete reći da vas nisam upozorila — dobacila je tetka Meti.

— Kao da je to važno — rekla je Mjuriel rezignirano. — Zaboravi ga. I tako nam ne bi pomogao.

— U pravu si — složila se starija žena. Pogledom je pratila Edža koji je išao za čovekom koji se zvao Bred. — Misli samo na sebe.

— Za ono koliko sam se ogrejao i to je dosta. A i platio sam — dobacio je Edž veselo.

— Nadam se da ste našli i uzeli svoj novčić — mrmljala je tetka Meti sklanjajući pramen kose s očiju.

Edž je pogledao sve ljude oko sebe.

— To je posao — rekao je. — Kad se za jedan novčić može kupiti toliko toplote.

II

Bred je odveo Edža, pored trojice koji su pokrivali istočnu stranu prilaza logoru i kroz prolaz u stenama, do prirodnog useka kojim su se oni popeli do uzvišice.

— Imaš li još pogrđnih imena kojima bi me nazvala, Matilda? — čuli su kako Evans pita.

— Molim vas — rekla je Mjuriel. — Uzmite ono zbog čega ste došli i odlazite. Ostavite nas.

Edž je video da ga Bred gleda sumnjičavo, dok se u koraku izjednačavao s njim.

— Gospodin Evans sigurno neće dopustiti da ostane na ovom — komentarisao je živo.

Edž je video da Bred drži desnu ruku na držaču »remingtona«.

— Je li? — rekao je nezainteresovano.

— Da. Nadam se da si tako miran i trezven kao što izgledaš. To se tebe zaista ne tiče.

Edž je uzdahnuo, proučavajući kamenitu dolinu u koju su se spuštali. Ugledao je konje koji su bili skriveni ispod jedne velike stene na prilično velikoj udaljenosti od mesta na kome su se oni nalazili.

— Samo jedna stvar me se tiče, druškane — rekao je mirno.

— Koja? — upitao je Bred sumnjičavo.

— Da budem siguran da ću dobiti pravog konja.

*

Gore u logoru, dva čoveka sa lasima lagano su se približavala biku blago mu tepajući.

Sa ciničnim osmehom na usnama, Evans se približio ženama. Pectorica sa puškama su odmah zagradili odstupnicu ženama. Iza tetka Meti se dizala gola stena. Ali, ni jedna žena nije pokazivala nameru da beži. Bile su uplašene, doduše, ali su se držale dostojanstveno.

— Nikakva pogrđna imena tebe neće povrediti, Evanse — rekala je tetka Meti. Lice joj je postalo još ružnije od žutih pečata koje je plamen ostavio na oprljenim mestima. — A usto, ne znam nijedno kojim bih te nazvala, a koje ti već nisu čuo.

Evans je zastao očiju uprtih u tetka Meti.

— Uvek si imala pogan jezik, Matilda. — rekao je mirno. — Uvek si govorila ružne reči. To ti je, valjda, služilo kao nadoknada za to ružno lice.

— Stvarno nije neka lepotica, gospodine Evanse — dobacio je podsmušljivo golobradi mladić od oko osamnaest godina.

— Mula bolje izgleda od nje — dobacio je drugi.

Evans se zadovoljno osmehivao na ove primedbe. Zatim je podigao ruku i glasovi su utihnuli. Mjuriel je ugledala opasno svetlucanje u njegovim očima i teško gutajući zavalila.

— Odlazite, molim vas! Uzmite bika i idite!

Evans je okrenuo glavu prema njoj i ljutnja mu je oblila lice crvenilom.

— Drži taj svoj prokleti jezik za zubima, ženo! — povikao je. — Da nisi više pisnula.

Podigao je vinčesterku i uperio je u ženin stomak.

— Zar ćeš i nas ubiti, kao što si ubio Barnabija?! — vrisnula je tetka Meti.

— Gospodine Evanse... — nervozno je zaustio čovek sa brkovima.

— Zaveži, Džordže! — obrecnuo se Evans na njega ne skidajući pogled s lica mlade žene.

— Ne, neću ubijanje. Samo ako budem morao. Pucaću u udovicu, ako ne budeš radila ono što ti naredim, Matilda.

Mjuriel je glasno odahnula i pružila ruku koju je starija žena prihvatila i čvrsto je stegla.

— Šta hoćeš, Evanse? — upitala je tetka Meti oštrim glasom.

— Oduvek sam osećao znatiželju da vidim tvoje telo, umesto tog ružnog lica, Matilda. Otkad te znam, a to je prilično dugo.

— Nisi nikad to pokazao. Svih ovih godina! — uzviknula je tetka Meti zaprepašćeno.

Evans je nastavio kao da ona nije ništa rekla.

— Želeo bih da te vidim kako te je majka priroda stvorila.

— Pustite nas na miru, molim vas! — zavapila je Mjuriel.

— Skidaj se, Matilda! — zaurlao je Evans odlučno.

— Ura! — povikao je golobradi, bubuljičavi mladić.

— I ja se slažem, gospodine Evanse — rekao je Džordž vatreno, skrivajući tako svoju raniju nervozu. — Odvela je petoricu pred oltar tim svojim telom.

— Mora da je stvarno nešto posebno — ubacio je cereći se treći čovek. — Sva su petorica umrli od srčanog udara.

— Aha! — uskliknuo je jedan sa slomljenim nosom. — I svi u krevetu.

— No dobro, ne zna se baš tačno da li je to bilo pri onom! — drao se jedan sav crven u licu.

— Skidaj tu prokletu odeću! — ponovio je Evans glasom koji je nadjačavao sva dobacivanja i cerekanja.

— Ne! — vrištala je Mjuriel.

Krenula je da se baci na njihovog mučitelja, ali ju je tetka Meti zaustavila. Evans je ustuknuo i podigao vinčesterku. Cev se zabila u stomak mlade žene i ona je sela ne dišući.

— Da, draga moja — rekla je starija žena pošto je ispuštala njenu ruku i podigla svoje počevši da otkopčava dugmad na kaputu. Iskra zadovoljstva se pokazala u njenim tamnim očima kad se obratila Evansu:

— Ako će nam to spasiti živote...

*

Edž i Bred su stigli do konja. Ali pošto je litica zadržavala zvuke i nije dozvoljavala da se rasipaju po do-

lini, čuli su samo razuzdani smeh i viku najgrlatijih.

— Izgleda da smo propustili dobru zabavu — promrmljao je nezadovoljno. — Stara kučka opet izaziva Vica Evansa.

— To joj nije teško, čini se.

Bred je klimnuo glavom.

— Kako biste se vi osećali da vam dve žene ukradu bika koji vredi 50.000 dolara? — upitao je važno.

Samo se u uglovima Edžovih stisnutih očiju moglo nazreti iznenađenje.

— Mislim da bih pobesneo — složio se mirno.

— Ko je? — čuo se oštar glas.

— Predsednik Grant — našalio se Bred. — Hoće da ti dodeli medalju za hrabrost.

— Brede?

— Da, Džebe. I drugar koji hoće da nam uzme jednog konja. Ako mu to dozvolimo, naravno.

Debeli čovek je iskoračio iz senke s pištoljem uperenim u njih. Kad su izgovorene poslednje reči, napravio je jedan brz poluokret i uperio remington u Edža.

— Nemam drugog izbora, drugar — rekao je.

Edž je stao, ali mu je lice ostalo nepromenjeno. Oči su mu bile prikovane za ruku koja je držala remington. Još nije mogao da proceni Džebe, osim što je konstatovao da je nervozan čovek. Možda to znači da je nesiguran i da ne sme da učini ništa bez specijalnog odobrenja svog šefa. Trenutak se produžio u čitav minut. Ali pucanj nije odjeknuo.

— On je rekao da se konji ne broje — podsetio je Edž mirno.

— Evansovi konji se broje — odgovorio je Bred.

— Šta je Brede? — upitao je Džeb.

— Rekli smo da nema ubijanja.

— Nije ni bilo. Do sada — dodao je značajno gledajući u Edža.

— Ali će biti? — upitao je Džeb nervozno.

— Kao i tamo gore. Ako baci pištolj, niko neće biti povređen.

Edž je svratio svoju pozornost na Bredovo lice. Video je da to nije lice ubice. Radnik na ranču — zaključio je. Najverovatnije i Džeb. I svi ostali Evansovi ljudi. Bila je to banda kauboja, primorana da radi ovaj posao za račun svoga gazde.

— Ne želim da uzmem učešća ni u kakvom ubijanju više — rekao je odlučno Džeb.

Edž je olabavio stisak oko svog pištolja i on je pao na tvrdu zemlju kraj njihovih nogu.

— I ja sam njegovog mišljenja — obratio se Brediju. — Umiranje nije po mom ukusu.

Bred se iscrerio s olakšanjem.

— Pametno, momak — pohvalio ga je.

Edž je napravio laku grimasu.

— Tako je bolje, drugar.

*

Gore na uzvišici, Matilda Tri je stajala potpuno gola, obasjana titravom svetlošću poluugušene vatre. Ljudi oko nje, koji su do tog trenutka dizali veliku galamu, odjednom su utihnuli, zadržavajući dah. Osim pucketanja vatre, jedini zvuk je dolazio od Mjuriel. Kad je žena, koja se skidala, otkacila i poslednji deo svoje odeće, Mjuriel je pokrila lice rukama i počela glasno da jeca.

Baš taj poslednji pokret je umirio bučne i razuzdane gledaoce. Žena u koju su sada zurili s tihim poštovanjem, nosila je jednodelni kombinezon-gačice. Kada je smaknula trepere s ramena, on je skliznuo s nje-

nog tela i zadržao se negde oko članaka. Nije se ni pomakla, da se izvuče iz njega. Umesto toga, stajala je nepokretno zagledana u mračnu dolinu pred sobom. Na svaki zvuk njihovog divljenja lice i telo su joj postajali sve purpurniji. Odjednom je osetila da se njihovo ponašanje promenilo.

U početku je to bilo raspojasano zabavljanje. Sada se duboko u svakom prisutnom muškarcu pojavila žena. Jer, njeno telo je bilo sve ono o čemu su oni samo mogli da sanjaju.

Glatko i belo, sa visoko isturenim malim ali čvrstim dojčkama, uzan struk koji nije trebalo stezati i lepo oblikovane duge butine, krunisane hrpom crnih malja na vrhu. Nije bilo plavih vena niti, opuštenih mišića, ili viška sala.

— Gospode, pogledaj samo! — zavapio je bubuljičavi mladić ushićeno.

— Gledam, gledam... — dahtao je debeli Džordž.

— Gospodine Evanse — plašljivo je rekao jedan glas.

Ostali su nešto mrmljali za sebe. Kao da se Evans poslednji pribrao. Pročistio je grlo.

— Matilda, tebe je bog zaista nagradio — rekao je promuklo. — Kada sam te gledao kako šetaš gradom dok si još bila devojka, tek izašla iz škole, bio sam uveren da si takva zahvaljujući miderima i ostalim pomagalicama.

— Da li ste se nagledali? — upitala je šupljim glasom tetka Meti još uvek zagledana u daljinu.

— Oh, da, da! — jecala je Mjuriel krijući lice rukama. — Da, kažite molim vas, da. Idite i ostavite nas same.

— Nagledali smo se — rekao je Evans. Glas mu je opet bio prirodan. — Ali, ja još nisam gotov.

— Ne, gospodine! — povikao je mladić.

— Klinte! — pozvao ga je Evans.

— Hoću li ja dobiti prvi? — povikao je mladić pduševljeno.

— Pogledaj da li ima neki džak u kolima — predložio je neko. — Stavi ga preko tog ružnog lica.

Evans je primorao Meti snagom svog pogleda da ga pogleda. Žena je iz mirne zagledanosti u beskonačno prostranstvo svratila pogled na čoveka ispred sebe. Tog trenutka je postala svesna povika ostalih muškaraca i suze su joj potekle niz obraze.

— Zavežite! — proderao se Evans i tišina je začas zavládala. Čak je i Mjuriel prestala da plače i provirila kroz prste.

— Mi nismo banda pokvarenih, smrdljivih, pustinjaških pacova — drao se gledajući svakog svog čoveka pojedinačno. Zatim je ponovo pogledao u Meti. — Da li želiš da se izviniš za ružne reči, Matilda?

Tetka Meti je prošaputala:

— Žao mi je.

— Glasnije!

— Žao mi je.

Čovek je klimnuo glavom i pokazao izraz zadovoljstva.

— Tako je bolje, Matilda — pohvalio je. — Ali da bi zaista žalila moraš se posuti pepelom po glavi. — Nasmejao se veselo. — Pepela si već imala, zar ne?

— I to vrelog, gospodine Evanse — dobacio je neko cerekajući se.

Ali se niko više nije nasmejao. Pošto su tako teško ponizili tu ženu, muškarci su počeli da osećaju grižu savesti što su u tome učestvovali, a stideli su se i onog što su namerava-

li da učine pre nego što ih je Evans u tome presekao.

— Ali imam nešto drugo na umu. Klinte!

— Da, gospodine Evanse.

— Ima jedna kofa obešena o kola, sine. Uzmi je i stavi je ispod bika. Nastoj da životinja uradi nešto u nju. Razumeš šta mislim?

— Razumem, gospodine — rekao je nerazpoloženo mladić i pošao da izvrši naređenje.

Dok je Klint radio ono što mu je bilo naređeno, vladala je tišina. Kada je doneo do pola napunjenu kofu, Evans je zadovoljno cmoknuo jezikom, spustio svoju pušku i podigao kofu. Napravo je samo dva koraka i našao se ispred gole žene. Ona je užasnuto stajala zgrčenih pesnica i stisnutih očiju. Podigao je kofu visoko i izlio njen sadržaj tačno na glavu gole žene.

Sa okrutnim osmehom, koji je deformisao njegovo lepo lice, posmatrao je kako se tečnost sliva niz slamastu kosu i izbořano lice do glatkih, belih ramena.

— E, sada si zaista ono što sam ja uvek govorio da jesi, Matilda! — zagrmio je. — Obično đubre, i ništa više!

Klint se zacerekao.

— Hajdemo odavde — predložio je tiho debeli Džordž.

Drugi su se oglasili mrmljanjen koje je značilo odobravanje.

— Misli na to, Matilda — dobacio je Evans, besan što od žene koju toliko kinji, ne dopire nikakav glas. — U sebi, misli na to.

Poslednje reči je prosiktao tako reći na samo njeno uvo. Zatim joj je nabio kofu na glavu i udaljio se. Podigao je svoju pušku.

— Klinte, uzmi njihovo oružje.

Bubuljičavi mladić je brzo pokušio dva kolta i vinčesterku. Ne mo-

gavši da diše od smrada, tatka Meti se rezignirano sručila na tle. Mjuriel je vrisnula.

— Ubijte me ako želite! — i prišla staroj ženi da joj pomogne da izvuče glavu iz kofe.

— Danas nema ubijanja, gospodo Tri — rekao je Evans. — Ali, to važi samo za danas. Moji momci i ja odvešćemo bika čoveku koji želi da ga kupi. Ako vas dve pokušate još jednom da ga ukradete, poslaću vas tamo gde je i Barnabi. Čuješ li me, ženo?

Mjuriel je uzela Metinu hlinu i pokušala da joj njom ubriše lice. Preteći ton kojim je pitanje bilo izrečeno, naterao ju je da podigne glavu prema visokom čoveku koji je stajao iznad nje.

— Čujem — prošaptala je.

Evans je ćutke klimnuo glavom i uputio se do ivice zaravnjenog dela terena. Skupio je šake oko usta i viknuo.

— Brede! Paziš li tog momka?

Njegov glas je odzvanjao mračnom dolinom.

— Nema problema — začuo se odgovor.

Evans je pogledao svoje ljude i glavom im dao znak da pođu prema prolazu u stenama, gde se jedino moglo spustiti do mesta gde su bili ostavili konje. Pošao je prvi, a ostali su ga sledili. Dvojica sa lasom su požurivali ogromnu životinju da krene. Samo je Džordž napravio polukrug i prošao pored žena. Mjuriel je pokrila tetka Meti njenim dugim kaputom.

— Žao mi je što se ovo dogodilo, gospodo Tri — rekao je Džordž snishodljivo. — Kažite Matildi da sam to rekao.

— Ne treba da mi kaže — viknula je tetka Meti zbunivši Mjuriel i Džordža svojom oštrinom. — Idi, pri-

druži se ostalim pacovima, Džordž. Smrdiš jače od mene.

Pogledao je i požurio da što pre stigne ostale.

Dole, pod stenom, gde su konji bili vezani na jednom mestu, sedeo je Edž. Leda su mu bila oslonjena na glatko ispupčenje u steni, noge i ruke su mu bile vezane. Gledao je mirno ljude koji su mu prilazili.

— Nije baš tako opasan kao što izgleda, je li? — upitao je Evans podrugljivo.

— Lak slučaj — odgovorio je Bred nadmeno.

Pretrpani Džeb je s mukom dah-tao. Držao je preko ramena dve vinčesterke — sopstvenu i Edžovu, kao i njegov pojas sa držačem, za revolver u kom se nalazio kolt.

— Ja to ne bih rekao, gospodine Evans — rekao je nervozno. — Pomislio sam da će ubiti Breda kad mu je uzimao oružje. Rekao je da će ubiti svakog ko još jednom uperi pištolj u njega.

— Priča — ubacio je prezrivo Bred.

Evans je sa smeškom prišao Edžu. Izraz sumnje se pojavio na njegovom licu kad je susreo ledeni pogled plavih očiju. Ali se odmah okuražio videvši čvorove na konopcima kojim su bili vezani njegovi zglobovi na rukama i nogama. Bio je zadovoljan. Okrenuo se i pošao prema konjima.

— Uzjašite! — naredio je. Kad su svi to učinili, Evans je bacio pogled na Edža.

— Mogu da razumem vaša osećanja, gospodine — rekao je. — Vi ste, kao što su one rekle, nevina žrtva. Slučajno upleteni u tuđa razračunavanja. Ali, smatrajte da ste imali sreće. Izgubili ste samo konja i oružje.

Začutao je jer je Edž napravio pokret kao da će se usprotiviti. Ali kako nije ništa rekao, Evans je nastavio.

— Ne mogu vam dati konja. Pred nama je dug put. Predaćemo vaše oružje šerifu u prvom gradu u pravcu juga, da ne biste mogli da nas okrivite da smo vas opljačkali ili nešto slično. Bred vas je vezao tako da vam neće biti teško da se sami odvezete.

Počutao je malo.

— Da, gospodine — dodao je važno — imate sreće što sam ja čovek koji uzima samo ono što je njegovo.

— Nadam se da ćete dobiti svoje! — rekao je Edž dok je Evans poterao konja. Njegovi su ljudi pošli za njim. Dvojica su vodili bika koji je vredeo 50.000 dolara.

Podigla se velika prašina koja je potpuno zasula Edža. Dok se polako slegala, jahači su nestajali pema jugu. Edž je s mukom podigao svoje vezane članke i gurnuo glavu kroz rupu. Svojim dugim prstima napipao je mesto između svoje kose i kragne na kome je visila kožna kesica sa brijačem. Palcem i kažiprstom desne ruke uspeo je da je dovuče do lica. Stavio je među zube drvenu dršku i presekao veze na rukama koje zaista nisu bile čvrste. Zatim nije bilo teško preseći i konopac na nogama. Tako je opet bio slobodan. Ustao je. Namestio je šešir na glavu i gurnuo brijač nazad u kesu.

Više nije video jahače, iako se prašina slegla, ali se još uvek čuo topot konjskih kopita kroz kamenitu dolinu prema jugu. Nije gubio vreme tražeći ih pogledom. Uzeo je svoju maramu i obrisao lice. Zatim je lagano krenuo nazad, penjući se prolazom koji je vodio do logora na uzvišici.

Sad nije bilo lako odrediti položaj logora, jer nije bilo vatre koja je osvetljavala mesto. Ali, ugarci su još tinjali i pružali toliko svetlosti da su se jasno mogla razaznati kola, četiri konja i šator. Žene se nisu videle. A mrtav konj jeste.

— Hej! — viknuo je kad su potpuno zamrli zvuci konjskih kopita, i kad je zavládala tišina.

— Završili smo pucanje, zar ne?

— Edž? — čuo se Metin glas iz šatora.

— Da.

— Idite i ostavite nas — povikala je mlada žena. Glas je pretio da pređe u histeriju.

— Ne! — viknula je užurbano tetka Meti. Šatorsko krilo se naglo razmaklo i ona je izbauljala i uspravila se držeći čvrsto svoj dugi kaput oko sebe. Ispod, noge su joj još uvek bile bose. Njena tršava, plava kosa bila je slepljena i mokra.

— Želeo bih da kupim jednog vašeg konja i pištolj, gospodo — rekao je Edž.

— Smrdljivi tvorovi su nam odneli oružje — odgovorila je. — A konji nisu za prodaju.

Edž je ljutito stisnuo usne. Po tome su on i tetka Meti bili veoma slični. Zatim ih je opustio i mirno je rekao:

— Dobro ću vam platiti.

— Ne dolazi u obzir — odgovorila je tetka Meti. — Već sam suviše platila i ono što su mi oni kućkinci sinovi ostavili. Nameravam da to dobro iskoristim. Nateraću njega i te smrdljive tvorove s njim da plate veću cenu nego ja!

— Nećeš! — povikala je Mjuriel izlazeći iz šatora. Lice joj je bilo naduto od plača i iskrivljeno od straha. — Idemo kući!

Edž se uputio do svog mrtvog konja i počeo da skida sedlo s njega. Iako je vatra jedva tinjala, bila mu je prijatna toplina žara.

— Gospodine Edž... — rekla je tetka Meti.

— Da, gospodo?

— Šta bi ste vi uradili da vam neko izruči punu kofu govana na glavu? — upitala je. — Pošto vas je prethodno naterao da se skinete do gole kože?

— Ubio bih ga prvom prilikom.

Tetka Meti je klimala glavom.

— Upravo to i ja nameravam, gospodine.

Edž se uspravio i izvukao sedlo ispod mrtvog konja.

— Vaš je, gospodo — složio se mirno.

— I ostali. I oni su jednako krivi — dodala je vatreno tetka Meti.

Edž je ozbiljno odmahnuo glavom.

— Ne i momak po imenu Bred. On je moj. Ukrao mi je revolver.

Tetka Meti je bila spremna da se usprotivi, ali je iznenada promenila nameru i ponudila sasvim neočekivan predlog.

— Vrlo dobro — rekla je. — Pošto imamo zajednički cilj, možete se voziti s nama na kolima.

Mjuriel je u neverici gledala čas u tetku Meti čas u Edža. Poraženo je opustila ramena kad je čula njegov odgovor.

— Kao jedna velika složna porodica — rekla je ironično.

Edž je pošao prema kolima noseći svoje sedlo na ramenu. Pogledao je u nju i hladno se osmehnulo.

— Svi potičemo od Adma i Eve, pa smo tako zaista rođaci.

— Neću da putujem s njim — rekla je Mjuriel molećivo.

— E, moraćeš! — odbrusila je tetka Meti.

Edž se osmehnuo.

— Vraški ste u pravu, gospodo. Porodica koja zajedno ubija, mora ostati zauvek zajedno.

III

Ja u stvari nisam njena tetka — govorila je Matilda Tri dok je sedela na sedištu kola kojima je upravljao Edž. — Samo me tako zove, jer sam mnogo starija od nje.

Vozili su se već čitav sat, pošto su prethodno srušili logor. Odmicali su lagano jer je teški neravni teren diktirao brzinu. Nisu, naravno, bili spremni da reskiraju da neki konj ugane ili slomi nogu. Žene se nisu protivile da Edž uzme uzde u svoje ruke. Jedino su se malo prepirale koja će se smestiti u uski, neugodni prostor u kolima, a koja će sesti s njim na prednje sedišta. Edž je rešio prepirku bacivši novčić. Pobedila je tetka Meti i naredila naburenoj mlađoj ženi da se popne u kola i pokuša da se odmori.

Starija žena se zatim popela i smestila do Edža. Dobro ga je osmotrila već posle nekoliko pređenih kilometara i mada je on bio svestan njenog nemog interesovanja, nije dozvolio da ona to primeti, niti da to utiče na njegovo osnovno usredsređenje — na vožnju. Upravljao je zapregom odlično, postižući najbolje moguće vreme, prateći pažljivo jasan trag jahača i bika. Tetka Meti je želela i da se uveri: da neće učiniti ništa nerazumno u velikoj želji da se što pre osveti.

On je bio svestan njenog odobravanja, iako nije bila izgovorena nijedna reč. Ukočenost i napetost su nestali iz njenog tela, a crte njenog ružnog lica su se postepeno opuštale. Ali, uskoro je bilo sve jasnije da

ćutanje počinje da joj smeta. I kad su skrenuli na put koji je savijao jugoistočno, presecajući široku ravnicu na čijim je ivicama raslo nisko žbunje i poneki kaktus, više nije mogla da izdrži, pa je počela da govori.

— Tako znači — odgovorio je nezainteresovano, pošto je bacio još jedan pogled po celom širokom prostanstvu koje se pružalo ispred njih, ne uočavajući nikakav pokret. Jedino je daleki oblak prašine govorio da vozi u dobrom pravcu. Uzda ma je nagnao konje da iz mirnog hoda pređu u kas, i životinje su poslušale bez protivljenja. Brže kretanje je verovatno i njima prijalalo, da se bolje odupru sve većoj hladnoći noćnog vazduha.

— Tako, gospodine. U stvari, ona je moja snaja. Bila je udata za mnogo mlađeg brata Barnabija. U to vreme ja sam bila u braku sa mojim poslednjim mužem, petim po redu. Da li ste vi oženjeni?

— Nisam.

— Sigurno ste nekad bili. Tako mi se čini. Poznajem muškarce! — Šmrknula je značajno. — Sećate li se kako sam vam rekla da ne verujete Evansu?

— Tačno — pljunuo je preko sedišta. — Bio sam oženjen. Ali, to sam već zaboravio. — Pogled mu je postao hladniji dok je zurio ispred sebe, u konjska leđa. — Pre nekoliko dana jedan momak me je podsetio na to...

— Gadno, a? — upitala je tetka Meti sa simpatijom.

— Za njega, gospodo. Mrtav je — i glas mu je bio leden kao i oči.

Tetka Meti je uzdrhtala i nije bila sigurna da li je to samo od svežine koja se širila preko visoravni. Zavila se bolje u svoj kaput i podigla kragnu.

— Kao što sam rekla, gospodine — nastavila je posle punog minuta ćutanja — Mjuriel se u dala za mog brata Barnabija. Nije bio baš bog zna kakva prilika, istinu da kažem. Ni nalik mom poslednjem muž, koji je umro samo šest dana pošto su se Mjuriel i Barnabi venčali. Hej, slušate li vi mene?

— Da li je to važno? — upitao je Edž ne gledajući u nju.

— Jeste. Volela bih da znate da Mjuriel i ja nismo ukrade tog bika. Nismo zaista.

— To su stvari između vas i Evansa, gospodo. Mene se ne tiču.

Tetka Meti je duvala u stisnute pesnice. Ponovo je šmrknula.

— Pa neka, ipak ću vam ispričati. Čak i ako je to samo zato da bih otvarala i zatvarala usta i tako sprečila da mi se zalede.

Edž je pomirljivo uzdahnuo:

— Dobro, gospodo. *

Tetka Meti je pobedonosno klimnula glavom i nastavila svoju priču.

— Kad je naš otac umro, Barnabi je nasledio porodičnu farmu. Čak tamo na severu, uz samu kanadsku granicu. No, pustio je da sve ode do vraga, a on je džabalebario, kockao se i ukrštao stoku. Pokazalo se, međutim, da to ukrštanje i nije bilo baš traćenje vremena. Naprotiv!

Put je izbio iza nekih manjih brda na ravan predeo a i u daljini se ukazao grad.

— Mjuriel i ja smo bile bliže cilju nego što smo i same toga bile svesne — rekla je tetka Meti odsutno. Zatim se trгла i odlučnije nastavila:

— Barnabi je imao englesku kravu i francuskog bika. Spario ih je i ona životinja koju ste noćas videli je rezultat toga. Ima izvanredne kvalitete i veoma se brzo tovi. Sad je u punoj snazi i težak je preko hiljadu

kilograma. Prilično velik bik, zar ne?

— Ne poričem, gospodo — odgovorio je Edž.

— Neka vas vrag nosi, gospodine! Skratću ako vas gnjavim, i ne dam vam da spavate. Postoji jedan rančer u Teksasu. Zove se Rajan Vudrou. Godinama pokušava da dobije baš takvu rasu, ali ga sreća uvek izneveri. Čuo je šta je Barnabiju pošlo za rukom. Telegrafisao mu je i ponudio 50.000 dolara ako je životinja stvarno ono što on misli da jeste. Ali, ponuda je stigla prekasno. Barnabi je seo sa Evansom da se karta. Bila su još dvojica. Evansovi ljudi. Brzo su mu uzeli ono malo novca što je imao i naterali ga da založi bika. Evans je, naravno, pobedio.

— Čovek koji se karta mora na sve da računa — rekao je Edž uvereno.

— Ali ne i na to da su karte obeležene! — povikala je tetka Meti.

— Gadno, a?

Tetka Meti je uzdahnula:

— Gadnije od ove vraške noći — rekla je zamišljeno.

Sad su bili već na samo jednu milju od grada i prošli su kraj table na kojoj je stajalo ime: Rejltaun.

— Kad je Barnabi saznao za telegram, otišao je da traži bika. Evans mu je naredio da se udalji. Barnabi je bio neuračunljiva budala. Rekao je da se ne vraća bez životinje. Evans i njegovih devet pomoćnika, sve ste ih večeras imali prilike da vidite — istovremeno su potegli svoje revolvere. Lekar je mogao samo da izvadi deset zrna iz Barnabi-jevog tela, pre nego što smo ga sahranili na porodičnoj farmi.

— Sve to govori — rekao je Edž obazrivo — da bik pripada Evansu.

— I Mjuriel je tako mislila, gospodine. Naročito kad je i sudija presu-

dio da je Barnabi dobio ono što je zaslužio i nije hteo da optuži nijednog od deseterice koji su pucali, jer su, kako je rekao, postupili po zakonu.

Rejltaun je imao samo jednu ulicu sa nizom mračnim kuća prema severnom delu u kom pravcu je i Edž okrenuo kola i zaustavio zapregu. Ali na drugom kraju, svetlelo je dvanaestak lampi i tamo se ulica širila u prostran trg ispred železničke stanice.

Voz je bio u stanici. Iza lokomotive, koja je upravo počinjala da ispušta paru, nastavljala su se tri putnička vagona. Iza njih su bila još dva teretna i zatvoreni, marveni vagon na kraju.

Svetiljke su osvetljivale sledeći prizor: Evans i njegovi ljudi su pokušavali da utovare velikog, belog bika preko uzdignute rampe u poseban vagon. Sam Evans je razgovarao sa čovekom u tamnoj uniformi i otpravničkoj kapi. Pištanje pare je nadjačavalo sve ostale zvuke u stanici.

— Mjuriel! — pozvala je tetka Meti kad je Edž obavio uzde oko kočnice.

— Gde smo? — upitala je mlada žena pospano.

— Tamo gde smo i krenuli. Rejltaun. Oni pacovi utovaruju našeg bika na voz, baš kao što smo i pretpostavljale.

Čulo se stenjanje i tiho mrmljanje, dok se Mjuriel Tri izvlačila iz kola. Edž je lako skočio na zemlju.

— Šta nameravate da učinite, gospodine? — pitala je tetka Meti.

Mjuriel se osvrtała oko sebe, a zatim se zagledala u osvetljenu scenu na stanici. Još uvek se nije sasvim razbudila, ali je već imala onaj odlučni izraz kakav je starija žena imala još dok su bile u logoru. Nije

izgledala kao neko ko će tek tako otići kući i zaboraviti sve što se dogodilo.

Edž je takođe proučavao grad, ali nije obraćao pažnju na stanicu. Već je video sve što ga je zanimalo. Umesto toga, njegove oči su tražile oznaku za šerifsku kancelariju. Otkrio ju je zahvaljujući osvetljenom prozoru.

— Isto što i s brakom — odgovorio je nabusito na Metino pitanje i uputio se u pravcu šerifove kancelarije.

— Šta je ovim hteo da kaže? — upitala je Mjuriel dok je začuđeno gledala kako njegova vitka figura nestaje niz ulicu.

— Da se to nas ne tiče — odgovorila je tetka Meti tiho.

Mjuriel je uplašeno pogledala u stariju ženu. Strah je zamenio raniju odlučnost.

— Šta ćemo sad?

— Držaćemo skrštene ruke, dok posao ne bude obavljen, draga moja — odgovorila je hladno.

*

Edž nije čuo njihov razgovor. Žene su poslužile njegovom cilju kad su mu ponudile da ga povezu. Imao je svoje planove i na njih je već bio zaboravio. Ništa od onog što je video na stanici nije ga nateralo da pomuti svoj mir. Biku se nije žurilo da uđe u vagon, a vreme je prolazilo. Lokomotiva nije mogla tek tako, uludo da gubi paru, i otpravnik vozova je sve jače protivrečio Evansu. Mahao je rukama i nešto mu žučno objašnjavao.

Rejltaun nije imao pločnika, čak ni ispred zgrade u kojoj se nalazila šerifova kancelarija. Čizme su mu upadale u prašinu dok je prilazio

vratima. Svi na železničkoj stanici su bili zauzeti utovarom.

Niko nije ni gledao niz ulicu i tako su propustili da vide kad je Edž stao pred kancelariju i gurnuo staklena vrata iznad kojih je visila tabla sa oznakom: Abraham Barlou — šerif i pogrebnik.

Edž je kucnuo na vrata, ali je čelavi čovek nastavio da spava u svojoj udobnoj fotelji iza stola. Otvorio je širom vrata i pustio da se s treskom zalupe. Šerif je gundajući otvorio oči kad je vetar s ulice na sve strane razvejavao listove hartije sa njegovog stola. Čovek je počeo da kašlje.

— Zatvori ta prokleta vrata! — viknuo je pokušavajući rukom da zadrži papire.

— Svakako — rekao je Edž.

Nisko obešena lampa sa tavanice prestala je da se ljulja, a iz peći se čulo pucketanje vatre. U prostoriji je bilo toplo.

Dva čoveka su se ispitivački posmatrala nekoliko trenutaka. Barlou je imao oko četrdesetak godina. Po njegovom izgledu se moglo zaključiti da je celog života vodio ugodan život bez velikih naprezanja. Njegove crne oči su počivale na Edžu, a njegovo lice je poprimilo izraz koji je jasno odavao da mu se ne dopada ono što vidi.

— Vraški sam ubeđen da si momak po imenu Edž — rekao je neraspoloženo.

— Nije vam tako loše — rekao je mlađi čovek i prišao peći da ugreje ruke. Prsti su mu još uvek bili ukočeni od držanja uzdi i hladnoće.

— Nije baš ni dobro — rekao je šerif. Pružio je ruku i dohvatio vinčesterku koja je bila naslonjena na zid iza njegove fotelje. Postavio ju je preko stola ispred sebe. Zatim je otvorio ladicu u svom stolu i izvukao

opasač sa futrolom i koltom. Stavio je sve to iznad puške.

— Ovo ovde nije garderoba, znaš — rekao je.

— To ste trebali objasniti onom ko je to sve ovde ostavio — odgovorio je Edž prilazeći.

Barlou je slegao ramenima.

— Možda sam i njemu rekao. Ja sam čovek koji voli da spava u krevetu, a ne u fotelji. To ću, nadam se, moći čim se ti udaljiš iz grada.

Edž je uzeo opasač i opasao se. Zatim je proverio kolt. Mnogo duže se zadržao u proveravanju ispravnosti svoje puške. Najzad je klimnuo šerifu.

— Možete u krevet, šerife.

Berlou je ustao. Nije bio naročito visok čovek. Nije nosio opasač, ni oružje.

— Tek kad se uverim da u mom gradu neće biti nikakvih problema — izjavio je.

Edž je stisnuo usne.

— Biće ubijanja, druškane — procedio je. Zatim se mirno okrenuo i uputio se prema vratima.

— E, slušajte, gospodine! — vikao je Barlou pokušavajući da ga stigne.

Edž se naglo okrenuo. Vinčesterka je bila uperena u šerifa, a da on nije ni shvatio kako se to dogodilo.

— Stavite li svoj šerifski šešir, dogodiće se dva ubistva, druškane — rekao je preteći. — Bolje se bavite pogrebničkim poslovima.

Barlou je dahtao.

— Ne mogu dozvoliti... — zaustio je da objasni.

— Spavao si. Niko osim nas dvojice neće znati da si bio budan, pre nego što dođu da ti jave da treba kopati raku.

Edž je spustio pušku i otvorio vrata. Vetar je naneo oblak prašine u prostoriju, ali se Barlou nije ni pomakao. Niti da skupi rasute papire,

niti da se maši svog pištolja. Vrata su se zalupila i Edžova senka je prošla kraj prozora. Šerif se vratio do svoje fotelje i spustio se u nju.

Ogromni bik je skoro bio uguran u vagon. Njegova velika glava i prednje noge su već bili u vagonu, a neki ljudi su ga uz pomoć užadi vukli, ne bi li ga tako konačno utovarili. Dva su čoveka čekala kod vrata vagona da stave katance. Otpravnik stanice je ostavio Evansa i otrčao do mašinovođe da se s njim nešto dogovori. Evans je mahnuo svojim ljudima da se odmaknu od vagona i da pođu po konje koji su bili u obližnjoj štali, vezani. Evans je koračao prema lokomotivi. Otpravnik je koraknuo korak nazad i mahnuo crevnom lampom. Mašinovođa je zazviždao i vagoni su se pomakli.

Pucanj pištolja se izmešao sa piskom lokomotive. Vozovođa i njegov pomoćnik su bili zauzeti kretanjem mašine. Svi ostali su pogledali u pravcu odakle je pucanj dospeo. Ugledali su visoku, vitku priliku. Edž je stajao u oblaku prašine na mestu gde se ulica otvarala prema skladištu. Vinčesterku je držao u ruci još uvek uperenu prema noćnom nebu kuda je i ispalio metak. Desna ruka mu je visila niz nogu i ostala u nivou sa držačem kolta.

Edžova neočekivana pojava i iznenadni pucanj zaustavili su Evansa. Voz se, međutim zahuktavao.

— Pazite na njega! — viknuo je i potrčao da se uhvati za vagon ali nije uspeo. — Ubijte ga! — vikao je, a glas mu je postao piskav u pokušaju da nadjača klopavanje voza.

— Oh, bože! — povikao je uplašeno otpravnik vozova i potrčao da se spase u staničnoj zgradi.

Evansovih devet pomoćnika su ostali u grupi buljeći zbunjeno u čoveka koji je spustio vinčesterku, ta-

ko da nije bila uperena u njih. Niko od njih nije imao pušku, jer su svoje puške ostavili na sedlima s konjima, u štali. Ali pri svetlosti lampe, Edž je mogao da vidi drške revolvera koje su virile ispod njihovih toplih bundi od jagnjeće kože.

— Niko od nas nije revolveraš — uspeo je najzad da progovori Džordž Frimli. Njegove reči su svi čuli, jer je klopavanje voza, koji se udaljavao, sve više zamiralo, a vetar se utišao.

— Interesuje me samo jedan od vas — odgovorio je Edž. — Osim ako ne očekujete da sam od iste vrste kao Barnabi Tri koga ste svi zajedno dokrajčili.

— Gospodin Evans nam je naredio da to učinimo, gospodine — snishodljivo je objašnjavao drugi, debeli čovek — Džeb.

— On nam je naredio da ubijemo i ovog — Edž je prepoznao Bredov glas, koji je dopirao iz središta grupe.

— Nisam ga čuo — rekao je Džordž i brzo se uputio prema štali gde su bili njihovi konji.

— Ni ja — dobacio je užurbano Klint i potrčao za njim.

— Ja se nisam svađao s vama, gospodine — rekao je Džeb i krenuo da se priključi onoj dvojici.

Šestorica su ostali na svojim mestima zagledani u usamljenu Edžovu figuru. Iako je stajao nepomično, bio je spreman da munjevito reaguje i povuče obarač.

Stisnutih očiju posmatrao je grupu. Desnom rukom je dotakao svoj kolt. Svaki mišić na njegovom licu bio je napet. Očekivao je svakog trenutka da će ga morati izvući i opaliti. Težak i buran život izoštrio je njegove reflekske do perfekcije. Naučio je da instinktivno odgovara na sve

opasnosti, da bi preživeo. I da ubija — bez dvoumljenja, da bi sačuvao ono što je njegovo. A izgubio je sve osim života. Čak možda i njega, u tom smislu što je surov život izmenio nekadašnjeg Džošu C. Hajdžisa i pretvorio ga u Edža. Nov čovek s novim imenom!

— Ja bih želeo da znam jednu stvar — rekao je Holis Milard.

Edž nije odgovorio. Čekao je napeo, ali ćutke.

— Mislite li vi da se domognete tog bika?

— Mislim da se domognem konja i onog momka koji mi je oteo oružje. To je sve.

— Ja sam s njima — izjavio je Milard i prešao u grupu koja je stajala kraj štale.

Nastupila je kratka pauza, a zatim je usledilo komešanje i još četvorica su se odvojila i prišla drugoj grupi.

— Znači, ostao je samo jedan — rekao je Edž gledajući usmaljenu figuru koja je ostala na otvorenom prostoru. Gledao je brzim kratkim pogledima i prema onoj osmorici, koji su oformili novu grupu.

Bred dugo nije smeo da progovori. Najzad je uspeo da se savlada i da ne pokaže strah. Vikao je besno na svoje drugare:

— Vi, prokleti kučkini sinovi!

— Oni su izabrali, druškane — rekao je Edž mirno. — Sada je ne tebe red.

Bred je pogledao u Edža.

— Kauboj protiv revolveraša... — povikao je, ali ga je glas izdao. — Kakva je to borba, za ime sveta? — završio je mnogo tiše.

Edž je bio zadovoljan što se nije prevario u oceni ljudi koji su jahali s Evansom. Oni su bili kauboiji, a ne ubice. Priča koju mu je Matilda Tri ispričala o smrti svoga brata samo

je potvrđivala da su oni kauboiji koji će ubiti ako baš moraju. Odmahnulo je glavom i zagledao se u Bredovu ruku koja je držala pištolj.

— Moja, druškane. Ja ću je dobiti — odgovorio mu je.

— Ali, prvo moraš izaći izvan gradskog područja, Edže — glas šerifa Barloua začuo se iza leđa, sa desne strane. Nije ga video, ali je znao gde on stoji. U uvučenom ulazu u staničnu zgradu, koja je bila poslednja na toj strani ulice.

— Nešto vas je probudilo, šerife? — doviknuo mu je Edž sarkastično.

— Moja prokleta savest, verovatno. Ili moj prokleti osećaj dužnosti. U svakom slučaju, neću dozvoliti pucnjavu u Rejltaunu.

— Da li dobijaš veću taksu za prenos tela izvan gradskog područja? — našalio se Edž.

— Ne možeš me izazvati — rekao je šerif mirno. — Imam te na nišanu i ne pokušavaj da napraviš neki loš pokret dok si u gradu.

Bred je, kao i ostali, bio zatečen i iznenađen što se šerif umešao. Ali pošto je njegov život bio u pitanju, prvi se oporavio od iznenađenja. Odjednom je strah zamenila želja za osvetom. Edž je znao da će čovek pucati čim mu se pruži prilika. Odlučio je da mu je pruži.

— Ne dozvoljavam da se na mene upire puškom, druškane — rekao je i napravio pokret kao da će se okrenuti u pravcu šerifovog skloništa.

Očima je, međutim, pažljivo pratio Bredove pokrete.

Vetar je zafijukao. A zatim se jasno čulo repetiranje šerifove puške, i zvuk konjskih kopita u hodu uz tandrkanje teških kola u pokretu. Bred je izvukao pištolj.

— Nemoj! — viknuo je jedan od Evansovih ljudi.

Bred se pobedonosno osmehnuo. Podigao je pištolj, ali se njegov osmeh pretvorio u grimasu. U trenutku je shvatio da je uhvaćen. Edžovo uspravno telo ličilo je na nepokretnu statu, smo je glava bila poluokrenuta. Vinčesterku je držao tako da je bila uperena preko trga. Ali je desnom rukom napravio munjevit pokret: izvukao je kolt, otkočio ga i nanišanio.

Bredov pucanj je odjeknuo prvi, jer je Edž tako želeo. Tek tada mu se celo telo pokrenulo, ali desna ruka je ostala nepomična kao stena. Bredov metak, ispaljen iz revolvera koga je držala drhtava ruka, prošao je daleko od cilja. Edž je opalio samo sekund kasnije. Zrno je pogodilo kauboja u grudi. Bred je umro na nogama s uzvikom razočaranja više nego bola. Ruke su mu se mlitavo opustile niz telo, a revolver je kliznuo iz beživotnih prstiju. Mala, tamna mrlja na njegovoj jagnjećoj bundi širila se kao kad se cvet rascvetava. Oči su mu ostale širom otvorene. Zatim mu je glava pala na grudi, i on se srušio.

Kola su, uz tešku škripu, stala. Edž je vratio kolt u futrolu. Pogledao je u svoju žrtvu.

— Hoćeš li hapsiti, ili ćeš sahranjivati? — upitao je šerifa.

— Izgledalo je kao samoodbrana — promrmľao je šerif, koji je izašao iz svog skrovišta.

— Možemo li otići? — ohrabrio se Klint da vikne.

— Bez njegovog konja — rekao je Edž pokazujući na Breda.

— Naravno — složio se spremno drugi.

Vrata na štali su bila otvorena i ljudi su počeli da se guraju. Brzo su uzjahali i Holis Milard ih je poveo širokim polukrugom oko mesta gde je Bred ležao. Poslednji je bio

Džordž Frimli koji je vodio i Evansovog konja. Samo je Bredov ždrebac ostao u štali. Ljudi su galopom jahali duž jedinog puta koji je vodio iz grada.

— Zna li ime koje treba da stavim na spomenik ovom čoveku? — upitao je šerif.

Edž se okrenuo i video da je šerif ostavio pušku.

— Nije važno, gospodine! — viknula je tetka Meti. — Zvao se Bredford Brin.

Povukla je uzde i udarila njima konje po leđima, te su oni krenuli da pređu poslednjih dvadesetak metara niz ulicu. Obe žene su sišle sa sedišta, kad su se kola ponovo zaustavila. Barlou je u čudu gledao kako su iz kola izvadile ašov, lopatu, i prišle telu.

— Šta, do vraga, nameravate?! — povikao je. — U ovom gradu ja brinem o sahranama.

— Koliko uzimate za sahranu, prijatelju? — upitala je tetka Meti naslonivši se na svoj ašov.

Edž je otišao do staje po novog konja. Izvadio je vinčesterku iz futrole i bacio je na zemlju. Zatim je počeo da ga rasedlava.

— Od pet do pedeset dolara, zavisi šta želite?

Tetka Meti je iz džepa svog dugog kaputa izvukla pet dolara i bacila ih iznenađenom čoveku.

— Ovaj pacov ne želi ništa specijalno. Mjuriel i je ćemo se postarati.

Barlou je, uprkos vetru, vešto uhvatio bačeni novac.

Edž je skinuo Bredovo sedlo i bacio ga na zemlju.

— Nemojte ponovo upirati oružje u mene i sve će biti dobro — rekao je šerifu i poveo konja do kola.

Zaustavio se samo koliko da iz kola izvadi svoje sedlo, a zatim je na-

stavio da vodi konja niz ulicu do hotela, kojeg je primetio još pri dolasku. Nije ga mogao promašiti, jer su dva pucnja razbudila skoro sve žitelje grada. Sad su svi prozori bili osvetljeni, pa je i na ulici bilo mnogo svetlije. Ljudi su izvirivali i u strahu se sašaptavali.

Šerf je začuđeno gledao kako dve žene podižu mrtvog čoveka i nose ga do praznog prostora iza štale.

— Hej, gospodine — čuo se glas iz dopola otvorenih vrata kraj kojih je Edž upravo prolazio. — Šta se dogodilo? Koga one žene nose?

— Nije važno.

IV

Edž se obrijao, okupao i legao pošto se prethodno uverio da se hotelski momak valjano postarao oko njegovog novog konja. Želeći da izjutra, kad bude kretao u cik zore, ne mora da budi nikoga, platio je unapred za sobu i za usluge oko konja.

Ali, nije bio prvi čovek u Rejltau-nu koji je ustao s prvim zracima sunca. Jer, kad je krenuo niz ulicu prema izlazu iz grada, ugledao je neku figuru iza štale kod železničke stanice. Okrenuo je svog konja u tom pravcu i prilazeći prepoznao uniformisanog otpravnika vozova kome se prošle noći toliko žurilo.

Čovek je stajao na jednom kraju sveže podignute humke. Na drugom kraju bio je postavljen nadgrobni kamen. Otpravnik je podigao pogled i prepoznao ga.

— Dobro jutro — rekao je Edž.

Čovek je žmirkao. Pokazao je prema spomeniku.

— Nije li to nešto najčudnije što je čovek ikad video? — upitao je.

Edž je, takođe, žmirkao od prvih sunčevih zraka. Okrenuo je konja

tako da je mogao da pročita pažljivo, crnim slovima isklesan, natpis na sivom kamenu:

„Umro, jer je ubio Barnabija Trija“.

— Lep kamen je pogrebnik napravio — rekao je Edž.

Otpravnik je skinuo kapu i zbunjeno odmahnuo glavom.

— One žene su imale spomenik u kolima. Čak su i slova već bila isklesana. Lično sam gledao dok su postavljale kamen, pošto su prethodno iskopale raku i sahranile ga.

Edž je klimnuo čutke glavom i pogledao u zemlju oko štale.

Ali, okolo, po prašini, videli su se samo otpravnikovi otisci. Sve tragove od prošle noći uništio je vetar.

— Pošle su na jug, duž pruge — rekao je čovek. — Starija žena je legla u kola, a mlada je vozila. Pitala su me u koju stanicu je bik upućen. Rekao sam im: u Droj Lejk Bend. Dotle pruga ide prema jugu, i onda skreće na zapad. Tamo će ga iskrcati i nastaviti s njim u pravcu Teksasa.

Edž je nemarno zavijao cigaretu.

— Zašto misliš da me to interesuje, druškane? — pitao je.

Čovek je slegao ramenima.

— Rekle su da vam to kažem ako me budete pitali. Vi, doduše, niste pitali, ali sam ja ipak mislio da treba da vam kažem. Da li sam pogrešio?

Edž je bacio ugašenu šibicu.

— Nisi, druškane — složio se, podigao ruku u pozdrav i poterao svog konja.

— Drago mi je! — viknuo je čovek za njim.

— Volim da delim sreću — odgovorio je Edž i uputio svog konja da obiđe stanicu. Zatim je pojahao ka jugu, u istom pravcu u kome su se šine gubile u nedogled.

Zemljište je počelo da se spušta, a vrućina je postojala sve žešća. U podne je stao da se odmori u hladu vodenog tornja kraj pruge, pošto je prethodno napojio svog konja. Pojeo je malo usoljenog mesa prepuštajući se sanjarenju o svom udelu u vrednosti od 50.000 dolara. Te misli su ga naterale da posle odmora potera svog konja još većom brzinom.

Negde oko ranog popodneva ugledao je prve znake onih koji su tim putem prošli pre njega. Stajao je na mestu zaklonjenom od vetra koji je duvao prethodne noći. Tle je bilo peskovito i videlo se da je tuda prešlo mnogo kopita, i kola. To ga, međutim, nije mnogo uzбудilo. Znao je da je u toku jutra bilo i drugih koji su išli tim putem, a koje on nije primetio, jer ga nisu zanimali. Bila mu je važno da su jasno vidljivi tragovi koji su njega zanimali. Vodili su ka Drej Lejk-Bendu.

Kad je stigao u to mesto, sunce je već zalazilo. Još uvek je bilo veoma toplo i on je znao da će noć ovde biti mnogo toplija od one u planinama. Jezero, po kome je mesto dobilo ime, bilo je na tom delu prilično široko i pruga ga je obilazila istočnom obalom, a stanica je bila u sredini. Tu se nalazio visoki toranj, gomila nasečenih cepanica i jedna brvnara. Na vrhu tornja stojala je oznaka sa imenom mesta.

Kola Matilde i Mjuriel Tri bila su zakočena pred brvnarom, a zaprega je bila ispregnuta. Četiri ždrepcu su pila vodu iz valova, a tetka Meti je pumpala.

Edž je s cigaretom, koja mu je visila u jednom uglu usana, poslednjih nekoliko metara prešao vodeći svoga konja za uzde. Žena nije čula korake sve dok čovek i životinja nisu presekli vrh dugačke senke koju je toranj bacao pred nju. Tada je

podigla glavu nastavljajući da pumpa vodu. Po izrazu zabrinutog lica videlo se da ga nije odmah prepoznala i tek kada je shvatila ko je, prestala je da pumpa i pošla prema njemu.

Iz brvanre se začuo ženski vrisak i grohotan muški smeh.

— Dodi ovamo, kućko, i radi ono što ti kažem — čuo se promukli, pijani glas.

Žena je ponovo prodorno vrisnula, i čulo se tabananje golih nogu po drvenom podu. Vrata su se naglo otvorila i Mjuriel Tri je izjurila u predvečerje. Poslednji zraci sunca su obasjali njeno golo telo, bujne grudi, pun stomak i lepo oblikovane duge butine. Preplašena žena je zastala trepćući, zaslepljena svetlošću sunca i suzama. Ugledala je tetka Meti i potrčala prema njoj.

Edž je zaustavio konja na kraju valova i ždrebac je željno spustio glavu da se napije. Preko leđa drugih životinja, koje su takođe pile sagnutih glava, mogao je da vidi šta je učinjeno na lepom telu Mjuriel Tri. Namrštio se. Od vrata do butina bila je izujedana. Jasno su se videli duboki tragovi zuba po mlečno-belom koži. Bacila se u naručje tetke Meti, a Edža nije ni primetila. Vrisnula je od užasa kad je go muškarac izašao iz brvnare, ogledajući se nesigurno oko sebe. Mjuriel se otela iz zagrljaja tetke Meti sakrila se iza mnogo slabije žene.

— Kućke! — drao se čovek kružeći oko njih kao medved.

Svojom pojavom je zaista delovao kao medved: visok, krupan, mišićav.

Izenada je ugledao Edža koji je mirno pojo konja, i zastao. Način na koji ga je pogledao, bio je dovoljan da Edž zaključi da je čovek pijan, ali ne samo od ljubavi.

— Šta ti, do vraga, tu radiš?! — upitao je čovek.

Tetka Meti i Mjuriel su istovremeno okrenule glave prema njemu. Oči starije žene su preklinjale za pomoć. Mjuriel nije prepoznala Edža već ga je videla samo kao još jednog muškarca. Htela je da vrišti, ali nikakav zvuk više nije izlazio iz njenog suvog grla.

— Mislim, druškane...

— Šta misliš?

Edž se hladno smeškao.

— Mislim da ne mogu tako platiti...

— Molim vas — rekla je starija žena. — Naši su konji bili umorni i žedni. Morala sam ih napojiti. Rekao je da Mjuriel mora platiti.

Edž je spustio pogled.

— Mislim da moj konj neće popiti mnogo.

— Napoj ga i nastavi put, gospodine — naredio je pijani čovek. — Ovo je vlasništvo železničke kompanije i ne može svako tek tako da koristi tu vodu. Vi ste, u stvari, prestupnik.

Napravio je još jedan nesiguran korak. Mjuriel se obesila o Meti, koja je s očajanjem gledala u Edža.

— Mi ćemo vam platiti, Edže — promucala je.

— Nisam zainteresovan za osvetu koju vas dve želite. Meni će biti dovoljna trećina od vrednosti onog bifteka na četiri noge.

Tetka Meti se nije dvoumila ni časa.

— Prihvatamo! — povikala je spremno.

Edž je povukao uzde svoga konja.

— Okanite me se, rekao sam vam — mumlao je čovek dok mu se Edž približavao na konju. — Ne svađajte se sa mnom. Prošli put sam, i pored četiri metka koja je ispalio u mene,

golim rukama ubio jednog kućinog sina koji me je napao.

Edž je dobro osmotrio čoveka i shvatio da to nije bilo samo puko hvalisanje. Ni ceo šaržer ne bi bio garancija da će takva ljudina brzo podleći. Zaustavio je konja na nekoliko koraka ispred tog diva.

— Čini mi se da je žena platila koliko vam je dugovala za vodu. Čak i preplatila — rekao je.

— Ja odlučujem kad je dosta — njegove oči su se razbistrile, čak mu i glas nije bio promukao.

Edž je s uzdahom rekao:

— Ne bih želeo da te ubijem, druškane.

Čovek se počeo grohotom smeja ti, stavivši izazivački ruke na bokove, i zabačene glave.

Edž je mirno čekao. Ali, iz iskustva iz Rejltauna, tetka Meti je znala da je taj mir samo prividan.

— Idi, obuci se, Mjuriel — prošaptala je. — Gotovo je.

Mjuriel, na ivici histerije, još uvek je stajala kao ukopana. Nije ni čula Metine reči, i široko razrogačenih očiju gledala je u dva muškarca. Kad je goli čovek, još uvek smejući se, pošao prema jahaču, ona je vrisnula.

Napad, koji je očekivao, držao je Edža u pripravnosti. Nije to bio neki brz pokret, već lagan i pritajen. Izvukao je nogu iz uzengije, nagnuo se napred i slobodnim rukama, malo povijenih u laktovima, spremno sačekao da ga čovek povuče iz sedla. Konj se uplašeno propeo, zanjista i pobegao.

Još dok je bio u vazduhu, Edž je čvrsto zgrabio maljave grudi golog čoveka i istovremeno načinio dva pokreta. Prvim je zadao jak udarac među divove prepone, a drugim je dohvatio njegov vrat. Udarac među noge nije bio tako jak, ali je izazvao

urlik bola i momentalno popuštanje stiska oko Edža. Slabljenje stiska je trajalo taman toliko koliko je njemu bilo potrebno da ga čvrsto zgrabi za gušu. Div se sagnuo da bi ga otre-sao sa svojih ramena, ali je to samo pomoglo protivniku. Edžova leva ruka je munjevito posegla prema kesi koju je nosio za vratom. Napipavši ručicu brijača zario je oštricu u čovekov stomak. Ceo brijač je uto-nuo u meko meso i topla tečnost je oblila Edžovu ruku. Čovek se srušio na leđa, a brijač je ispao iz rane tek kada je krv počela da šiklja na sve strane.

Edž se ispravio i krenuo prema pojilu. Konji su bili popili svu vodu i on je morao da napumpa svežu. Pružio je obe ruke pod mlaz vode, a dve žene su ga nemo posmatrale. Nijedna nije progovorila.

— Ona se može obući, a vi upreg-nite konje — rekao je. — Više vas neće uznemiravati.

— Posle ovog, niti bilo ko drugi — rekla je starija žena promuklo.

— Naplaćivao je suviše za vodu, gospodo. Ne mogu, doduše, da vratim ono što je uzeo, ali morate i s ovim biti zadovoljne.

Lakoća s kojom je Edž govorio uti-cala je na žene. Mjuriel Tri se umiri-la i odjednom je postala svesna da ledeno plave oči lagano klize duž njenog tela. Uzviknula je postideno i potrčala prema otvorenim vratima brvnare, obilazeći u širokom luku ogromno telo na zemlji.

— Mjuriel i ja samo vam stvarno zahvalne, gospodine — rekla je tetka Meti.

— Trećina od 50.000, čini mi se da-sam tako čuo — odgovorio je Edž. Pošao je prema kolima.

— Dobro ste čuli — rekla je tetka Meti. — Jahaćete s nama, nadam se.

Edž se uvukao u pokriveni deo kola i pomerio nekoliko džakova stočne hrane. Ispod njih, u kolima su se nalazili nadgrobni spomenici koji su bili potpuno istog oblika kao i onaj koji su postayile na grob Bredforda Bina. Prebrojao je osam. Zatim je vratio džakove na njihova mesta i skočio na zemlju. Proverio je da njegov konj nije otišao suviše daleko i zavio cigaretu. Posmatrao je kako žena upreže konje.

— Ja ću biti s vama, gospodo — rekao je. — Ali samo da bih štitio svoju investiciju. Ostalo ćete morati same srediti.

Ona je vešto nastavila da preže konje ne gledajući ga.

— Moj treći muž je bio kamenore-zac. Od njega sam naučila zanat.

Edž je odunuo dim.

— Koji je bio ubica?

Tetka Meti je isprobala uzde, za-dovoljno je klimnula glavom i uz-dahnula. Popela se na sedište. Nije imala šešir na glavi pa je to još više isticalo ružnoću njenog lica.

— Nikada vam nisam završila priču o tom biku, mladi prijatelju — rekla je i šmrknula. — Kad su Vic Evans i njegovi ljudi bili oslobođeni odgovornosti za Barnabijevu smrt, Mjuriel je dobila opsesiju da ih ubi-je čim joj se pruži prilika. Ja nisam bila za to. Nikako nisam mogla da zamislim kako dve slabe žene to mogu da učine. Ali sam napravila ove nadgrobne spomenike da bih je zabavila i odvratila od te namere. Trebalo mi je mnogo vremena i nadala sam se da će se njen bes sti-šati. I jeste, na izvestan način. Pro-menila je svoju odluku. Rekla je da želi da povрати bika i da ga odvede u Teksas. Namera joj je bila da dobije novac i da angažuje najboljeg advo-kata da bi isterala pravdu, da ubice budu kažnjene.

— Složila sam se s Mjuriel — postavila je tetka Meti. — Pomogla sam joj da se domogne bika i bila sam s njom na dugom putu sve do vde. Skoro sam odustala kad sam otkrila da je utovarila i nadgrobne spomenike, ali tada smo već bile u Oregonu, prilično daleko od kuće. Izgledao je da nas Evansova banda ne prati. Do prošle noći, o čemu sve znate.

— To je malo izmenilo i vaše mišljenje, a?

— Promenilo ga je mnogo, mladi prijatelju! — rekla je sa žestinom. — Sad sam svim srcem za to da postavimo sve spomenike. — šmrknula je. — Ali više nisam tako sigurna za Mjuriel. Mislim da nije u stanju da ubije čoveka.

Ona o kojoj je bilo reči, pojavila se u vratima brvnare. Bila je obučena u haljinu koja nije pokrivala sve što je trebalo da pokrije. U napadu, div je otkinuo jedan rukav, priličan broj dugmađi ispod visokog okovratnika i pocepao dobar deo haljine na boku. Na licu je imala duboko zamišljen izraz. Mirno je prilazila čoveku s rasporenim trbuhom. Obmotala je remen puške oko članka jedne ruke, a o rame je obesila opasač s pištoljem.

— To će nam dobro doći — rekla je tetka Meti skrećući Edžovu pažnju na devojkicu. — Evansovi ljudi su nam uzeli sve naše oružje. A onaj kućkin sin, šerif u Rejltaunu, nije nam dozvolio da u gradu kupimo novo. Mislila sam da od vas tražim da nam date, ali vi to sigurno ne biste prihvatili, zar ne?

Edž je otpljunuo cigaretu na zemlju.

— Ni za šta na svetu — odgovorio je i okrenuo se da pođe da uhvati svog konja.

— Gubimo mnogo vremena — rekla je tetka Meti skupljajući uzde. — Hajde, Mjuriel, moramo krenuti. . .

Glas joj se presekao. Edž je upravo uzjahao konja. Oboje su gledali u Mjuriel koja je stala ispred ranjenog čoveka.

— Ostavi ga da umre, draga moja — rekla je starija žena bezosećajno. — To je i zaslužio.

Mjuriel je čutke buljila u njega, a plava kosa joj se rasula po licu. — Može da naide voz, Matilda.

— Još će patiti.

Zlatna kosa je podrhtavala, dok je Mjuriel vrtela glavom.

— Ali, još mu nisam vratila za ono što mi je uradio. Strašne stvari, Matilda. Povraća mi se kad pomislim na to. A posle svega, znaš li šta je još tražio?

— Bila sam udata pet puta, Mjuriel — rekla je tetka Meti. — Nema ničega što bi muškarcu moglo pasti na pamet da uradi nekoj ženi, a da ja to ne znam.

Mjuriel je spustila oružje koje je držala u rukama. Uzela je samo pušku.

— Ona je prilično mlada — rekao je Edž lagano gledajući Mjuriel koja je dizala pušku. — Ali, izgleda da se naglo promenila, gospodo.

— Hteo je da ga stavim u usta. . . — rekla je Mjuriel spuštajući pušku prema čoveku na zemlji.

Pucanj ju je odbacio i ona se zateurala. Razneo je bradato lice. Telo se nije ni pokrenulo.

— Neće joj biti lako — rekao je Edž dok je posmatrao ženu koja je nemo zurila u rezultat svoga dela.

Onda se pokrenula i mirno prišla stvarima koje je malopre spustila, i sve ih pokupila. Preskočila je telo i uputila se prema kolima. Nije više drhtala.

— Dobio je što je zaslužio — rekla je muklo dok se penjala i teško se spustila na sedište.

— I šta je želeo — dobacio je Edž gledajući u telo. — Pa i malo više. . .

V

Mesec je omogućavao da se bez teškoća prati pruga. Ali, posle nekoliko milja, Edž je odjahao napred da se uveri da su Evansovi ljudi zaista nastavili u pravcu El—Pasa, sad ponovo s bikom.

Zatim se vratio, zavezao konja za stranicu kola i popeo se na sedište dok su kola bila u pokretu.

Mjuriel Tri je držala uzde, a tetka Meti je hrkala u unutrašnjosti kola.

— Mi se menjamo — objasnila je mlada žena. — Jedna spava, dok druga vozi. Mislim da se Evans, čak i s bikom, može kretati brže od nas.

— Ne zvuči baš pametno — rekao je Edž podsmešljivo. — Bilo bi mnogo bolje kad biste s vremena na vreme mogle promeniti zapregu.

Mjuriel je nastavila da zuri ispred sebe, ali joj je izraz lica postao još tvrdi.

— Ni mi nismo tako glupe, gospodine. Tako smo radile još od kanadske granice, to znate, a sve sa istom zapregom.

Morala je da pazi kuda se konji kreću, jer su dva vodeća s vremena na vreme posrtala. I par iza njih je već bio prilično umoran, spreman da ide kud ga prvi vodi.

— Odmaramo se pun sat posle svakih četiri sata vožnje — dodala je.

— To nije dovoljno — odgovorio je Edž. — Mislim da se na poslednjem odmorištu zaprega odmarala više od sata, i otada idemo tek pola sata, a čini mi se da posustaju.

— Gledajte svoja posla, gospodine, a ja ću svoja — odbrusila je Mjuriel neljubazno. — Videli ste šta sam uradila da bih životinjama obezbedila vodu. Zar to ne govori dovoljno jasno da brinem o njima?

— Govori da ste nestrpljivi i da žurite da što pre uhvatite bika — odgovorio je Edž. Nagnuo se i dohvatio uzde.

Mjuriel ga je ljutito odgurnula.

— Šta hoćete?! — povikala je.

— Previše nestrpljiva — dodao je smirujući zapregu. Povlačeći sve jače uzde, koje joj je oteo iz ruku, zaustavio je kola na parčetu zemlje sa sasušenom travom, niskim šipražjem i kaktusima.

— Kakva je to zbrka? — upitala je tetka Meti bunovno iz kola.

— Ovaj... ovaj... čovek je zaustavio zapregu, Matilda — mucala je Mjuriel ljutito.

Edž je obavio uzde oko kočnice i skočio na zemlju. Počeo je brzo da ispreže konje.

— Mi smo u istom poslu, gospodo Tri — rekao je ženi koja je u bespomoćnom besu još uvek sedela na visokom sedištu kola. — A to znači da smo oboje na gubitku, ako nam konji ne budu mogli dalje.

— Ne oboje, mladi prijatelju — rekla je tetka Meti dok se izvlačila iz kola. — Ovo je operacija u kojoj učestvuju troje. I drago mi je što ste uspeali da je ubedite — pogledala je u mladu ženu. — Ja joj sve vreme govorim da premaramo konje.

Mjuriel je rekla:

— Uskoro bismo stigli do grada gde bismo mogli da promenimo zapregu. Što se duže odmaramo, Evans nam sve dalje odmiče.

— Evans i njegovi ljudi takođe imaju konje, gospodo — naglasio je Edž. — A sad i bika. I ljudi i životinje moraju se odmarati i jesti.

Tetka Meti je šmrknula.

— Sve sam joj i ja to govorila.

— Akcija često govori glasnije od reči — rekao je Edž.

— Samo probaj, mladi prijatelju — dobacila je tetka Meti gledajući u Mjuriel. — Ona je mlađa i jača od mene. A kad pobesni, onda je stvarno jaka.

Edž je posvetio punu pažnju svo-
me konju.

— Mislim da je mlađa i od mene. Ali ja mogu izaći na kraj...

Mjuriel ga nije videla, jer je stajao iza konja, ali je čula njegov udarac šake o sopstveni dlan. Podigla je glavu i izmakla se tako da je mogla da mu vidi oči. Rukom je dodirнула remington. Prosiktala je jedva otvarajući usta.

— Samo probaj da me dotakneš, zažalićeš!

Stojeći kraj kola, tetka Meti se osmehnula Edžu koji je mirno rasedlavao svog konja.

— I taj pacov Evans, mene krivi za sve...

Edž se takođe osmehnuo na svoj poseban način.

— Ja znam s kojom bih više voleo da imam posla — rekao je značajno.

Zapalio je vatru i spremio se za noć. Tetka Meti je zviždala spremajući večeru, dok je namrštena Mjuriel hranila i pojila stoku. I za vreme večere, Mjuriel je ćutala. Tetka Meti je ponešto govorila. Edž je bio sve umorniji, našao je sebi prikladno mesto i opružio se naslonivši glavu na sedlo.

— Mi nismo htele da vam ponudimo trećinu vrednosti bika — čuo je iznenada kako tetka Meti govori.

Prethodno je pričala o svojim muževima, objašnjavajući da je njen peti muž bio D'Ete i da je zbog toga ponovo uzela svoje devojačko prezime. Edž je čuo zvuk njenog glasa,

ali nije pratio sadržaj govora. Bilo je očito da tetka Meti priča da Mjurielino neprijateljsko ponašanje ne bi tako jasno dolazilo do izražaja. Ali ova iznenadna promena teme, trгла ga je iz dremeža.

— Dobio sam vašu poruku od otpravnika — rekao je ispod šešira koji je bio namaknuo na lice.

— Sad mi je žao što smo rekle šta nameravamo — iznenada se oglasila Mjuriel. — Ovaj smo posao mogle obaviti i same.

Tetka Meti je proizvela jedno sumnjičavo: »Hmm«.

— Možda jesmo, možda nismo — rekla je glasno. Pogledala je prema Edžu i promenila ton. — Mislile smo da vam ponudimo 50 dolara dnevno da biste jahali s nama. Jer, ispred nas se pruža područje naseljeno Indijancima.

— Sporazum je sklopljen, gospođo — promrmljao je Edž.

— Znam — odgovorila je tetka Meti. — Samo sam želela da budete svesni...

— Mislim da smo napravile dobru pogodbu — prekinula je Mjuriel. — Čovek kao što je on, vodio bi nas do Teksasa preko Filadelfije i tačno onoliko dana koliko bismo ukupno dobile za bika.

Edž je podigao glavu zabacujući šešir i ljutito odmerio mladu ženu. Ugledavši hladni sjaj u njegovim očima i okrutnu crtu stisnutih usana, ona je zadrhtala. Glas kao da je eliminisao svaki tračak toplote iz vatre koja je još tinjala.

— Gospodo Tri, nešto morate upamtiti. Noć nije dovoljno duga da bih vam mogao ispričati šta sve nisam. Ali jedna od stvari do koje neobično držim je — poštenje. Stavite li još jednom sličnu primedbu, ubiću vas. Obećavam vam.

Ponovo je navukao šešir i spustio glavu na sedlo.

Mjuriel je pocrvenela i ljutito pogledala u njega.

— Govoriti o novcu je još rano — užurbano je ubacila tetka Meti. — Prvo moramo vratiti bika.

— Hvala vam, gospodo Biton — mrmljao je Edž ispod šešira.

— Ipak ste slušali! — uskliknula je tetka Meti pobedonosno. — Gospodin Biton je bio moj treći muž.

— Bio je kuvar, zar ne?

— Nije. To je bio Gregson Keri, moj drugi muž. Biton je pisao knjige. To sam vam već rekla.

— Dugačke? — Edžov glas se pretvorio u šapat.

— Vrlo — odgovorila je tetka Meti. — Jednom kad je radio na jednoj knjizi. . .

Edž je pomislio da kaže: vi ste stvarno od svakog naučili ponešto, gospodo — ali iako je to već bio složio u rečenicu, nije je izgovorio. Uto- nuo je u san koji je bio okrepljujući, ali ni jednog trenutka ne tako dubok da ne bi čuo zvuke koji su poticali od sklanjanja posuda posle večere ili pripreme terena za noćni odmor.

Da je bilo u kom trenutku negde nešto šušnulo ili da je neki konj uplašeno frknuo, on bi istog trenutka bio budan i spreman da se suprotstavi neočekivanom napadu.

Ali, ništa se slično nije dogodilo i tek ga je prvi zrak sunca probudio. Nije bilo ni oblaka na čistom plavom nebu i nikakvih tragova nepoželjnih posetilaca. Zapalio je vatru i stavio vodu za kafu. Obrijao se i tek tada probudio žene. Za ovo poslednje bilo mu je potrebno malo više truda, što je samo potvrđivalo koliko su već bile iscrpljene.

Tog dana su lagano napredovali, vozeći preko pustinjskog zemljišta i

penjući se postepeno ponovo u planine. Sve češće su sretali znake koje su ljudi, kojima su očito bili za petama, ostavljali za sobom. Tetka Meti je u toku toga prepodneva mnogo pričala, ali joj je raspoloženje vidno opalo u toku popodneva. U momentima kad je mislila da je drugo dvoje ne gledaju, na licu joj se pojavljivala bolna grimasa. Spavanje tako reći na zemlji, bez toplih pokrivača za vreme sve hladnijih noći, nije dobro činilo njenom reumatizmu. Ali je bila čvrsto rešena da to ne pokaže ni Mjuriel ni Edžu. Mjuriel je govorila samo kad je to bilo neophodno. Edž je bio zamišljen i proveo je polovinu vremena vozeći se s njima, a polovinu je na svom konju jahao u izvidnicu da bi ispitao teren ili utvrdio najlakši zaobilazni put oko nekih prirodnih prepreka.

On je uočio loše stanje starije žene, ali nije bilo u njegovoj prirodi da se meša u ono što ga se ne tiče. Samo ako bi tetka Metino stanje dovelo u pitanje ostvarenje njihovog plana, postalo bi to i njegov problem. Iako je u glavnom ignorisao Mjurielino ponašanje, osetio je izvesnu promenu u njenom držanju. Instinktivno je shvatio da je njeno neraspoloženje prema njemu samo privid, ali je stvarni njegov uzrok verovatno bio u prošlosti. Da li je to bilo zbog onog što joj je onaj čovek učinio, ili ono što je ona učinila njemu, nije mogao da odredi.

Zaključio je da ga se to i ne tiče, i posle izvesnog vremena je odlučio da više ne razmišlja o njoj, iako su dugi časovi pod vrelim suncem veoma sporo prolazili.

Malo kasnije, sam je sebi iskreno priznao zašto je naterao sebe da ne misli o toj ženi. To što ga se nije ticala, bila je samo delimično istina. Puna istina je bila da je razmišljajući o

njoj, stalno imao pred očima njeno lepo golo telo.

Znao je da je jaka seksualna želja bila, uz samo nekoliko drugih stvari, ono što je ostalo u njemu živo posle strašnog rata u kome je učestvovao i preživeo, i još okrutnijeg mira koji je sledio.

Znao je, takode, da za ispunjenje te želje postoje odgovarajuća mesta. Ovde, u ovoj divljini, za to zaista nisu postojali nikakvi uslovi.

Naredio je odmor veoma rano. Dan još nije bio na izmaku, ali se nijedna od njih dve nije usprotivila. Teta Meti je bila očito zadovoljna što će moći da se odmori od naporog drmusanja na kolima. Mjuriel je bila odsutna, kao da je kliznula u neki svoj intimni svet i sve je radila kao automat, čutke i odsutno.

Ali, kad je posle večere Edž objasnio šta smeru, mlađa žena se oglasila:

— Već je i bilo vreme da nešto učinite — rekla je i udarila dršku remingtona koji je stalno nosila. — Današnji dan smo proveli kao na pikniku.

— Pogrešno ste proračunali, mlađi prijatelju — rekla je tetka Meti bez oduševljenja. — Mislim da je bolje da Evansu i njegovim ljudima napravite problema tek pri kraju puta.

Edž je klimnuo glavom i zapalio cigaretu.

— Tako sam i ja mislio, gospodo. Ali, kraj puta je još veoma daleko. A, kao što ste i sami rekli, moramo preći preko teritorije Apača. Zato bih više voleo da se sam staram o svom imetku.

Legli su pre nego što je sunce zašlo, ali su ustali dok još zora nije ni zarudela. Odmor ih je osvežio i žene su ustale s manje napora nego prethodno jutro.

Edž je opremio svog konja hranom za ceo dan i napunio dve mešine vodom. Odjahao je još dok su žene rasturale šator i spremale se za polazak.

Znao je da mu hrana neće biti potrebna, jer su svi znaci govorili da su tragovi koje je sledio sasvim sveži. Da li zbog uverenja da ih niko ne prati, ili zbog nekog drugog razloga, Evansovi ljudi nisu mnogo žurili. Edž je jahao što je brže mogao, ali je vodio računa da ne iscrpljuje svog konja. Stajao je ne da bi se odmarao, već da bi markirao put ženama koje su ga sledile.

Jahao je dva sata kad je ispred sebe ugledao odsjaj vatre. U prvom momentu, bila je to tek slaba crvena svetlost koja je stvarala neku auru iznad samog vrha brda, ali kad se galopom približio na oko milju daljine, videlo se jasno da je to odsjaj vatre. Zato je stao i sjahao i ostatak puta, do podnožja brda, prešao peške vodeći konja.

Vezao je konja za jednu granu i izvukao vinčesterku. Napojio je konja i dao mu malo hrane. Tada je počeo da se penje. Bilo je to kamenito i strmo brdo, ali su postojala udubljenja za ruke i noge, i on je uspeo da se popne na sam vrh za manje od pola sata. Pogledao je unazad duž širokog prostranstva kamenitog pustinskog terena i kržljave vegetacije, ali nije ugledao kola sa ženama.

Okrenuvši se napred, počeo je da puzi preko ravnog vrha. Na južnoj strani breg se spuštao blago valovito skoro pola milje. Tu se širila mala visoravan obrasla travom. Potok je tekao u blizini. Izvirao je iz velike pećine u osnovi strme litice na desnoj strani, tiho je tekao niz ravni deo, a zatim se uz žubor spuštao niz stene na levoj strani. Još dalje niz

breg, oko pola milje, dizale su se dve oštre okomite stene koje su označavale ulaz u kanjon.

Vatra na obali potoka još je uvek tinjala. Nalazila se negde na sredini od njegovog izvora i mesta gde se počinjala spuštati niz kamene kas-kade. Ljudi su oko nje spavali. Edž je izbrojao devet zavijenih figura, što je značilo da niko nije čuvao stražu. Konji su bili nekoliko metara dalje od vatre. Bik vezan za jak kolac pobijen u zemlju čije su zadnje noge bile sputane čeličnim lancem, nalazio se na istoj strani vatre kao i ljudi, ali još dalje skoro ispod strme litice na ulasku u pećinu.

Pošto je za samo nekoliko sekundi sve ovo osmotrio, Edž je pogledao prema istoku. Tamo se još nije nazi-rao ni prvi trag zore koji bi izbledeo sjaj zvezda rasutih po noćnom nebu. Zatim se zagledao prema severu. Pažnja mu je bila nagrađena: ugledao je malu, crnu tačku koja se kretala u potpuno nepokretnom crnom okruženju. Žene su bile bar dve milje udaljene, ali svakog momenta sve bliže.

Proverio je da li ljudi ispod njega još uvek čvrsto spavaju. Krenuo je puzeći na stomaku ka desnoj strani. Tu se vrh, potpuno gladak od kiše i vetra, spuštao prema mestu gde su bili vezani konji. Nigde nije bilo nikakve izbočine ili rupe za koju bi se mogao uhvatiti ili odupreti.

Jedan konj je podigao glavu i uplašeno frknuo. Ostali su takođe osetili Edžov miris i pridružili se prvom. Bik je pogledao naokolo, ali je ostao miran.

— Gospodine Evanse! — čuo se promukli šapat.

Edž se prilepio uz zemlju.

— Šta je, kog đavola, Klinte?! — mrmljao je neki čovek.

— Reci gospodinu Evansu da je nešto uznemirilo konje. I ne govori glasno.

Čovek je snizio glas, ali je ljutito rekao.

— Ako je tako, idi i proveriti, mulac. Nećeš valjda da svi hvatamo zeca ili nešto slično.

Edž je jasno video ljude oko vatre. Dvojica su sedela, a ostali su nastavili da hrču. Zatim je jedan od dvojice, glasno uzdahnuvši, ponovo legao, a drugi je ostao da sedi, zabrinuto okrećući glavu na sve strane.

Konji su već prihvatili Edžovu prisutnost i smirili se. Ali, kojot je počeo da zavija negde u daljini i oni su se opet uznemirili.

— Kljusine! — promrmljao je Klint i legao.

— Pametne kao i ti, mulac — odgovorio je drugi čovek pospano.

Edž je brojao sekunde i tek kad je prošlo dve minute, počeo je da se povlači istim putem kojim je i došao. Kad je stigao na vrh brda, zastao je. Ništa se nije kretalo na celom severnom horizontu, ali je dobro čuo konjski topot, još prilično dalek ali već sasvim čujan. Bacio je pogled dole prema logoru i zaspalim ljudima i duboko odahnuo. Shvatio je da vrh brda ne dozvoljava da zvuk konjskih kopita dopre do njih.

Nije smeo da rizikuje i da se spusti najkraćim putem niz strminu. Bio bi dovoljan samo mali odron kamena da se Evans i njegovi pomoćnici probude.

Zato je počeo da se spušta sa suprotne strane. Imao je sreće. Spust je bio blaži i poslednjih nekoliko metara je mogao da pređe uspravivši se. Usto, taj pravac je bio bezbedniji zbog toga što je žubor vode onemo-gućavao da se raspoznaju drugi zvuci.

Vreme je brzo odmicalo i njegov plan je mogao biti osujećen ili time što će zora uskoro svanuti i razbuditi zaspale ljude, ili će žene stići pre vremena. One su znale da je njegova namera da uplaši Evansa i njegove ljude i drži ih u zamci dok one ne stignu. On doduše nije baš tako rekao, ali su one shvatile. Mjuriel nije propustila da izrazi šta bi ona učinila u takvoj situaciji.

Ali, sad je promenio plan. Njemu je glavni cilj bio bik. Ljudi koji su ga ukrali nisu bili predmet njegovog interesovanja, jer ga nisu njemu oteli. Smatrao je da će biti dovoljno ako ih uplaši i natera da pobegnu, a ostave plemenitu životinju.

Na ivici jedne stene okrenuo se direktno prema logoru. Napravio je polukrug i u širokom luku prišao mu s južne strane. Na pola puta, još uvek prilično daleko od vrha, pogledao je preko ramena i ubrzao svoje korake. Slaba, ali sad već jasno vidljiva svetlost na nebu pojavljivala se iznad vrhova planina. Zemljište je pod njegovim nogama bilo šljunkovito i on nije smeo da reskira da potrči. Samo je požurio, koračajući kao da hoda po izlomljenom staklu.

Stigao je do tamne senke isturene stene i uvukao se u nju. Istočno nebo je bilo sve svetlije i najavljivalo je zoru. Bik je oštro dunuo kroz svoje široke nosnice, osetivši njegovo prisustvo, dok je svojim tamnim očima pažljivo gledao u čoveka koji mu se prišunjao. I konji su počeli da ržu. Ljudi kraj vatre su disali pravilno i duboko, ili su hrkali i mrmljali nešto u snu. Edž se sasvim približio biku. Životinja je okrenula glavu, zamahnula repom i prednjim nogama počela da kopa zemlju.

— Kopile! — opsovao je čovek. Ali je ljutnja odmah nestala iz njegovog

glasa. Pogledao je u oči životinje i blago rekao: — Ne ti, prijatelju.

Kojoti su se oglasili negde u daljini. Velika životinja je bila sputana dugim lancem sa prstenom na svakom kraju i lokotom na njemu. Nije bilo mogućnosti da pokrene bika dok ga ne oslobodi lanca, a ključa nije imao

Edž se okrenuo tako da je mogao da vidi i konje i zaspale ljude. Vatra više nije bila potrebna da bi ih osvetlila. Zora je zarudela. Edž je shvatio da ne sme da reskira da ih sve drži na nišanu samo svojom puškom, a da usto i bika oslobodi. Znao je, doduše, da su žene blizu, ali kako će one postupiti, to nije mogao da predvidi.

Promenio je zato svoj plan i spustio se prema konjima, tako da su se oni nalazili između njega i logora. Životinje se nisu uznemirile zbog njegovog prisustva. Čak i kad je otkočio revolver, one su ga blago i poverljivo gledale. Čutke i tiho, pogleda uprtog prema zaspalim ljudima, presekao je svih devet spona kojima je svakih konj bio sputan. Zatim se okrenuo, obišao bika i uputio se prema pećini iz koje je tekao potok.

Edž je ušao u pećinu pognut, a razlivena voda mu je oblila noge. Šeširom je zakačio gornji deo stene. Zastao je nekoliko metara dalje, kleknuo, spustio vinčesterku preko kolena i izvukao svoj kolt. Pruženom rukom ispraznio je ceo šaržer u pravcu odvezenih konja.

Tri metka je opalio nisko prema zemlji, a tri visoko iznad njihovih glava. Samo je prvi hitac bio usamljen pucanj, svi ostali su se izmešali s njištanjem konja i topotom njihovih kopita dok su uplašeno jurili. Tim zvucima pridružili su se povici probuđenih ljudi. Samo je bik stajao i mahao repom.

Pošto su konji odjurili, Edž je imao jasan pregled svih ljudi poskakalih na noge. Izvukli su svoje revolvare ili su dohvatili puške, ali nisu znali u kom pravcu da ih upere i unezvereno su gledali na sve strane. Nisu primećivali nikakvu promenu u svom okruženju. Sve je bilo isto kao i kad su legli, osim što je sad već svitalo i što su se do tada mirni konji razbežali.

— Te proklete žene! — vikao je Holis Milard okrećući se na sve strane i tražeći tetka Meti i Mjuriel.

— Ubijte ih ovog puta! — drao se Vic Evans i potrčao prema biku. Kleknuo je na jedno koleno, tako da je bik bio između njega i Edža koji je pritajeno čučao u neugodnoj mračnoj pećini.

Kao i njegovi ljudi, unezvereno je očima pretraživao nebo iznad oštne stene, i vrh brda, pa teren sve dole do kamenitog toka potoka prema najudaljenijem delu njihovog logora. Jedan konj je galopirao niz rečni tok, a drugi je preko otvorenog prostora jurio prema ulazu u kanjon. No, pošto se pucnji nisu više čuli, a i ljudi su prestali da viču, uplašene životinje su počele da se smiruju.

Edž je napunio svoj kolt novim mecima i stavio ga u držač, a bolje namestio svoju vinčesterku na kolenu. Ispod trbuha velikog bika imao je odličan nišan u Evansa, a mogao je dobro da vidi i svih osam ostalih muškaraca. Topot kopita se utišao pošto su se konji polako smirili i spustivši glave počeli da pasu sočnu travu u blizini vode.

— Šta se, do vraga, događa, gospodine Evanse?! — vikao je Klint. U glasu se jasno čuo strah. — Ne vidim nikoga.

Čovek se uspravio i napravio još jedan širok okret da bi osmotrio

okolinu na tri strane. Osmeh mu se polako širio preko lica.

— Znači, nemate petlju da ubijate, moje dame! — vikao je. — E, pa nemate nikakvu šansu da me na prevaru oterate od mog bika, to treba da znate.

Okrenuo se još jednom i zagledao se u svoje ljude.

— Polazimo! Roje, Deje, pazite na bika. Ostali, skupite konje.

Dva čoveka koja je pozvao imenima, prišli su mu i počeli da oslobađaju bika. Evans je prišao drugima koji su skupljali svoje ponjave i sedla. Svaki je dobro pazio da mu jedna ruka bude slobodna, za revolver, ako bude ustrebalo. Očima su stalno ispitivali okolinu dok su užurbano kretali prema konjima.

Edž je posmatrao kako se spremaju za odlazak bez osećanja da je omanuo. Pokušao je, ali nije uspeo. Biće još prilika! — mislio je.

— Hej, ne ideš u dobrom pravcu, Volte — rekao je Klint. — Tvog sam konja video među stenama.

Edž se pokrenuo koliko je bilo potrebno da drži čoveka na nišanu. Video je da je Volt zastao i pogledao prema visokom, strmom i mračnom ulazu u pećinu.

— Žene bi mogle biti unutra — rekao je, i Edž je prepoznao glas. Bio je to isti onaj čovek koga je Klint probudio pre zore. Bacio je uplašen pogled prema Evansu.

— Krećemo, rekao sam — odgovorio je Evans. — Bio je to samo trik da nas nateraju da se udaljimo od bika. To je sve. Hajde, idi po svog konja, Volte. Nemaju one petlju da pucaju.

— Ede — rekao je Volt obraćajući se drugom čoveku sličnog lika i stasa. — Hoćeš li da me pokrivaš?

Ed je pogledao u Evansu.

— Mogu li da štitim brata, gospodine?

Evans je izvio usne u prezriv osmeh.

— Naravno, ako se on baš toliko uplašio od te dve žene. Ali, čim osedlamo konje krećemo. Moraćeš da nas sustižeš.

Drugi su već bili uhvatili konje i brzo ih osedlali.

Edž je ostao u svom skrovištu. Nije se ni pomakao dok je očima pratio kako dva brata odlaze prema mestu gde je potok počinjao bučno da pada preko kamenitih kaskada. U pola glasa su se kratko prepirali, a zatim je onaj čiji se konj izgubio krenuo prema stenama, dok je njegov brat ostao na otvorenom s podignutom puškom i napregnutog stava.

— Umuknite svi! — viknuo je Evans utišavajući tako mrmor ljudi koji su sedlali konje. — Još uvek imamo bika, a to je vraški važna stvar.

Sad se videlo da je i Evans uplašen. U prvom trenutku nije bio u stanju da misli na sve aspekte ovog napada. Ali sada, pošto je sve dobro sagledao, uplašio se.

— Jesi li dobro, Volte? — vikao je Ed.

— Jesam, Edi — odgovorio je Volt. — Vidim ga.

— Eto, šta sam rekao? — odahnuo je i Evans. — Bio je to samo trik.

Edž se bolje namestio da bi ih dobro video. Sad su svi uzjahali. Evans je prvi obo svog konja i poterao ga u galop. Ostali su pošli za njim. Roj i Dejl su držali dugu užad kojom je bik bio vezan.

Voltov konj je mirno stajao iza dve stene između kojih je voda žuborila. Zadržao se na delu obraslom svežom, sočnom travom. Visok čovek je lagano prilazio tepajući mu.

Konj je i dalje pasao, pošto mu je vlasnik pomilovao vrat.

— Zašto nisi pobeo kud i ostali? — govorio je čovek. Okrenuo je glavu i viknuo. — Uхватио sam ga, Edi.

— Tako ćeš bar umreti srećan, pacove! — viknula je tetka Meti.

— Što Barnabi nije! — dobacila je Mjuriel.

Volt se trgao i podigao vinčesterku, ali nije imao nikakvu šansu. Prvo je ugledao tetka Meti. Nosila je ašov, i nije imala pušku. Ali je zato Mjuriel držala uperenu pušku pravo prema njemu. Obe su stajale u plićaku na mestu gde se potok provlačio između dve stene. Nije uspeo ni da otkoči oružje, kad je odjeknuo pucanj.

Zrno ga je pogodilo u stomak. Oborilo ga je na leđa, a krv je šiknula. Voda je pocrvenela. Konj je zaništao i odjurio. Topot njegovih kopita je zaglušio Edov glas.

— Kurve — vikao je Edi.

On je upravo stigao do mesta gde je njegov brat pao pogođen. Ugledao je dve žene nagnute nad njegovim telom. Starija je teško disala od napora koje su uložile da beživotno telo izvuku iz vode. Mlada je upravo punila revolver. Obe su zanemele i ukočeno gledale u čoveka s uperenom puškom. Nekoliko trenutaka i on je stajao ukočeno zureći u mrtvog brata.

— Ubio je Barnabija — rekla je Mjuriel hladno.

Reči kao da su oživele Eda i on je uperio pušku prema mlađoj ženi.

— Baci to — začula se Edžova naredba.

On je iznenada izbio na obalu potoka između žena i čoveka s puškom. Ed se instinktivno okrenuo.

— Spusti je, prijatelju — ponovio je Edž mirno.

Covek je bio spreman da poslušati, ali je njegova odluka bila preduhitrena. Voltov revolver je virio iz držača. Tetka Meti je bila najbliža i ona ga je hitro zgrabila pre nego što je bilo ko od prisutnih mogao da pretpostavi šta će se dogoditi. Revolver je opalio u njenim ispruženim rukama i pogodio Eda pravo u grudi. Covek je sa zaprepašćenim izrazom lica ispustio svoju pušku i savio se od bola. Ona je opalila još jednom. Zrno je prošlo kroz Edove zgrčene ruke, i zarilo se u grudi. Počeo je da pada. Teta Meti je pucala još četiri puta u sklupčano telo mrtvog čoveka.

Najzad, kao da se osvestila, raširila je prste i pustila da revolver padne na zemlju. Zatim je s osmehom zadovoljstva pogledala i Mjuriel i Edža.

— Izravnavamo račune! — rekla je promuklo. — Sa svakim posebno.

Mjuriel nije govorila, ali je klimnula glavom.

Edž je u besu pogledao stariju ženu. Nekoliko trenutaka je njegova vinčesterka bila uperena u nju. Zatim je zakočio oroz i obesio je o rame. Krenuo je preteći prema njima. Obe su se žene ispravile. Tetka Meti je uhvatila njegov pogled i osetila isti strah kao i Ed Kvinsi kad se ona pojavila pred njim. Čak je i Mjuriel shvatila kakva je srdžba pretila da izbiје iz njega. Stisnula je revolver.

— Razneću vas, gospodine! — ciknula je.

Edž je zastao u hodu u samoj blizini Meti koja je iznenada počela da drhti. Spustio je pažljivo podignutu nogu na zemlju. Izraz mu se polako promenio i on je nemarno rekao:

— Mislim da sam vas opomenuo u vezi sa pretnjama, gospodo — rekao je obraćajući se Mjuriel, ali je gledao u Meti. — Mnogi su umrli

zato što nisu stigli da povuku okidač po drugi put.

— Nemate šanse — rekla je Mjuriel pobedonosno.

Edž je opustio celo telo i mirno rekao:

— Imam. Ali, pošto sam vaš dužnik, vi ste u prednosti.

— Ništa vi meni ne dugujete, do vraga! — odbrusila je Mjuriel. Edž je nastavio mirno da gleda u Metino uplašeno lice.

— Dugujem vam, gospodo. Zato što ste me zaustavili da ne uradim ono što sam bio naumio.

— Šta?

— Da ucmekam matoru u usta.

Tetka Meti je povratila dah.

— On je ubio mog brata! — rekla je promuklo. — A stajao je i uživao kad mi je Evans priredio ono sa bikovim izmetom.

— Niko me se od njih ne tiče — izjavio je Edž. — A čak i da je drukčije, ne bih želeo da budem ubijen na takav način.

— Neka vas đavo nosi, kućkin. . .

— Dosta, Mjuriel — presekla je tetka Meti odlučno, povrativši punu snagu svom glasu, pošto je videla njegova leđa. — On nam je spasao živote.

Hitro je prišla mlađoj ženi, uzela joj revolver iz ruke i zakočila ga. Umekšala je ton govoreći Edžu u leđa.

— Vaše je da uradite kako vi želite, mladi prijatelju. — Odmahnula je glavom. — Svako ima svoj način. Ali, ja želim da se izvinim za ono što sam učinila. I nudim vam našu zahvalnost za ono što ste vi učinili.

Edž je pljunuo.

— Dogovor i dalje važi — promrmljao je. — Ali više neću opominjati. Ako neka još jednom uperi oružje na mene, ja ću je ubiti.

Mjuriel nije mogla čak ni da pokuša da odgovori, jer su joj od oštrog pogleda starije žene zastale reči u grlu.

Edž je prešao stene i počeo da se uspinje na vrh brda. Uhvatio je svog konja i uzjahao ga. Ugledao je kola koja su bila zaustavljena na drugom kraju. Ali je on odjahao u širokom krugu na mesto gde je noćas bio logor. Za to vreme žene su izvukle oba tela iz vode, iskopale su dve rake i spustili ih u njih, pa zagrnuli zemljom. Samo nadgrobni spomenika još nije bilo. Žene su nestale.

Edž je naložio vatru, obrijao se i skuvao doručak do momenta kad su se kola pojavila na vidiku. Konji dvojice ubijenih muškaraca su podigli glave i pogledali kola koja su se približavala, ali su zatim mirno nastavili da pasu. S nekom vrstom hladnog poštovanja, žene su spustile dva nadgrobna spomenika iz kola i postavile ih na sveže humke.

Sunce, koje se već približavalo polovini prepodneva, jasno je ocrtavalo crna slova na sivom kamenu.

Žene su se ponovo popele u kola. Tetka Meti s mukom od bolova u krstima, a Mjuriel nervozno čekajući je da se smesti.

— Ako ste još uvek s nama, želela bih da jašete ispred nas — rekla je starija žena. — Možda će postaviti zasedu i napasti nas.

— Cena se povećala — odgovorio je Edž pijuckajući kafu iz velike zemljane šolje. — Polovina od onog što se dobije za bika — to je uslov.

Mjuriel je ispuстила zvuk nezadovoljstva:

— Šta se dogodilo s vašim poštenjem o kome ste mi nešto govorili, gospodine? — upitala je. — Nije bilo predviđeno da se uslovi menjaju.

Čovek je nasuo sebi još kafe.

— Vi ste prve prekršile dogovor, gospodo — rekao je. — Dogovor je bio da će te ubijati za sopstveni račun. Čini mi se da sam pri poslednjem pomogao i ja. A ubijanje je uvek skuplje od krađe.

— Nije krađa — rekla je tetka Meti uvereno.

— To još nije dokazano. Ali ubijanje je sigurno. — Srknuo je gutljaj kafe.

Žene su se pogledale. Postigle su čutke sporazum i tetka Meti je požurila da kaže:

— Dobro. Polovina.

Edž je prosuo ostatak kafe na žar i ustao.

— Hvala vam, gospodo — rekao je.

— Ali ni centa više — viknula je Mjuriel. — Ostalo ćemo izvesti kako mi hoćemo.

Edž je klimnuo glavom.

— Vi samo dajte znak kad budete želele da ubijate.

— Da biste vi mogli da pobegnute i sklonite se? — upitala je Mjuriel izazivački.

— Možda — odgovorio je nemarno Edž.

VI

U kanjonu nije bilo zasede, niti na brežuljcima iza njega u pravcu severoistoka gde se teren polako počinjao spuštati prema reci Kolorado, koja je istovremeno predstavljala i granicu. Edž je jahao čitavu milju ispred kola diktirajući tempo koji nije suviše umarao konje.

Vic Evans se uplašio — zaključio je Edž. Njegovi ljudi još od početka nisu bili naročito oduševljeni poslom, ali su ubistva koja su se dogodila mogla promeniti njihove stavove. Trojica su već mrtvi. To je pove-

čavalo njihov strah, doduše, ali je istovremeno moglo podstaći želju za osvetom.

Iako Edž nije video nikakve jasne znake planirane osвете od strane Evansa i njegovih ljudi na ulazu u grad Mišn Krik, sjahao je i sačekao kola.

— Šta će se dole dogoditi? — upitala je Mjuriel.

Edž je stisnuo usnice.

— Možda nevolje, a možda ću dobiti samo neke informacije. U svakom slučaju, voleo bih da sam siđem u grad.

Starija žena je imala bolove u krstima i ostala je na sedištu. Mjuriel je sišla s kola i prišla Edžu. Grad od svega četiri ulice ležao je pred njima. Jedna ulica se pružala od severa prema jugu i sekla ga na dva dela. Druga je vodila ka istoku, prateći tok nekadašnjeg potoka, koji je već davno bio presušio. Na severu, jugu i istoku teren je bio ravan, i videle su se razbacane male farme. Bilo je vreme večere i na ulicama nije bilo mnogo ljudi.

— Ako su pazili, mogli su da primete kola kako se približavaju — rekla je Mjuriel kao zaključak pažljivom ispitivanju.

— Čini mi se da vi sada možete da razmišljate jedino o ubistvima, gospodo.

Ona ga je pogledala.

— Matilda i ja ćemo vas ovde sačekati.

On je uzjahao konja.

— Trebalo bi da mislite i o nečem drugom — dobacio joj je namršteno.

Uputio je svoga konja niz brežuljak prema gradu. Nije bilo nikakve oznake na zapadnom prilazu gradu, ali je on znao ime mesta iz karte koju su žene imale i po kojoj su trasirale svoj put u El Paso. Zahvaljuju-

ći toj karti, on je znao da je potok, po kome je grad dobio ime, tekao prema istoku i oko tri milje dalje ulivao se u reku Kolorado. Kad jednom pređu tu prepreku, naći će se na poznatoj teritoriji Arizone — mislio je. A ovde je deset ljudi bilo određeno da umre, jer su ubili nečijeg brata i nečijeg muža.

Veče je bilo toplo i tiho. Miris kuvanog jela osećao se u vazduhu. Svetlost lampi kao da je iskazivala dobrodošlicu.

Lagani topot njegovog konja po prašnjavoj ulici mešao se sa povremenim glasnim smehom koji je dopirao iz saluna na uglu dve ulice. Samo su dva konja bila zavezana ispred, ali su se iznutra čuli mnogobrojni glasovi.

— Da li ste vi onaj koga čekaju?

Edž je povukao uzde i zaustavio konja. Skupio je oči i pogledao ispred i levo. Četvorica su sišla sa trotoara na ulicu. Jedan je imao oko 50 godina, ostala trojica su bila mladi, između 20 i 30 godina. Svi su nosili pojaseve sa revolverima koji su bili učvršćeni i za noge. Sjaj metala njihovog oružja blistao je mnogo jače nego zvezde pričvršćene nad košuljama.

— Zar je ovde zakon na rasprodaju? — upitao je mirno Edž.

Trojica mladih su se ukočila, a stariji, oniži čovek je uzdahnuo.

— Imali ste problema sa onom sedmoricom, koji su malopre dojahali, sinko. Sigurno ne želite probleme sa mnom i mojim pomoćnicima, zar ne?

Edž se nasmešio.

— Uvek više volim da se sporazumem sa predstavnicima zakona — rekao je.

— Zakon ovde nije na rasprodaji, sinko, već da se sačuva mir i red. Ako ih narušiš, brzo ćeš se naći u

zatvoru. Naš zatvor ima samo jednu ćeliju, jer u gradu vlada zakonitost.

— Ima li mesta za sedmoricu, ako oni prvi počnu, druškane?

Šerif je ponovo uzdahnuo.

— Bilo bi im malo tesno, ali ne bismo mnogo brinuli za njihovu udobnost.

Edž je klimnuo glavom i dao znak konju da krene.

— A šta je sa ženama o kojima su oni pričali, — čuo je jednog kako pita.

— Ne tiču nas se dok ne pređu gradske granice — odgovorio je šerif.

Edž je sjahao. Ljudi u baru su se sve bučnije zabavljali. Vezao je konja i stupio na trotoar ispred lokala. Smeh i razgovor su u trenutku utihnuli, kad su se Edžova glava i ramena pojavili iznad niskih pokretnih vrata.

Prostorija je bila velika, sa barom i policama za piće na jednom manjem delu, i većim brojem stolova i stolica na drugom, prostranijem delu. U uglu je stajao prašnjavi pijanino, a sa tavanice su visile lampe koje su dobro osvetljavale celu prostoriju.

Evans i njegovih šest pomoćnika bili su se poredali duž bara. Bubuljčavi barmen im je upravo točio piće. Jedini zvuk dopirao je sa stola na kome su se četvorica starijih ljudi zaneto kartali.

Trojica Evansovih ljudi su se mašili oružja. On ne.

— Zar se ovde daje piće i pijanina? — rekao je Edž stavljajući takođe ruku na dršku svog kolta.

Po izrazu lica sedmorice prisutnih ljudi znao je da su i oni primili isto upozorenje od šerifa, kao i on.

— Sam si? — upitao je Evans kad je Edž gurnio vrata i ušao u prostoriju.

— Vidiš li još nekoga, druškane?

— Ni jutros nismo nikoga videli.

Edž se naslonio na bar nešto dalje od poslednjeg Evansovog čoveka. Bio je to nervozni Džordž Trimli. Zabrinuto je gledao u njegov lik koji se odražavao u ogledalu.

— Ona dva momka su suviše kasno shvatila da je skupo biti neoprezan — odgovorio je. — Hladno pivo, molim.

— Stiže, gospodine — odgovorio je čovek i požurio da završi točenje koje je započeo.

— Džordže, Klinte, idite i pogledajte bika — naredio je Evans. — Ne dopada mi se ovo.

— Ali šerif i njegovi... — počeo je Džordž.

— Učinite što sam rekao! — proderao se Evans.

Njih dvojica su brzo iskapila svoja pića i udaljili se od bara, baš kad je kelner stavio pivo ispred Edža koji je bacio novčić na šank.

— Hvala.

— Nema na čemu.

Zvuk njegovih gutljaja bio je jedini zvuk koji se čuo u utihnulom salunu pošto su Klint i Džordž izašli kroz pokretna vrata.

Kartaroši su tiho šaputali. Kelner je brisao čaše.

— Koliko god ti one žene daju, ja ću ti to udvostručiti ako ih napustiš i...

— Ne možeš, druškane — presekao ga je Edž. — Dobijam polovinu junetine.

— Gospode! — uzviknuo je Milard.

— Pa to je prava ludost — rekao je Rej Irvin, čovek sa polomljenim nosom.

Evans se povratio od iznenađenja.

— 25.000 dolara? — rekao je. — Prilično malo za ubistvo deseterice ljudi.

— Još jedno pivo! — viknuo je Edž kelneru gurnuvši svoju praznu čašu prema njemu. — Žene ubijaju iz sopstvenih pobuda, druškane. Samo je ono u Rejltaunu bila moja lična stvar.

— Pa šta onda košta 25.000 dolara, do vraga?! — upitao je Evans još uvek ne verujući.

— Polovina bika.

Pivo je bilo natočeno i kelner ga je stavio pred Edža.

— Mog bika! — proderao se razdraženo Evans i izvukao kolt.

Između njega i Edža sedela su trojica, ali je Edž ugledao njegovo besom izobličeno lice kad se nagnuo da primi kusur od novca koji je bacio na šank za pivo. Trojica su se naglo izmakla i on je mogao, okrenuvši samo glavu, da vidi brkatog čoveka okrenutog prema njemu.

— Zar ti nameravaš da mi ukradeš tog bika?! — prosiktao je kroz stisnute zube.

Drhtao je od besa ali mu je ruka, koja je držala revolver oslonjena na šank, bila mirna. Povukao je obarač i revolver je opalio. Zrno je pogodilo čašu ispred Edža raznevši je u komadiće. Pivo je šiknulo na Edža, ali se on nije ni pomerio.

Prezrivo je rekao, obraćajući se kelneru.

— Još jedno pivo, molim. I drugu čašu. Ovaj momak plaća.

Niko se nije pomakao. Ali kad su se napolju začuli koraci, kelner se trgao.

— Odmah, gospodine.

Svi su u napetoj tišini gledali u dva čoveka, očekujući sledeći korak.

— Što god da su ti one žene ispričale, sve je čista laž — režao je Evans. — Imam puno pravo na tu životinju.

Dvokrilna vrata su se razmakla i šerif je utrčao sa svojim pomoćnicima u prostoriju.

— Ko je pucao? — upitao je šerif.

Evans je još uvek držao ruku na šanku, a šakom je stezao dršku revolvera. Edž je upravo dobio svoje pivo i mirno ga primeo usnama. U ogledalu je video šerifa i preko ramena mu dobacio.

— Ovaj druškan drži i bika i revolver. Protivzakonito, naravno.

— Upozorio sam vas, momci — viknuo je šerif. — Sve vas.

— Nije učinjena nikakva šteta — požurio je kelner da kaže. — Samo je čaša razbijena. To je sve.

— Mir je narušen!! — povikao je šerif. — Trebalo bi vas sve potrpiti u zatvor, eto šta bih trebalo da učinim.

Njegovi pomoćnici su ćutke i ozbiljno klimali glavama.

— Ali, ja to neću učiniti.

Mladi ljudi su gundanjem izrazili svoje nezadovoljstvo.

— Tražim da napustite Mišn Krik — uzdahnuo je šerif sad već sasvim mirno. — A ako to ne učinite, i to odmah, najuriću vas.

Edž je popio pivo i spustio čašu.

— Ja sam ovde samo zbog piva, druškane — rekao je i uputio se prema vratima.

Šerif je sumnjičavo gledao u njega sve dok nije izašao.

Kad su se vrata za njim zatvorila, Evans je gurnuo pištolj u futrolu i u momentu uspaničeno povikao.

— Bik! — pogledao je u svoje ljude i pojurio prema vratima. I njegovi ljudi su krenuli za njim, ali im je šerif preprečio put.

— Neće biti više nikakvih problema!

Evans je pljunuo na prašnjav pod.

— Ne u ovom prokletom gradu. Ako oni ne počnu.

Šerif je klimnuo i odstupio pokazujući znakom i svojim pomoćnicima da učine isto. Evans je odveo svoje ljude.

— Hej — viknuo je jedan od kartaroša. — Nisi naplatio drugo pivo, Mete.

Met je skupljao krhotine od stakla po šanku.

— Presrećan sam što je samo pivo u pitanju — odgovorio je.

— Deli, Ogi — nestrpljivo je rekao drugi.

Edž je već bio uzjahao konja i laganim hodom krenuo prema zapadu kad su Evansovi ljudi izleteli iz saluna. Bacio je pogled preko ramena, ali je video da oni ne idu za njim. Pošto je šerif sa svojim pomoćnicima, takode, izašao, Evans se uputio severnom ulicom.

— Klinte! — vikao je. — Je li sve u redu?

Edž je svoju pažnju usredsredio na vrh brda gde se na tamnom nebu ocrtavao obris kola. Pored kola stajala je mala grupica ljudi. Dve žene i dva muškarca. Na toj daljini bilo je moguće razlikovati samo tamne obrise silueta. Ali je Edžu bilo dovoljno da vidi broj, pa da sve shvati. Mjuriel Tri je prihvatila njegov savet, i nije čekala skrštenih ruku na vrhu brda.

— Hej, gospodine! — vikao je Klint u velikom strahu kad je Edž počeo da se penje uz brdo.

— Kažite im da ovo prekinu! — vikao je Džordž. — Pa to je čisto, hladnokrvno ubistvo.

Edž nije ništa odgovorio.

— Šta se tamo, do vraga, događa? — vikao je šerif jureći za Edžom. Njegovi pomoćnici su ga u stopu pratili.

— Evanse! — čuo se Metin glas. — Evanse, kućkin sine!

Edž je zaustavio konja. Šerif je bez daha dojurio do njega. Prozori su bili otvoreni i glave radoznalaca su izvirivale. I vrata od kuća su počela obazrivo da se otvaraju, i ljudi su izlazili na ulicu.

— Ti si, znači, zaista s tim ženama! — uzviknu je šerif. Edž je pogledao prema vrhu brda, pa ponovo ka šerifu.

— Da li sam uradio nešto protiv zakonito, druškane? — upitao je mirno.

— Sasvim je jasno da ste držali pažnju onih momaka, dok su se žene neopaženo uvukle u Mišn Krik.

— I ukrale bika, mislim — dodao je jedan pomoćnik.

— Da li vam je Evans pružio bilo kakve dokaze da je bik njegov? — pitao je Edž.

— Nisam ih ni tražio, stranče.

— Gospodine Evanse, pomozite nam! — vikao je preplašeni Klint s vrha brda.

Edž je klimnuo glavom.

— Ako žene imaju. . .

— Nemaju!

Uzvik jednog šerifovog pomoćnika naterao je Edža da se okrene u sedlu i preko šerifove glave pogleda niz ulicu. Evans, Holis, Milard, Džeb, Rej i Dejl su se pojavili. Rej i Dejl su opet imali zadatak da vode vezanog bika između sebe.

— Šerife, tamo će se dogoditi ubistvo, ako ne intervenišete! — vikao je Evans.

Neskriveni bes je zaigrao u Edžovim očima kad je ponovo pogledao prema vrhu brda.

— Da li je to tačno? — pitao je zbunjeni šerif.

— Znači, i sam vidiš šta se sprema, Evanse — vikala je tetka Meti.

— Kućkini sinovi! . . . — čuo se glas mlađe žene.

— Trčite, pacovi! — vikala je tetka Meti.

Bubuljičavi Klint i debeli Džordž su zbunjeno stajali. Žene su ih podbadale u stražnjice njihovim puškama. Posrtali su, ali su počeli da trče, urlajući za pomoć. Debeli čovek je trčao pravom linijom, a Klint je pokušao da beži u cik-cak liniji. Džordž je bio prvi pogođen, samo na desetak metara od gradske ulice. Zrno iz puške, koju je držala tetka Meti, pogodilo ga je u teme i prošlo kroz levo oko. Kint je prvo dobio metak u desnu nogu i srušio se na zemlju. Pokušao je da nastavi da se kreće kotrljanjem, ali je Mjuriel otkočila svoj revolver i pucala. Drugi hitac ga je promašio i ona je opalila još jednom i još jednom. Ukupno četiri puta. Više nije grešila. Klint je bio pogođen u leđa i u stomak. Tragovi krvi su se jasno videli od mesta gde je pao, pa sve do mesta gde je najzad ostao nepomično da leži.

— Tako izgleda — promrmljao je Edž kao odgovor na šerifovo prethodno pitanje.

Čuli su se uzvici zaprepašćenja i užasa ljudi koji su sve to netremice posmatrali.

— Uhapsite ih! — vikao je Evans. — I žene i Edža. Lično ste se uverili. Dva nenaoružana čoveka ubijena s leđa.

Edž je savladao svoj bes i okrenuo se u sedlu prema predstavnicima zakona. Trojica su pokazivala izvesno svirepo zadovoljstvo onim što su videli, a četvrtom je, izgleda, bilo zlo.

— Samo zato što su ukrali bika?! — pitao je neki od prisutnih posmatrača.

— To je zbog ubistva brata i muža — rekao je Edž suvo.

— Gde je to bilo? — upitao je šerif.

— Negde na severu.

— Šerife — vikao je Holis Milard — hoćeš li učiniti kao što je gospodin Evans rekao?

On, Evans i Džeb su krenuli duž ulice. Rej i Dejl su stali iza njih držeći pažljivo vezanog bika među sobom.

— Žene više, očitó neće praviti problema — rekao je jedan šerifov pomoćnik pokazujući glavom prema brdu.

Njegove reči i pokret privukli su pažnju svih prema tetka Meti i Mjuriel. Dve žene su odložile puške i obe su uprtile po jedan nadgrobni spomenik i ašov.

— One će ih i sahraniti?! — upitao je šerif pun neverice.

Edž je zavijao cigaretu. Posmatrao je kako Evans i dvojica njegovih ljudi prilaze.

— Obezbedile su sve osim sveštenika — odgovorio je.

— Pa? — pitao je Evans. Milard i Džeb su stali odmah iza njega. Sva trojica su imali spuštene ruke prema drškama revolvera, spremni da ih izvuku svakog trenutka.

— Radite li još nešto osim što pričate o miru u ovom gradu?! — pitao je preteći.

Edž je zapalio savijenu cigaretu i obesio je u ugao usana. Zakačio je nemarno palac desne ruke za dršku svog kolta. Olabavio je noge u stremenima.

— Grad se završava baš tu negde gde vi, momci, stojite — rekao je šerif pošto je nekoliko trenutaka namršteno razmišljao.

— A ja sam branilac zakona u gradu. Ne i na širem području...

Žene su upravo podizale nadgrobni spomenik za Džordža Erimlija.

— Hoćete da kažete da ćete pustiti ove ubice da tek tako odu, pošto

ste svojim očima videli ono što ste upravo videli?! — zarezao je Evans.

Edž i ljudi od zakona stajali su na jedno dešetak koraka udaljenosti od njih trojice. Šerif se prvi pokrenuo, ali su ga njegovi pomoćnici hitro sledili. Stali su nasuprot Evansu i njegovim pomoćnicima.

— Zahtevam da napustite Mišn Krik — rekao je šerif odlučno. — Učinite li samo još jedan korak u pravcu u kome ste krenuli, neću biti odgovoran za ono što će se desiti. Možete krenuti drugim putem, i uz put pokupite svoje konje.

Evans je s mukom skrenuo svoj pogled s odlučnog šerifa i zaustavio ga na Edžu.

— Rekao si da ubijanje ne spada u tvoj deo dogovora, zar ne? — upitao je.

Edž je klimnuo glavom.

— Tako je, druškane.

Evans je napravio korak preko zamišljene linije grada i izvukao revolver. Ali, istog trenutka i Edž je izvukao svoj i ispalió dok čovek na zemlji nije stigao ni da otkoči. Zrno je okrznilo vrh Evansovog palca i on je uz urlik bola ispuštio revolver. Milar i njegov drug su takođe pokušali da izvuku svoje revolvare, ali su brzo odustali od te namere.

Tetka Meti i Mjuriel su za trenutak zastale u svom poslu. Okupljeni posmatrači su se sašaptavali. Evans je privio svoju okrvavljenu ruku na grudi i pogledao u čoveka na konju s bolom i besom.

— Čisto ranjavanje — rekao je.

— Ovo ne spada u dogovor sa ženama, druškane. To je za pivo — rekao je Edž i vratio kolt u futrolu.

Evans je drhtao. Pomerio je svoj unezvereni pogled od Edža prema ženama koje su kopale drugi grob, i nazad. Zatim je pogledao u svoje ljude.

— Holise, Džebe, on nema ništa protiv vas. Ubijte one žene! One će nas inače svakako!

Džeb je pogledao u pravcu žena i obližnuo suve usne. Zatim je pogledao u Holisa koji je nervozno procenjivao Edža.

— Ja ne —, rekao je najzad Milard. — Ne, gospodine Evanse.

Okrenuo se i žurno se udaljio niz ulicu. Džeb se dvoumio samo trenutak, pa je zatim i on krenuo za njim. Evans je drhtao od besa, ali je uspeo da se savlada. Toliko da levom rukom zgrabi svoj revolver sa zemlje i požuri za njima.

Edž je sklonio cigaretu iz usta. Šerif je duboko odahnuo.

— Imate li nešto protiv one dvojice? — upitao je znatiželjno gledajući Edža.

— Apsolutno ništa.

— Znači, mogli su pucati u žene? — upitao je onaj pomoćnik kome je bilo zlo.

— Baš kao i Evans, ako ume levom rukom — odgovorio je Edž bacajući dopola popušenu cigaretu.

— Stvarno ste velikodušan čovek — dobacio je podsmešljivo drugi pomoćnik. — Pucati u čoveka jer vam je razneo čašu piva!

— Zaista izvanredan pogodak! — rekao je zadivljeno neko od prisutnih ljudi. — Puf! — udario je pesnicom jedne ruke u drugu imitirajući zvuk kojim je zrno okrznilo Evansov prst.

— Rastao sam u siromašnoj porodici — promrmljao je Edž i lako poterao konja okrećući se u sedlu. — Osetljiv sam na ispruženu ruku.

VII

Ostalo je još samo pet pacova — rekla je tetka Meti s uzdahom zadovoljstva u pauzi kopanja.

Edž je zaustavio konja samo nekoliko koraka dalje od njih. Dugo ih je ćutke gledao.

— Ponovo vam se moramo zahvaliti, mladi prijatelju — rekla je tetka Meti. — Evans bi nas sigurno napao da mu niste onako majstorski izbili revolver iz ruke.

— Kladim se da to nije učinio zbog nas, tetka Meti — rekla je Mjuriel ne prekidajući svoj rad.

— Tačno! — rekao je Edž. — Kako ste samo uspele da izvučete onu dvojicu izvan grada?

Starija se žena zadovoljno cerila.

— Uperivši puške u njih, eto kako. Došli su kao jaganjci.

— Zar niste ovamo mogle dovući i bika?! — rekao je prekorno.

Začuo se topot konjskih kopita pa su pogledali prema gradu. Stanovnici i četvorica predstavnika zakona bili su na ulici. Evans i njegova banda su napuštali grad putem ka istoku.

Mjuriel je za časak ostavila svoj ašov i pljunula u ruke.

— Moraćete se malo i vi potruditi. A ne da pijuckate pivo dok tetka Meti i ja jurimo za njima. Vi ste predložili dogovor. Mi ubijamo. Dobro. Ali, bik je onda vaša briga, to morate razumeti!

Nastavila je da radi ne gledajući ga više.

— Mi zaista ne možemo sve same — ubacila je tetka Meti. — I sa ljudima i sa beštijom. Nikako!

— Pogotovu kad se ti bojiš i da mu prideš — procedila je Mjuriel zajedljivo.

— On će me napasti, kažem ti — protestovala je starija žena žučno. — On me mrzi, ja to znam.

Edž je ćutke sjahao i odveo konja do kola. Žene su prekinule prepirku i posvetile svu svoju snagu kopanju.

Edž je nahranio i napojio zapregu

i svog konja, zatim je zapalio vatru i skuvao kafu. Jeo je od svojih zaliha, i na kraju se popeo u kola i opružio na džakove ječma.

Naglo se probudio kad su kola, uz jak trzaj, krenula spuštajući se niz brdo uz škripu točkova jer je kočnica bila podignuta. Provirio je kroz cirađu i video da je njegov konj rasedlan i vezan za kola. Vatra je bila ugašena. Malo dalje video je dve humke i spomenike. Kola su krenula prečicom prema severoistoku, obilazeći grad.

— Mislile smo da nam neće prirediti neku naročitu dobrodošlicu, mladi prijatelju.

Metino ružno lice jasno se ocrtavalo u prorezu cirađe kad se nagnula i pogledala u unutrašnjost kola. Čak je i pri slaboj svetlosti mesečine bilo vidno koliko joj je napora zadalo kopanje. Lice joj je bilo bleđe nego obično, oči upale.

Edž je pipnuo da li mu je kolt na mestu, i da li je vinčesterka na domaku ruke, pa je ponovo legao i navukao šešir na lice. Naviknut i na mnogo neugodnije putovanje, trebalo mu je samo nekoliko trenutaka da ponovo potone u san.

Kola su stigla do reke Kolorado. Na drugoj strani, put je skretao u pravcu jugozapada i prelazio preko pustinskog zemljišta sve do prostrane doline. Edž je i dalje spavao. Mjuriel Tri je upravljala zapregom, a njena jetrva je pratila tragove njihovih prethodnika. Ponoć je već davno bila prošla, kad je jedan od konja počeo da hramlje.

Edž se probudio po drugi put te noći kad je tetka Meti povukla kočnicu na kolima i provirila ispod cirađe.

— Opkoljeni smo Apačima, i želite da znate šta da uradimo? — mrmljao je Edž ispod svog šešira.

— S njima bismo lako.

— Kao i s Evansom i njegovim pomoćnicima.

— Tako je, mladi prijatelju. Ali jedan konj nam hramlje. To je mnogo veći problem.

Edž se naglo uspravio u sedeći položaj i zabacio šešir na potiljak.

— Hramlje?

— Neće moći više da vuče.

Brzo se izvukao iz kola i skočio na zemlju.

— Ubijte ga onda — rekao je. Razgledao je okolinu.

Metino lice, zabrinutije no ikad, odavalo je čvrsto odbijanje. Odmahnula je glavom.

— Sirota životinja. Nije isto što i Evans i njegovi ljudi.

Edž je pljunuo.

— Način na koji su dozvolili da ih pokupite, gospodo, govori da su glupiji i od ovih životinja, rekao bih.

— Hoćete li vi to da uradite, molim vas?

Edž je otišao do prednjeg dela zaprege gde je Mjuriel već isprezala ozleđenog konja iz zaprege. Kad ga je žena oslobodila kajasa, konj je poklekao na prednje noge, a zatim se prevrnuo na bok. Nozdrve su mu drhtale od bola.

Edž je izvukao svoj revolver, a obe žene su okrenule leđa. On je nežno i tiho tepao nesrećnoj životinji dok je spuštao cev. Pritisnuo je obarač i pucanj se razlegao preko brežuljaka sve dok ga nije progutala noćna tišina. Konjsko telo se trglo samo jednom. Zatim se potpuno primirilo.

— Hvala vam, gospodine! — rekla je Mjuriel neočekivano blagim glasom.

— Nisam to učinio zbog vas — grubo je odbrusio Edž. — Već zato što je životinja patila.

Pogledao je ostala tri konja u zaprezi koja nisu ni reagovala na zvuk pucnja.

— I bilo bi bolje da se negde ulogorite, ako ne želite da izgubite i ostale konje — dodao je isto tako grubo.

Žene su ćutke poslušale njegov savet. Odvela su zapregu laganim hodom do najpogodnijeg mesta i tu se smestile da provedu noć.

Edž se popeo na prvo veće uzvišanje i pažljivo osmotrio mesecom obasjani predeo. Nije video ništa, ali ga je teška slutnja počela mučiti, još od momenta kad je ustrelio povređenog konja.

Bez obzira koliko su Evans i njegovi ljudi uplašeni — mislio je on — svakako će doći vreme kad će odlučiti da odgovore borbom.

Takvim je mislima Edž bio zaoкупljen dok je ispitivao pejisaž prema jugozapadu. Evans i njegovi pomoćnici su se sigurno ulogorili negde tamo. U tišini noći, pucanj se čuo bar desetak milja unaokolo.

— Nešto brinete, mladi prijatelju?

— upitala je tetka Meti spremajući se da uđe u svoj šator. Mjuriel je već bila unutra.

— Sve vam je išlo suviše lako — odgovorio je. Prišao je kolima i izvukao vinčesterku. — Jedan mrtav konj prema pet mrtvih ljudi. Sreća vam mora jednom okrenuti leđa.

Tetka Meti se spustila na zemlju izvan šatora. Uzdahnula je.

— Svakako ste primetili da se Evans i ja dobro poznajemo, mladi prijatelju.

— Ne slušam baš pažljivo šta jedno drugom govorite — odvratio je Edž namršteno.

— On i ja smo živeli u istom gradu. Njegovo imanje je bilo mnogo veće od naše farme, ali bili smo susedi oduvek. Sam bog zna kako se

dobro poznajemo. — Napravila je grimasu prezira. — I mogu vam reći, na celoj Zemlji nema veće kuka-vice od njega. Njegov otac je u početku morao da se tuče umesto njega. A kad je starac umro, Vic je bio spreman da izbegne svaki problem. Pošto ni to nije uvek palilo, obezbedio se tako što je unajmio pomoćnike da ga čuvaju.

— Poker je mnogo opasniji, gospodo — naglasio je Edž.

— Barnabi je bio nizak i slab, a skoro sve vreme je bio pijan. Jedini revolver koji je ikad držao bio je onaj koji su mu oni turili u ruke, pošto su prethodno ispalili deset metaka u njega. Barnabi je bio problem samo za sebe, ne za druge, mladi prijatelju.

— Bio je dobar čovek — čuo se Mjurielin glas iz šatora. — Nijedan se muž nije bolje ophodio prema svojoj ženi, nego on prema meni.

Starija žena je uzdahnula i nasmejala se prema Edžu.

— Ovim ćemo završiti razgovor, mislim — rekla je. — Okrenula se da se uvuče u šator. — Naš mladi prijatelj ne voli razgovore o braku, znaš.

— Šta ćete vi uraditi ako oni dođu, gospodine? — upitala je Mjuriel.

— Moj zadatak je da uhvatim bika — odgovorio je Edž dok se okrećao od šatora.

— Tetka Meti i mene mogu ubiti na spavanju, dok se vi brinete o svom zadatku, zar ne?

— Postaraću se da budete lepo sahranjene — dobacio je pošto je opet krenuo do brežuljka sa koga je malopre bezuspešno izviđao. — Jedino neću imati odgovarajuće nadgrobne spomenike.

Na vrhu brda napregnuo se i još jednom se zagledao preko celog prostranstva. Seo je, spreman da če-

ka, sklonivši se samo malo sa samog vrha. Žene su jele hladnu večeru, bez kafe. Nije, dakle, bilo vatre koja bi pomogla eventualnim napađačima. Ali, Evansu i njegovim ljudima ne bi bili potrebni neki posebni tragovi. Mogli su se vratiti prateći sopstvene.

Dva sata kasnije pojavila su se samo trojica. Ugledao ih je dok su još bili daleko — tri pokretne siluete na sasvim nepokretnom obzorju. Ugledao ih je kad su se popeli na jedan brežuljak i izgubio iz vida kad su se počeli penjati na drugi. Kad su se ponovo pojavili, nisu više jahali. Vodili su svoje konje. Kad ih je sledeći put ugledao, bili su bez konja. Kretali su se polusagnuti s puškama na gotovs.

Edž je pogledao prema utihnulom logoru i krenuo nazad na brdo gde je ležalo beživotno truplo ustreljenog konja. Kad je bio van opasnosti da ga oni primete, podigao se i počeo da trči. Stotinak metara levo, pa opet je skrenuo levo. Obilazio je brdo. Drugi brežuljak ga je još više udaljio od mesta gde su žene spavale i kome su se Evansovi ljudi sve više primicali. Usporio je korake i spustio se na kolena pa se puzeći počeo penjati. Na sam vrh je dopuzao na stomaku. Podigao je oprezno samo glavu da bi očima brzo preleteo ceo teren. Posle nekoliko trenutaka pogledom je uhvatio šešir najvišeg u triju. Samo ga je za trenutak ugledao između dva uzvišenja, ali i to je bilo dovoljno da shvati da bar jednog od Evansovih ljudi ima pred sobom. On je morao da savlada još samo jedan brežuljak i odmah zatim ugledaće logor. Bio je bliži ženama nego Edž.

Edž je čekao bar pet sekundi, ispitujući okolinu u svim pravcima. Ništa se nije kretalo, dok se sam nije

pokrenuo prelazeći na novi položaj — niz brežuljak prema mestu gde je video šesir. Kad je ponovo uspeo da se dopuže do vrha, zadovoljan osmeh je zaigrao na njegovim tankim usnama. Trojica ljudi su se skupili zajedno. On se nalazio iza njih nekih pedesetak metara. Bilo je to dovoljno blizu da prepozna Holisa Milarda, Reja Irvina i Dejla. To je značilo da su Džeb i Evans ostali da paze na bika. Ili su se približavali logoru s druge strane?

Edž je odbacio tu mogućnost. Lagano se uspravio i tiho krenuo za onom trojicom. Evans ni po koju cenu ne bi ostavio bika bez nadzora. A njegov četvrti pomoćnik? Ako se neko prikrada sam iz drugog pravca, to sigurno ne bi bio nervozni Džeb.

Stajao je u podnožju brda pre nego što su se oni dohvatili vrha. Sakrio se u žbun oslonivši vinčesterku o rame, da bi držao na nišanu najvišeg čoveka — Holisa Milarda.

Nekoliko minuta kasnije, ljudi su stigli do mesta s kojeg su mogli da vide logor.

— Našli smo ih — šapnuo je Irvin.

Pošto su se nalazili na istoj strani brda, Edž je mogao da čuje njihovo tiho došaptavanje.

— Da — odgovorio je Dejl.

Milard se ispravio. Pri svetlosti mesečine moglo se videti kako mu je lice napeto, kao i celo njegovo telo. Očima je prešao vrhove brda, i mesto gde se Edž nalazio.

— Šta tražiš? — pitao je Irvin.

— Edža — šapnuo je Milard i ponovo se spustio u žbunje.

— Zašto? — šapnuo je Dejl uplašeno. — Mi se njemu nismo ništa zamerali.

Milard je još jednom pogledao prema logoru.

— Možda je to bio taj pucanj — re-

kao je Irvin. — Da li je moguće da su ga žene ubile?

— Mislim da su ubile konja. Tamo vidim samo četiri.

— Njegov konj je tamo — rekao je Milard. — Nedostaje jedan iz zaprege.

Irvin je pljunuo.

— Hoćemo li ovde čučati cele proklete noći? — mrmljao je.

On i Irvin su se pogledali i uspravili. Milard im se pridružio.

— Vi pucajte u šator — rekao je.

— Ja ću u kola. Ako je on s njima, onda je sigurno tamo legao.

Kad su podigli puške na ramena i Edž se ispravio.

— Na pogrešnom mestu me tražite — rekao je glasno.

Sva trojica su stajala sasvim blizu jedan drugom i istovremeno su se okrenuli u istom pravcu. To je značilo da je cev Dejlove puške bila uperena u Milardovo rame, a Milardova je pogadala Irvina. Jedino je Irvin mogao da puca na Edža.

— Ubij ga! — proderao se Milard.

Irvin je povukao obarač i pre nego što su te reči bile izgovorene. Ali, Edž je bio brz, promenivši nišan s onog u sredini prema čoveku na desnoj strani. Metak je pogodio Irvina pravo u stomak. Irvinova puška je opalila u zemlju, kraj njegovih nogu, a on je pao na lice uz nerazgovetno krkljanje.

— Dragi bože! — zavapio je Dejl.

Milard je reagovao brže. Njegova puška je već bila otkočena i dok je Irvinovo telo padalo, on je opalio. Edž je morao da repetira svoju vinčesterku i oba su hica ispaljena u istom trenutku. Milardovo zrno je napravilo rupu na obodu Edžovog šesira i Edž je osetio bol u ramenu. Njegov metak je pogodio čoveka pravo u oko. Bio je mrtav samo tre-

nutak kasnije. Srušio se nazad u grmlje iza Edžovog vidokruga.

Edž je ponovo repetirao svoju pušku. Dejl je stajao kao zaliven, potpuno nepokretan. Zatim je bacio oružje i podigao ruke.

— Ne pucajte! — zavapio je.

— To ste vi, Edž? — viknula je tetka Meti. — Imamo ga s ove strane.

— Molim vas! — preklinjao je Dejl.

— Ostavite puške i donesite nadgrobne spomenike — viknuo je Edž i spustio pušku. Krenuo je uz breg. — Samo dva.

— Đavola dva — proderala se Mjuriel. — Dejl Betli je kriv koliko i ostali.

Talas novog straha je preplavio Betlija i on je vidno počeo da drhti. Okrenuo je glavu i pogledao unezvereno u žene.

— Ubiću vas! — zarežao je Edž.

Ubrzao je korake da stigne do vrha i za nekoliko trenutaka našao se u blizini Betlija. Video je da tetka Meti nije prava opasnost, iako je držala revolver uperen u čoveka, ali je bila isuviše udaljena da bi ga mogla smrtno pogoditi.

Mjuriel je držala pušku na rame. Obraz je bila naslonila na kundak, a prst je već bio na obaraču. Ako opali, metak bi mogao pogoditi oba muškarca. Možda ne bi oba poginula, ali bi mogli biti ranjeni.

— Betli — vikala je. — Kaži ovom momku kako je moj muž ubijen.

Evansov pomoćnik se lagano okrenuo. Ruke je još uvek držao visoko podignute. Usta je nekoliko puta otvorio, ali nikakav zvuk se nije čuo.

— I on je bio jedan od igrača pokera zajedno sa Evansom i Voltom Kinsijem — objasnila je tetka Meti. — On to zaista najbolje mora znati.

Njen glas je nadjačalo krkljanje s Betlijevih usana.

— Kaži mu! — vikala je nestrpljivo Mjuriel.

— Pokušava — rekao je Edž. — Ali ne uspeva.

— Nismo znali za obeležene karte — izustio je Betli. — Gospodin Evans nije rekao ništa sve dok igra nije bila završena.

— Ti, naravno, nisi znao ni da ti je revolver napunjen kad si ga uperio u Barnabija i povukao obarač — zarežala je Mjuriel.

Betlijeve oči su molile Edža za milost.

— To je bilo na Evansovoj zemlji — rekao je. — Svi smo radili za Evansa. Upozorili smo ga, gospodine. Ali, nije hteo da ode. Kad nam je gospodin Evans rekao da pucamo, mi smo to i uradili.

— A revolver, pacove! — pitala je besno tetka Meti. — Moj glupi brat nikada nije nosio revolver.

Betli je s mukom procedio:

— Gospodin Evans je rekao da će uverljivije izgledati ako Tri bude imao revolver kad ga odnesemo u grad. On mu ga je stavio u ruku.

— Nije li to dovoljno, uvaženi gospodine Edž? — vikala je Mjuriel. — Pucati u nenaoružanog čoveka?! Zar to ne znači da i on treba da plati?

Edž nije obratio pažnje na poslednje pitanje.

— Gde su Evans i drugi momak s bikom? — upitao je.

Čovek je pogledao u pravcu iz koga su on i njegova dva druga stigli.

— Nastavili su za El Paso. Ja, Hollis i Rej prosto nismo mogli više da izdržimo gledajući kako nam ubijate drugove. Hteli smo da zastanemo, ali se gospodin Evans i Džeb Stjuart nisu složili. Oni su jurili dalje, pokušavajući da vam umaknu.

— Tako ste vi odlučili da nas uhvatite u zasedi i da nas ubijete na

spavanju? — upitala je tetka Meti.

Betli je pozeleo da odgovori ženi, ali se predomislio i nastavio da se obraća Edžu.

— Zar ima nešto gore od onog što su uradile Klintu i Džordžu? — rekao je. — Kladim se da ni Kvinsi nije imao nikakve šanse u onim stinama.

Edž se okrenuo od Betlija i stavio pušku preko ramena.

— Kvinsi je imao revolver, baš kao i ti, druškane—odgovorio je koraknuvši nekoliko koraka u stranu.

— Mislite... — zaustio je Betli.

— Da li ste rešili šta ćete, gospodine? — drala se Mjuriel izazivački. Povukla je oroz. Kad je hitac odjeknuo kroz noć, Edž se hitro bacio na zemlju. Betli je izvukao revolver. Opalio je, ali loše. Metin prvi hitac je otišao suviše visoko. Ali ga je drugi zakačio u čelo i odneo mu parče kože sve do same kosti. Celo lice mu se oblilo krvlju.

Ali ga je želja za osvetom održala na nogama. Čak je uspeo i da potrči niz brdo. Iako nije bio u stanju ništa da vidi, nišanio je instinktivno u pravcu žena. Edž je podigao glavu i vdeo celu scenu: Mjuriel Tri je punila revolver, a malo dalje je stajala tetka Meti, držeći revolver obema ispruženim rukama. Iako je trčao, ranjeni čovek se okretao i s vremena na vreme pucao.

Starija žena je opalila, ali je po drugi put promašila. Zrno je profinjukalo negde u blizini Edžove glave.

— Sad mi je jasno zašto volite da vas zovu gospodica Tri promrmljao je.

Tek je poslednji metak iz Betlijevog revolvera bar polovično učinio ono zbog čega su njegova dva drugara i on bili došli. Pogodio je Mjuriel Tri u desno bedro, i ona se sru-

šila na kolena držeći tek napunjeni revolver uz same grudi.

— Matilda! — vrisnula je Mjuriel.

Tetka Meti je ponov opalila. Betli je bio pogođen u stomak. Pao je i počeo se kotrljati niz padinu. Žena je i dalje pucala. Još tri puta. Jedno ga je zrno pogodilo u okrvavljeno lice, jedno u levu nogu i jedno u leđa. Najzad se telo umirilo. Bio je mrtav.

— I to je gotovo, Mjuriel! — rekla je tetka Meti spuštajući ruke, ali je još uvek čvrsto držala revolver.

— Još dvojica, Barnabi! — šapnula je Mjuriel upirući pogled u nebo.

Oči su joj se sklopile i ona se srušila svom težinom, licem prema zemlji.

— Mjuriel! — vrisnula je starija žena predosećajući nesreću.

To se i dogodilo u trenutku kad se Edž uspravio. Mjuriel je svojim telom aktivirala već otkočeni revolver. Iako je zvuk bio prigušen, konji su se uplašeno razbežali.

Celo lice joj je bilo razneseno i jedino što je u toj krvavoj masi, pomešanoj sa zemljom, moglo da se razazna bila je njena zlatno-žuta kosa.

— Mjuriel! — vrsnula je njena jetra još jednom, ali sad u dubokom bolu. Krenula je prema mrtvoj ženi, ali se zaustavila i okrenula prema Edžu koji je upravo prilazio. Na licu joj se očitavao dubok očaj.

— Zašto to nisam ja?! — zavapila je i isпустиła revolver iz ruke.

Edž je prišao.

— Niste to vi, i to je sve, gospodo — odgovorio je.

Bes je prešao preko njenog lica.

— A vama je potpuno svejedno, jedna ili druga! — prosiktala je, a iz očiju su joj potekle suze.

Edž je pljunuo na zemlju.

— Da — složio se mirno.

— Gadite mi se — rekla je žena koristeći rukav da ubriše suze s lica.

— Važno je da jedna preživi — odgovorio je hladno.

— Da li je novac jedino do čega vam je stalo?

— Jeste. I da ostanem živ. Hoćete li početi da kopate rake, gospodo?

Ljutito je krenula prema kolima.

— Tri za Evansove pacove — mrmljala je. — Mjuriel ću sahraniti na nekom groblju uz put, gde će se neko brinuti o njenom grobu.

Edž je klimnuo glavom.

Žena je izvadila oba ašova.

— Pošto vam je novac tako važan, biće bolje da mi pomognete, gospodine. Što duže bude ovaj posao trajao, Evans će biti sve dalje s bikom. To shvatate, zar ne?

Edž je spustio svoju vinčesterku na zemlju i pružio ruku. Meti mu je dala jedan ašov.

— Ja ću kopati — rekao je.

VIII

Još uvek je bila noć kad je Edž pokrenuo kola. Njegov konj je zameenio mrtvog ždrepcu u zaprezi. Unutar kola, Meti se sklupčala kraj mrtvog tela Mjuriel Tri, umotanog u ćebe. Pustila je svojim osećanjima na volju tek sada, i otud su dopirali glasni jecaji. Iza njih su ostale tri identične humke sa istovetnim nadgrobnim spomenicima.

Edž je pogledom napregnuto pretraživao teren prema jugoistoku. Nije pokušavao da nađe trag dvojice ljudi s bikom, jer je znao da su oni već daleko odmakli. Čak i da nisu krenuli u istom trenutku kad i Holis, Rej i Dejl, sigurno su to učinili čim se začula pucnjava.

On je tražio neki grad, ili bar put koji bi ukazivao da je neko naselje u blizini. Jer, bez obzira na to šta je lično mislio, respektovao je Matildinu želju da svoju snahu sahrani na

nekom groblju. Ali trebalo je brzo stići do nekog grada, najbolje već do jutra.

Sunce je bilo izgrejalo već čitav sat, kada je najzad ugledao put koji je vodio u brda prema jugu. Posle čitavog sata uspinjanja zavojitim putem, ugledao je, na oko pola milje, naselje.

Nije to bio neki grad, već desetak grubo sklepanih koliba. U njihovoj blizini, na ravnom terenu, nalazila se velika jama sa gomilom sveže iskopane zemlje na jednoj strani. Baš kad je Edž ugledao naselje, dva čoveka su se pojavila noseći između sebe jedan džak. Bili su samo nekoliko koraka udaljeni od velike jame kad su ugledali kola koja su im se približavala.

Ispustili su džak, izvukli revolvere i počeli pucati. Ali meci su bili ispaljeni u nebo, a oružje su držali visoko iznad svojih glava.

— Da li je to pucnjava? — upitala je Meti iz kola.

— Ne u nas — odgovorio je Edž pošto se i treći čovek pojavio. Ovog puta na krovu jedne kolibe. Mahao je nekom žutom krpom.

Meti je provirila ispod cirade. Sva trojica su nešto vikali, ali su Edž i Meti bili još daleko i nisu mogli razabrati reči.

— Šta je to? — upitala je Meti.

Edž je usporio zapregu.

— To je logor nekog rudnika — odgovorio je.

— To i ja vidim. Ali, zašto pucaju? I zašto mašu zastavom?

Ljudi koji su pucali vratili su svoje oružje u futrole i podigli džak. Onaj što je mahao zastavom, skočio je s krova.

— Izgleda da vlada neka zaraza. To je sigurno zastava karantina.

Na ivici velike jame, jedan čovek je nožem presekao uzicu na džaku.

Beli prah se rasuo. Obojica su uhvatili drugi kraj džaka i sasuli ga u jamu.

— Da li ste spremni da pokopate svoju snahu u zajedničku grobnicu, gospodo? — upitao je Edž.

— To je to? — rekla je Meti duboko potresena.

Čovek sa žutom zastavom im je došao u susret, ali je stao daleko od njih.

— Bolje ostanite podalje od ovog mesta, ljudi. Imamo desetak mrtvih i još toliko bolesnih.

Edž je vezao uzde oko kočnice i stavivši ruke na usta povikao. — Da li su ovuda prošla dva momka s bičkom?

— Jesu. Oko pola noći — stigao je odgovor. — Ali, pazite se njih, gospodine. Dali smo im hrane iako smo ih upozorili da je možda zaražena.

— Kojim putem su krenuli? — vikao je Edž.

— Kroz prolaz, prema Tuksonu.

Edž je pogledao u Meti.

— Možda ovde niko neće preživeti, gospodo — rekao je. — Ali, ako ipak preživi, mislim da će lepo održavati grob.

Žena je klimnula glavom.

— Ako je uskoro ne sahranimo, osetićemo neprijatan zadah.

Edž se okrenuo prema rudniku i opet skupio ruke oko usta.

— Imamo pokojnicu u kolima — vikao je. — Bili bismo vam zahvalni, da je sahranite.

Čak i na toj daljini videlo se da je čovek iznenađen takvim predlogom. Odmah zatim čulo se pitanje.

— A zašto bismo, do vraga?!

Edž je upravo nameravao da odgovori kad je čuo kako Meti silazi sa zadnjeg dela kola. Nagnuo se i video kako je izvukla uvijeno telo i ponela ga kao da je teško samo nekoliko kilograma.

— Ne prilazite bliže, gospodo! — povikao je čovek sa zastavom.

Meti je stala, a zatim je kleknula i spustila telo na zemlju. Iz džepa svog kaputa izvukla je olovku i papir. Klečeći i dalje, napisala je poruku. Zatim je izvadila ukosnicu i zakačila njome papir za čebe. Vratila je ostatak papira i olovku u džep i sklopila ruke u znak tihe molitve. Nekoliko trenutaka je vladala tišina.

— Dugujem vam svoju doživotnu zahvalnost! — viknula je i s grčem na licu podigla se.

Sačekala je da sva trojica klimnu glavama u znak slaganja. Zatim se vratila do kola. Ljudi se nisu pomerili sve dok se nije popela i sela pored Edža. Tek tada su prišli telu.

— Da li želite da znate šta sam napisala? — upitala je kad je Edž uzeo uzde.

— Ne odnosi se na mene — odgovorio je kratko.

— Zamolila sam da stave oznaku na njen grob. Napisala sam njeno ime i dodala: »Ubijena od ruke jednog od ubica njenog muža«.

Edž nije rekao ništa.

— Kad dobijem svoj deo novca, ja ću se vratiti ovamo i daću da joj se podigne odgovarajući spomenik. Šta o tome mislite, mladi prijatelju?

Meti je sedela pravo, skrštenih ruku. Odlučnost se čitala na njenom licu. Oči su joj bile pune suza.

— Mislim da ste žena koja uvek učini ono što naumi, gospodo — odgovorio je Edž neobično blago.

Klimnula je glavom u znak saglasnosti i okrenula se da ga pogleda.

— Što samo dokazuje da nije trebalo da se udajem za nekog čoveka da bih od njega nešto naučila.

Edž se osmehnuo.

— Nadam se da to ne znači da ste napravili pet grešaka zbog kojih žalite? — rekao je.

Matilda Tri nije prihvatila šalu.

— Bila bih vam zahvalna — rekla je muklo — da se odnosite prema mojim ranijim brakovima kao što ste tražili da se ja odnosim prema vašem.

— Naučili ste mnogo, gospodo — rekao je. — Što je prošlo, prošlo je! Nikom ne koristi stalno vraćanje u prošlost.

— Sem ako čovek nema nešto da naplati iz te prošlosti.

— To ne sporim — odgovorio je i lako, nenametljivo ćutanje je zavladalo među njima.

Izbili su na put za Tukson koji se pružao pravo ispred njih.

— Da li ste gladni? — upitao je Edž.

— Koliko ima još do Teksasa?

Zaustavio je kola.

— Još dva nadgrobna spomenika, mislim.

Ustala je s mukom sa sedišta.

— Čini mi se da je vama stalo do novca koliko meni do života tih pacova. Dakle, ako vi računate da imamo vremena da jedemo i da se odmorimo, ja se slažem.

Nisu više razgovarali, ali je kao po nekom prećutnom sporazumu, svako obavljao svoj deo posla. Edž je nahranio i napojio konje, a Meti je zapalila vatru i pripremila jelo. Posle jela čovek se obrijao, a žena iskoristila toplu vodu da spere krv sa revolvera. Stavila ga je u novu futrolu i spustila pored sedišta. Kad su ponovo krenuli, sunce je pržilo sve jače.

Ceo dan, noć i polovina sledećeg dana kliznuli su u prošlosti za koju su se oboje složili da je bolje zaboraviti je. Od usamljenih radnika na poštanskim stanicama dobijali su

informacije koje su govorile da su za petama dvojici ljudi sa bikom. A onda, deset milja zapadno od Tuksona čuli su da se Džeb Stjuart razboleo. On i Evans su se odmarali na jednoj stanici, kad je, pre zore, Evans pobeo s bikom. Stjuart se probudio dva sata kasnije. Bio je više uplašen nego ljut što ga je gazda ostavio. Uprkos svojoj bolesti, galopom je pojurio za Evansom.

— Groznica? — upitala je Meti kad su kola krenula poslednjim delom puta prema Tuksonu.

— Možda.

— Možda će umreti pre nego što se meni pruži prilika da ga dokrajčim, prekleti pacov!

— Kakva je razlika?

— Za njega nikakva, za mene ogromna.

Edž je klimnuo glavom.

— Razumem — rekao je. — Ali ne vredi da satiremo konje, gospodo.

— Vredi. Kupićemo novu zapregu u Tuksonu.

— Vi plaćate?

— Dala bih sve samo da ga imam. Bojim se samo da i Vic Evans ne dobije groznicu kao Džeb Stjuart.

Što je više o tome mislila, sve je veći strah hvatao da će se baš to dogoditi.

— I? — upitala je nestrpljivo.

Edž je ošinuo konje.

— Za vaše dobro se nadam da jeste — odgovorio je dok je zaprega kretala u galop.

Na poslednjoj stanici pre Tuksona bili su osam sati iza Evansa a šest iza Stjuarta. Kada su te večeri stigli u grad, nadoknadili su dva sata.

Informaciju su dobili od čoveka koji je držao konjušnicu u gradu gde je Meti zamenila zapregu svežom. Bio je to uspešan dan za njega.

I Evans i Stjuart su kupili nove konje. Mogao je još da im kaže da je Džeb bio stvarno bolestan, a da je Evans izgledao odlično.

Pošto su kupili namirnice i hranu za konje, Edž i žena su krenuli iz grada. Bila je oblačna i vetrovita noć.

— Ulazite na teren Apača! — viknuo je čovek za njima. — Budite obazrivi.

Meti je iz unutrašnjosti kola uzela pušku i spustila je na kolena.

— Mislim da sam negde slušala da Indijanci ne napadaju noću — rekla je iznenada šapatom.

Edž je klimnuo glavom uz smeh.

— Mnogo je belaca to čulo — odgovorio je. — Ali mnogi Indijanci nisu.

— Nisam zabrinuta zbog sebe — rekla je Meti posle duge pauze. Za to vreme je napeto ispitivala okolinu u svim pravcima, čak se nagnjala da bi pogledala i iza kola. — Oni su kao i bolest, mlađi prijatelju. Mogu uhvatiti Evansa i Stjuarta pre mene.

— Naravno, gospodo — složio se Edž. — Razliku ste mi već objasnili.

— Ali, nemojte gubiti iz vida, gospodine — rekla je Meti — da će Indijanci zgrabiti i bika. Iseći će ga u šnicle čim zapale vatru.

— Jeftina hrana — promrmljao je Edž.

Nekoliko sati kasnije, vetar je prestao i prašina se malo slegla. Nije bilo zvezda, a mesec je bio sasvim tanak srp. Topot konja i tandrkanje kola bili su jedini zvuci u dubokoj tišini. Ponekad bi se samo poneki kojot oglasio. U preostalom delu noći Edž i Meti su na smenu prospavali po nekoliko sati i uz put nisu ugleдали nikoga — ni Apača ni belog čoveka.

U zoru su zastali da doručkuju i skuvaju kafu. A zatim su, posle dva sata vožnje, ugledali konja. Bio je osedlan, ali bez jahača.

— Indijanci jašu bez sedla, zar ne? — upitala je tetka Meti.

— Neki da. Neki ne — odgovorio je Edž.

Konj je čuo da se kola približavaju i, pogledavši u njihovom pravcu, kao da se uplašio da ne izgubi tek stečenu slobodu, dao se u galop. Kola su ih vozila još oko dve milje. Tad su Edž i Meti ugledali i jahača.

— To je Džeb Stjuart! — uzbuđeno je viknula Meti. Okrenula se i zgrabila pušku. Bili su oko stotinak metara daleko od njega, kad je žena rekla:

— Do vraga, pa on je izgleda mrtav!

— Samo tako izgleda — promrmljao je Edž. — Ali nije.

— Kako znate?

— Nisam slep, gospodo!

Nekoliko trenutaka je napeto gledala u njega. Onda je stavila pušku uz rame i otkočila je.

— Pacov pokušava da nas pređe.

— Možda — složio se Edž.

Držao je uzde jednom rukom, a drugom je izvukao vinčesterku i stavio je na sedište do sebe. Nije skidao oči sa čoveka.

Kad su stigli do njega na oko pedesetak metara, zategao je uzde i zaustavio zapregu. Čovek se pomakao. U stvari, samo je bespomoćno podigao glavu i zavapio:

— Pomozite mi, molim vas!

— Nismo ovde da bismo ti pomogli, pacove — izderala se Meti uperivši pušku u njega.

Ali nije bilo znaka da ih je on prepoznao. Gledao je u njih još nekoliko sekundi, a zatim mu je glava pala na zemlju. Govorio je u nebo:

— Ja sam bolestan. Teško bolestan. — Ponovo se pokrenuo. Ali to nije bilo svesno. Celo telo mu se treslo u groznici. — Hladno mi je. Umirem — zubi su mu cvokotali. — Pomozite mi!

Meti je spustila pušku.

— Groznica? — upitala je Edža.

— Verovatno.

— Kućkin sin! — opsovala je žena i sišla sa sedišta. Osećala je Edžove čelične oči na svom potiljku, pa se okrenula.

— Ne pokušavajte da me zaustavite, gospodine — rekla je preteći.

Edž je mirno zavijao cigaretu.

— On će i tako umreti — odgovorio je. — Samo ćete to ubrzati.

— I tako ćemo oboje biti srećniji — odgovorila je Meti i uputila se prema bespomoćnom čoveku.

Edž je zapalio cigaretu i duboko uvukao dim. Žena je stala ispred bolesnog čoveka. On je za trenutak podigao glavu i bol je zamenio strah.

— Matilda Tri! — izustio je.

— To sam ja, Džebe — njen glas je bio beživotan. — Imaš li još nešto da kažeš?

— Imam, gospodo Tri. Evans je pobeo od mene jer sam se razboleo. Ostavio me da umrem. Želeo bih da ga ubijete. Znam da to ne biste učinili zbog mene, ali ipak učinite, makar i zbog sebe. Biću srećan ako znam da ni on neće živeti!

Stjuartova glava je pala na pesak.

— Momak vas je prešao, zar ne gospodo? — doviknuo je Edž.

— Usluge ne znače ništa mrtvom čoveku, gospodine — rekla je dok je zvuk pucnja odzvanjao kroz divljinu.

Edž je sišao s kola i spustio dve bale sena.

— Nahrnili smo konje jutros —

rekla je Meti okrećući glavu od mrtvog tela.

— Spalite ga pre nego što ga pokopate — savetovao je Edž. — Zbog groznice i nikako ga ne dodirujte.

— Lepo je što brinete o meni! — odgovorila je Meti zajedljivo.

Edž je seo u senku kola i naslonio se na točak.

— O sebi brinem, gospodo — odgovorio je. — Dok sam sa vama.

— Tačno. Pogrešila sam — rekla je Meti i spustila pušku. Uzela je bale.

Otvorila ih je i rasula oko mrtvog čoveka. Edž joj je dobacio šibicu i gust dim se podigao u nebo.

Pesak nije dozvoljavao da se iskopaju duboka jama. Žena je puškom gurnula ostatke Džebovog tela u plitki grob i zakopala i oružje s njim. Kameni spomenik je bio postavljen na mestu gde je ležala glava.

— Nervira me što je umro srećan — rekla je ljutito kad je završila posao. — Trebalo je da ostanem po strani i da gledam kako polako umire.

Edž se podigao, otresajući pesak sa svojih pantalona.

— Žao mi je, gospodo — rekao je dok se s lakoćom penjao na sedišta.

— Uvek se možete povući iz ovog — odbrusila mu je Meti nezadovoljna njegovim podrugljivim tonom. — Niste mi više potrebni, gospodine. — Šmrknula je važno spuštajući se kraj njega na sedišta. — Sad smo ostali Evans i ja. Jedan prema jedan.

— Ipak ću ostati — rekao je Edž uzimajući uzde. — Kako ste se izvežbali, mislim da Evans nema nikakve šanse.

— Možete se kladiti da nema — nasmejala se.

Dim koji se podigao od lomače, privukao je Apače. Nije ih bilo mnogo. Bila je to lovačka grupa od desetak ljudi. Edž je bio svestan njihovog prisustva mnogo pre nego što ih je žena, udubljena u svoje misli, primetila.

— Indijanci! — uzviknula je posegnuвши za puškom koje tamo nije bilo. To što nije više imala pušku samo je povećalo njen strah, i ona se upitno zagledala u Edžov tvrdi profil.

— Šta ćemo sad?

— Možete pokušati da se molite — posavetovao je. — Ali se bojim da su vaše šanse na nebu prilično male.

— Ne govorite gluposti! — obrecnula se nestrpljivo.

On se nije naljutio. Pogledao je u Indijance koji su bili na prilično velikoj udaljenosti, pa na put ispred njih.

— Nema mnogo šta da se uradi, gospodo — rekao je mirno. — Pokušaćemo da ih ne diramo. Možda neće ni oni nas.

— Ali, oni nas prate.

— To možda samo da znači da idemo u istom pravcu.

— A šta ako nas prate? — insistirala je Meti.

Edž je pljunuo.

— Brigom još niko nije oterao Apače.

Žena je najzad prihvatila njegov stav, ili je shvatila da nema nikakve svrhe da dalje diskutuju. Začutala je pažljivo prateći kretanje Indijanaca. Sunce je zalazilo iza njih i Apači su se još jasnije videli na crvenom horizontu.

Kad je pala noć, Edž je zaustavio kola u jednoj jaruzi koja se završa-

vala velikom, strmom stenom. Sa svih strana bila je okružena visokim liticama.

— Ovde smo u klopci, do vraga!

— uzviknula je Meti pošto je pažljivo razgledala mesto na kome je Edž stao.

— Naravno, ako ovde ostanemo

— rekao je Edž silazeći sa sedišta.

— Znači, i vi mislite da nas oni prate?

— Nekoga prate — odgovorio je dok je isprezao zapregu. — A ja celo posle podne nisam video nikog drugog osim nas i njih. Biću vam zahvalan ako razapnete šator i upalite vatru.

Ako je stara žena osećala bolove u kostima, ništa nije pokazala sledeći bez pogovora njegove zahteve. Radila je brzo i vešto. Zapalila je vatru i razapela šator. On je otvorio sve bale sena, osim jedne, i rasuo ih po kamenitom tlu. Premoreni konji su počeli da jedu. Zatim su se, Edž noseći preostalu balu sena i Meti natovarena vinčesterkom i trentom, vratili duž jaruge do mesta sa kog su mogli da se popunu na jednu od litica. Išli su obronkom, tražeći položaj sa koga se najbolje moglo posmatrati šta se događa dole u njihovom logoru.

Meti se prvo pružila na leđa da bi se malo odmorila, a zatim je legla na stomak, kao i Edž i zagledala se dole.

— Šta ako ne dođu? — šapnula je.

— Biće to duga, hladna noć — uzvratilo je Edž. — Nećemo imati ništa bolji odmor nego da smo ostali dole.

Žena je klimnula glavom.

— I ja tako mislim, mladi prijatelju.

Tek posle čitavog sata, ugledali su prvog Indijanca.

Tetka Meti je zaustavila dah i pružila ruku da opomene Edža.

On je već bio spreman. Izvukao je šibicu iz džepa na košulji.

Pojavio se i drugi Indijanac. Tiho su se šunjali prema logoru. Nosili su strele. Približavali su se oprezno vatri koja se polako gasila. Četiri konja su pažljivo pratili njihovo kretanje kao i Edž i žena sa litice.

Apači su zastali, zagledali se u šator, pogledali jedan u drugog, obojica klimnuli glavama i izvukli strele. Kad su odapeli strele, začuli su se pobednički usklici. Zvuk kojim su strele probile šatorsko krilo izmešao se sa usklicima ne samo iz dva grla.

Ostali članovi indijanske grupe pojavili su se u trku. U rukama su imali strele, sekire noževe i revolve-re.

Edž je kresnuo šibicu i gurnuo balu sena na ivicu provalije. Zatvorio je oči da bi se zaštitio od iznenadnog plamena, a onda je puškom gurnuo balu niz obročak. Vukući se na laktovima, zgrabio je pušku i nanišanio.

— Opet je došlo vreme ubijanja, gospodo — rekao je i počeo da puca.

Neki su Indijanci zaprepašćeno gledali u zapaljenu balu koja se brzo kotrljala. Postali su svesni da im je pod nogama rasuto seno. U njih je Edž prvo počeo da nišani. Dvojicu je pogodio spreda, a trećeg s leđa, kad je užasnut počeo da beži.

I ostali su odmah postali svesni opasnosti. Neki su potrčali putem kojim su i došli, a neki su potražili spas ispod pokrivenih kola.

Plamteća bala je pala na tle i zapalila desetinu malih vatri u rasutom senu. Onda se proširila na suhu travu u dolini.

— One što beže! — proderao se Edž.

Meti je shvatila. Čvrsto držeći revolver obema rukama počela je da puca. Oborili su trojicu. Četvrti je bio zahvaćen vatrom i uz urlike bola valjao se po zemlji.

Oni pod kolima reagovali su na opasnost od vatre isto kad i konji. Konji, namerno labavo vezani uspe-li su da se oslobode veza. Njišteći, pojurili su prema zatvorenom delu jaruge. Tu ih je dočekala okomita stena uz koju su oni pokušavali da se popnu.

Edž više nije obraćao pažnju na Indijance. Upravio je svoju pušku prema bespomoćnim konjima zahvaćenim vatrom. Tri preostala zrna u pušci ispalio je u tri konja. Zatim je zgrabio kolt. Morao je da ispali još tri hica pre nego što je i poslednji konj pao mrtav.

Više nisu pucali. Videli su strašnu sliku: Indijanci zahvaćeni plamenom, kao žive buktinje. A kad se dim razišao, ugledali su ugljenisane leševe.

Meti je s uzdahom i bolnim grčem ustala na noge.

— Povlačim ono što sam rekla, mladi gospodine — rekla je. — Čini mi se da mi još uvek trebate više nego ja vama. — Čini mi se da vam dugujem mnogo više od 25.000 dolara.

Edž je punio vinčesterku.

— Nemam drugog potraživanja, gospodo — rekao je. — Dugujete mi samo 25.000 dolara.

Čutke je pratila šta on radi.

— I šta sad gospodine? Indijanci nas, doduše, nisu pobili, ali smo ostali skoro bez ičega.

— Moramo naći njihove konje — odgovorio je Edž.

— Vi ih nadite — odgovorila je Meti i pogledala prema logoru. — Ja moram nešto uzeti kad se vatra ugasi.

Nije morao da pita šta. Klimnuo je glavom i krenuo nazad, putem kojim su se i popeli. Žena ga je sledila.

Našao je konje i odabrao dva najjača kad se žena pojavila posrćući pod teretom nadgrobnog spomenika. Našla je vremena da ga očisti pa su se crna slova jasno isticala na sivom kamenu.

— Ne bi bilo pravo da Vic Evans ne dobije kamen kao i svi ostali prokleti pacovi! — rekla je izazivački.

Edž je otvorio bisage obešene o sedlo na jednom konju i ona je spustila kamen u njih.

— Vaša volja, gospodo — odgovorio je zajedljivo. — Ja sam s vama dok se pridržavate dogovora.

*

Kad su tetka Meti i Edž stigli u El Paso, promenili su konje i odmah produžili za mali gradić na severnom delu prostrane doline, gde se nalazila farma Rajana Vudroa.

Bilo je rano jutro kad su stigli u grad na samoj granici. Tu su saznali da su cele noći jahali odmah za Vicom Evansom koji je upravo stigao u grad s bikom.

Ljudi uglavnom nisu obraćali pažnju na njih. Nisu ni Meti i Edž marili za njih dok nisu spazili kola koja su bila zaustavljena ispred velikog hotela u centru grada. Kola su imala visoke stranice i vrata sa šarkama, obezbeđena lokotom ali i okvir od greda koji je zatvarao i gornji deo. Kroz te grede nezainteresovano su gledale mirne oči belog bika.

Dva krupna, jaka čoveka su se odmarala u stolicama za ljuljanje smeštenim na obema stranama ulaza u hotel. To su bili jedini ljudi koji su obratili pažnju na jahače koji su

prilazili. Ne mičući se posmatrali su kako su Edž i Meti sjahali i vezali svoje konje.

— Rajan je već kupio onog bika tamo? — upitala je Meti pokazujući palcem prema kolima. Prišla je bisagama, koje su bile neka vrsta torbe, i počela da izvlači spomenik.

Oba čoveka su namršteno pogledala u nju i prestali su da se ljuljaju.

— Rajanovi poslovi su njegovi poslovi, gospodo — odgovorio je jedan nabusito.

— Radiš li za njega? — upitao je Edž izvlačeći vinčesterku iz futrole na sedlu.

— Dvojica njegovih najboljih pomoćnika! — proderao se onaj s desne strane — Šta se to tebe tiče?

Edž je odmahnuo glavom.

— Ništa, osim ako znaš da mi kažeš da li je gazda platio 50.000 dolara za bika.

Meti je uspela da spusti teški kamen. Dvojica neznanaца su s poštovanjem ustali zablenuvši se u spomenik. Žena im se nasmešila.

Viši čovek se prvi pribrao od iznenađenja.

— Rekao sam već i gospodi, poslovi gospodina Rajana su...

— Naši, ako ih sklapa sa nama — presekao ga je Edž. Uputio se prema ulazu u hotel.

Oba su čoveka istovremeno posegla za svojim revolverima. Edž je repetirao svoju pušku. I pre nego što su oni uspeli da izvuku oružje, uperio je pušku u glavu bika.

— Bacite to gvožđe, prijatelji — rekao je mirno Edž. — Inače će Rajan ostati bez bika.

— Šta je ovo? — upitao je niži čovek.

Meti je šmrknula.

— Bacite oružje, kao što vam je rekao čovek, pa možete doći da vidite.

— Gospodine Rajan! — viknuo je pomenuti Rajanov pomoćnik.

Jedan prozor na drugom spratu hotela se otvorio. Edž i Meti su pogledali gore. U njemu se pojavio sredovečan čovek. Krupan, dobro obučen, s lepom, negovanom sedmom bradom.

— Pretpostavljam da ste vi Matilda Tri i unajmljeni revolveraš — rekao je.

— Oh moj bože! — začuo se poznati glas iz dubine sobe. Zatim se čulo pljuskanje vode.

Rajan je okrenuo glavu i pogledao u Evansa.

— Ostani gde si — naredio je. Ponovo je pogledao na ulicu.

— Apači vas nisu sredili tamo u Arizoni, a? — upitao je.

Zatim je mahnuo glavom. — Pošto ste sve to preživeli, mislim da zaslužujete da vas saslušam. Popinite se.

— Ne! — zavapio je Evans. — Ubiće me.

Rajan je prezrivo uzdahnuo.

— Prestani da sliniš, Evanse — rekao je ne okrećući se. Zatim je viknuo prema Meti i Edžu.

— Niko nikoga ne sme ubiti na Rajanovoj zemlji, dok to sam Rajan ne kaže!

Promenivši ton doviknuo je svojim ljudima.

— Pustite ih, momci.

On se povukao i prozor se zatvorio.

— Dobro! — složio se viši čovek na ulazu. — Ali, mi ćemo zadržati svoje oružje.

— Edže — rekla je Meti. — Nećeš ustreliti tog bika, zar ne?

Edž je pogledao u ljude.

— Ali samo u držačima, sve vreme — dobacio je.

— Da li nameravate da naudite gospodinu Rajanu? — upitao je niži.

— Prema ljudima se ponašam kako se oni odnose prema meni.

Čulo se kako vraćaju revolvere u futrole. Edž je obesio vinčesterku o rame, ali još uvek je bila otkočena.

— Žena prva — rekao je niži. Ton mu je bio zapovednički.

Meti je klimnula glavom i ušla kroz otvorena vrata u mračni hotelski hodnik. Unutra je sveže i prijatno. Dva čoveka su sačekala samo trenutak, a zatim su pošla za njom, znajući da više ne mogu postavljati nikakve posebne zahteve.

Portir se pravio nezainteresovan, zadubivši se u neke papire.

— Koja je soba Vica Evansa? — viknula je Meti.

Čovek se oglasio:

— Pet.

— Hvala.

— Ali ne bi trebalo da ulazite, gospodo. On se upravo kupava.

Tetka Meti je šmrknula.

— Na svet je došao go... — naglasila je značajno ne dovršivši rečenicu.

Na vrhu stepeništa, žena se uputila prema označenim vratima. Bila su zatvorena. Rajanovi ljudi su zabrinuto gledali preko ramena, u Edža. On nije pokazivao nikakvo interesovanje, već je tiho zviždao neku tužnu melodiju.

— Udite! — viknuo je Rajan kad je čuo korake.

— Otvori vrata staroj gospodi, mladi prijatelju — rekla je tetka Meti višem muškarcu.

— Neću da se...

Edž je podigao pušku.

— Jeftinije je da pucam u tebe nego u bika — rekao je mirno.

Oba su se čoveka ukočila. Tada je visoki prišao korak bliže.

— Ja ću ući prvi, gospodine Rajane! — viknuo je glasnije nego što je bilo potrebno.

Rančer se kratko nasmejao.

— Posle svega što smo čuli, potpuno razumem zašto ste nervozni, gospodo — rekao je. — Uđi, Harding.

Harding je gurnuo vrata. Meti je koraknula u stranu. Nagnula se i zavrila između dovratka i korpu-lentnog čoveka koji je stajao na ulazu. Široko se osmehnula. Čulo se nečije dahtanje. To je sigurno bio Evans. Harding je ušao u sobu, a Meti za njim.

— Sigurno misliš da je duh pred tobom, Vice — rekla je Meti. — Ali, budi siguran, nije!

Edž nije morao puškom da gurne drugog Rajanovog čoveka da uđe pre njega u sobu. Nije želeo ništa da propusti. Edž je ušao odmah za njim.

— Gospodine Rajane — molio je Evans. — Ona je već donela i nadgrobni spomenik.

Preplašeni čovek je sedeo drhteći go, u maloj kadi. Rajan nije obraćao pažnju na njega. Sedeo je na stolici kraj kreveta.

— Nešto morate znati, ljudi — rekao je mirno — pre nego što dođe do daljih ubijanja u vezi s tom životinjom. Postoji greška i...

— On je greška — presekla ga je Meti pogleda netremice uprtog u lepo lice čoveka u kadi. — On je rođen kao velika greška, i pravio ih je celog života.

— Matilda, slušaj gospodina Rajana! — molio je Evans. — Bik nije...

— ... važan! — proderala se žena. — Uopšte nije važan.

Na hodniku su se začuli koraci.

— Ti si celog života bio slinav, smrdljiv, kukavan pacov, Vice! — vikala je Meti. — Mislim da ne možeš očekivati da umreš drugačije.

Novopridošlica je ubrzao svoje korake prema sobi broj pet. Meti je nehotice vrisnula kad je ugledala izraz prepredenosti na Evansovom licu, koji mu je zamenio dotadašnji izraz straha. On je izvukao ruke iz vode. Držao je kolt 44, istim stiskom s obe šake i ispruženih ruku, kao što je to i Meti običavala. Uperio ga je u nju. U trenutku kad se pridošlica pojavio u dovratku, Harding i njegov drug su se po drugi put mašili svog oružja.

— Dovoljna je samo jedna greška! — upozorio je Edž.

— Pustite to! — naredio je Rajan.

Čovek se povukao s vrata. Meti je zavukla ruku u džep svog dugog kaputa. Evans je povukao oroz. Ispustio je užasnut krik pošto je oroz ostao nepokretan. Njegov mokri prst je ponovo pokušao, ali i Meti je uperila svoj revolver u njega. Dva hica su opalila skoro istovremeno. Tranter je eksplodirao u stisnutim rukama Meti, odbacivši je unazad. Evansov kolt se oglasio samo delić sekunde kasnije, ali je on u istom trenutku otvorio usta da bolno krikne.

Bio je mrtav pre nego što je uspeo da ispusti bilo kakav zvuk. U momentu, kad je posle oba ispaljena metka zavladała potpuna tišina, čula se samo Meti. U ropcu se zagledala u sopstvenu krv.

Njeno zrno zarilo se u Evansove grudi, prošlo kroz samo srce i izašlo na drugu stranu praveći čak i rupu na kadi. Prljava voda je počela da curi na pod. Njegovo zrno je bilo upućeno nisko dole, odbilo se o pod i pogodilo ženu u stomak. S mukom je sela, a zatim se naslonila na vrata. Krkljala je, ali je bila još živa.

— Mislim da je sada sve izravna-to — rekao je Rajan klimnuvši glavom.

— Nije bilo načina da utvrdim kome bik stvarno pripada. Dao sam Evansu istu šansu kao i njoj. Mrtvima ne mogu platiti.

Posegnuo je u svoj unutrašnji džep i izvukao kovrtu.

— Da li mogu ići, gospodine Rajane? — provirio je onizi čovek.

— Svakako, Herbi — odgovorio je rančer.

Herbi je nervozno stupio u sobu i zaprepašćeno pogledao u čoveka u kadi koja se praznila, pa u ženu koja je sve teže disala.

— Čitaj šta moj telegram kaže, Herbi — naredio je Rajan cepajući omot kovrte koju je držao u ruci.

Edž je u njoj ugledao novac. Sve same novčanice od 100 dolara, ali je bilo jasno da tu nema 50.000 dolara. Zatim je pogledao u pridošlicu.

— Ženi je potreban lekar, gospodine Rajane — rekao je čovek.

Ali, bilo je jasno da nijedan lekar na svetu ne bi mogao da pomogne Meti. Njeno ružno lice je bilo bez kapi krvi, a tamna mrlja na njenom kaputu koja se sve više širila jasno je pokazivala kuda je njena krv odlazila.

— Čitaj, Herbi! — naredio je Rajan nestrpljivo.

Herbi je otvorio telegram. Pogledao je u sve prisutne i važno pročitao grlo.

— Adresovano na Barnabija Trija. U gradu na severu. Potpisano imenom gospodina Rajana. Piše: »Ako je bik ono što kažete, plaćam 5.000 dolara«. To je sve.

Trepnuo je i pogledao u sve prisutne još jednom.

— Možeš da ideš, Herbi — rekao je Rajan.

Čovek je brzo nestao. Čak je i potrčao čim je izašao iz sobe.

— To je bila greška — rekao je rančer. — Negde na liniji, tih 5.000

dobilo je još jednu nulu. Nisam valjda takva budala da bih platio 50.000 dolara za životinju koja nema potvrđen pedigre.

Njegov tamni pogled je šetao od Meti, koja je umirala, do Edža, i nazad. — Nadam se da je to svima jasno.

Edž je klimnuo glavom.

— 50.000 dolara je zaista bilo mnogo.

— Mladi prijatelju — rekla je s mukom Meti. — Podelite tu sumu kao što smo se dogovorili.

Njene oči su postajale staklaste, ali su sve vreme bile uprte u mrtvo telo u kadi.

Rajan je pružio novac Edžu. Ovaj je odbrojao 2.500 dolara i stavio ih u džep.

— Ja umirem, Edže — rekla je žena, a krv joj se slivala iz ugla usana. — Ovih 2.500 dolara što su moji... učinite mi... sredite da me prenesu nazad i pokopaju kraj Mjuriel, hoćete li?

Edž je pružio drugu polovinu novca Rajanu.

— Vi znate ovdašnjeg pogrebnička bolje od mene, druškane. Sredite to. Trebaće i spomenik. Ja ću mu reći gde da ga postavi.

U prvom trenutku Rajan je pozeleo da odbije ponudu, ali je video ledeni pogled Edžovih plavih očiju.

— Gledaću da moji ljudi to obave — obećao je.

Edž se okrenuo i pošao prema vratima.

— Bio je najgori od svih — šaputala je Meti.

Edž se zaustavio i pogledao u Evansovo mrtvo telo. Pošto je skoro sva voda istekla iz kade, ono je ležalo u svoj svojoj belini, nago.

— Tvor najjačeg smrada! — nastavila je žena. — Ceo život mu je bio prljav... smrdljiv...

Njeno lepo telo se zgrčilo. Matilda
Tri je izdahnula.

Edž je klimnuo glavom.

— Da — promrmljao je izlazeći.
— Ali niko ne može reći da nije um-
ro čist.

Prevod: M. Ruškuc

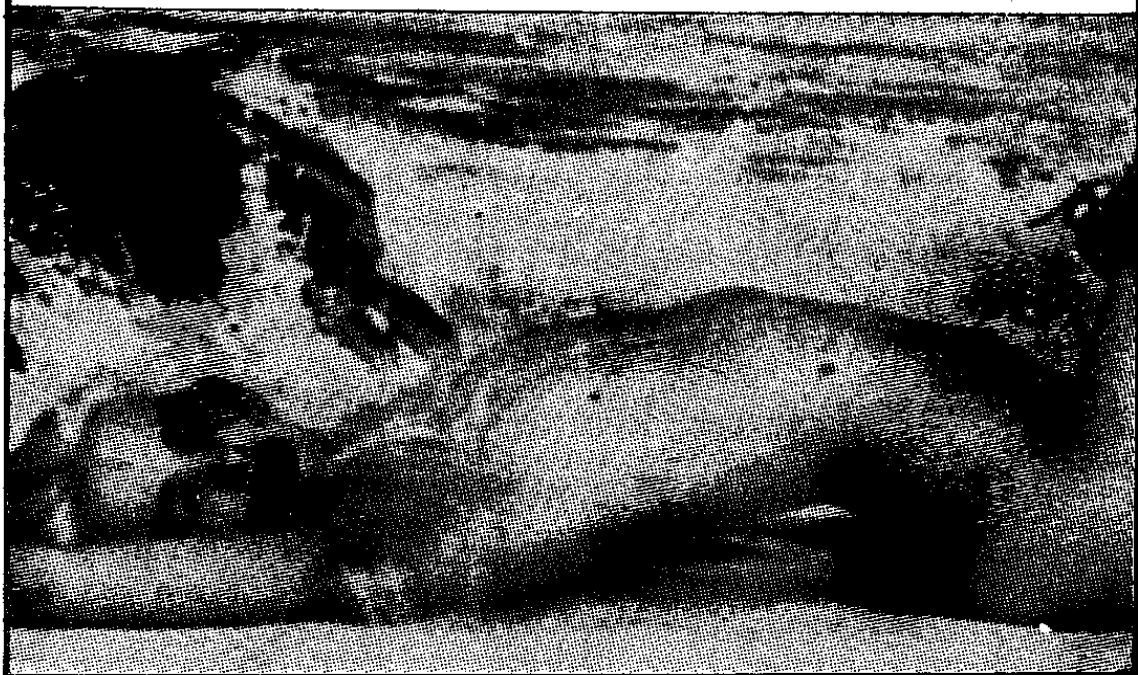
K R A J

**na svim
kioscima
nova revija**

SEKSPRES

 eliksir

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

VAŠE ZDRAVLJE JE U VAŠIM RUKAMA

**Najpoznatiji domaći i strani stručnjaci
pišu ekskluzivno za čitaoce „Eksira“
o najaktuelnijim zdravstvenim problemima
savremenog čoveka—**

VAŠ SAVETNIK

VAŠ SAGOVORNIK

VAŠ PRIJATELJ

NA SVAKOM KIOSKU – USVAKOM DOMU

 eliksir

REVLIJA ZA POPULARNU MEDICINU

POLICIJSKA STANICA 1

Robert Tajn

POLICAJAC SA BEVERLI HILSA

U SLEDEĆEM BROJU

Džon Ejvz

POKER DONOSI SMRT

Pre nego što je došao u ovu brdovitu zemlju i stvorio moćni Star ranč, Riding je bio splavar na Misuriju i najveštiji igrač pokera među drvosečama i lađarima. U tome ga je podučavao neki bivši kockar, koji se odao piću i poslednje dane provodio uz izmašćeni špil karata i u stalnom strahu da ga neki snažni drvoseča ne uhvati u varanju i nasrmt pretuče. . .

JUGOBANKA

**DODITE
DA SE DOGOVORIMO!**